

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of świętokrzyskie voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Kielcach. Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Kielce. Świętokrzyskie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Anna Drecka, Rafał Młynik, Ewa Morąg, Mateusz Orzechowski, Olga Szymocha, Sylwia Świtoń,

Kierujący

Supervised

Agnieszka Piotrowska-Piątek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aneta Łyżwa

ISSN 2084-7092

Publikacja dostępna na:

Publication available on website:

<http://kielce.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source.

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”. Zawiera ona kompleksową charakterystykę województwa, z uwzględnieniem dynamicznego ujęcia prezentowanych kategorii, w tym także relacji do przeciętnych wielkości dla kraju i pozostałych województw.

Opracowanie składa się głównie z komentarzy analitycznych, ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni ostatnich ośmiu lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom danego zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Zakres tematyczny obejmuje problematykę ludnościową, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. W tekście analitycznym, oprócz tablic, wykresów i kartogramów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

W celu zminimalizowania różnic metodologicznych oraz dla lepszej porównywalności danych – rok 2010 przyjęto za rok bazowy. Wybrane dane zaprezentowano w przekrojach według sektorów i form własności, sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 oraz podregionów i powiatów.

Mam nadzieję, że pozycja ta stanie się użytecznym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych rozwojem województwa świętokrzyskiego. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji Raportu.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, maj 2018 r.

Preface

Statistical Office in Kielce presents You the next edition of publication "Report on the socio-economic situation of Świętokrzyskie voivodship". It covers complex characteristics of the voivodship taking into account dynamic depiction of the presented categories, including relations to the average magnitudes in Poland and other voivodships.

The elaboration mainly consists of analytical comments graphically illustrated by maps and graphs showing trends lasting for the last eight years. It includes cross-sectional tables illustrating the level of the specific phenomenon in Poland and voivodship as well as detailed tables for voivodship. The thematic range covers demographic issues, labour market, wages and salaries, retirement pays and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture. In the analytical text, except for tables, graphs and cartograms, there are basic methodological explanations.

In order to minimize methodological differences as well to achieve better data comparability the year 2010 was adopted as the basis. Selected data were presented in cross-sections by sectors and ownership forms, sections and selected divisions in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 as well as subregions and powiats.

I hope that this position will become the useful source of information for everyone interested in the development of Świętokrzyskie voivodship. Furthermore, I would like to ask for any remark or proposition which could improve the following editions of the Report.

Director
of the Statistical Office
in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Piątek, Ph.D.

Kielce, May 2018

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych	6
<i>Symbols</i>	<i>6</i>
Ważniejsze skróty	6
<i>Major abbreviations</i>	<i>6</i>
Synteza	8
<i>Executive summary</i>	<i>11</i>
Województwo na tle kraju	14
<i>Voivodship against the background of the country</i>	<i>14</i>
Województwo na tle pozostałych województw	16
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	<i>16</i>
Podział i powierzchnia województwa	19
<i>Division and area of voivodship</i>	<i>19</i>
Ludność	20
<i>Population</i>	<i>20</i>
Rynek pracy	29
<i>Labour market</i>	<i>29</i>
Wynagrodzenia	48
<i>Wages and salaries</i>	<i>48</i>
Świadczenia społeczne	52
<i>Social benefits</i>	<i>52</i>
Ceny	57
<i>Prices</i>	<i>57</i>
Roľnictwo	64
<i>Agriculture</i>	<i>64</i>
Przemysł	76
<i>Industry</i>	<i>76</i>
Budownictwo	81
<i>Construction</i>	<i>81</i>
Budownictwo mieszkaniowe	85
<i>Housing construction</i>	<i>85</i>
Rynek wewnętrzny	92
<i>Domestic market</i>	<i>92</i>
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	95
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	<i>95</i>
Nakłady inwestycyjne	100
<i>Investment outlays</i>	<i>100</i>
Uwagi ogólne	103
<i>General notes</i>	<i>103</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na s. 104. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 104.</i>
„W tym” <i>Of which</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak *	dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
„Comma (,)	<i>used in figures represents the decimal point.</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln <i>mln</i>	milion <i>million</i>
mld <i>bn</i>	miliard <i>billion</i>
g	gram <i>gram</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
t	tona <i>tonne</i>
dt	decytona <i>deciton</i>

Skrót (dok.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Znaczenie (dok.) <i>Meaning (cont.)</i>
l	litr <i>litre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kpl.	komplet <i>set</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
p.proc.	punkt procentowy <i>percentage point</i>
ww.	wyżej wymienione <i>above mentioned</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Synteza

Ludność w 2017 r.

liczba ludności na koniec grudnia
1247,7 tys.

przyrost naturalny minus 2,7‰

saldo migracji wewnętrznych
i zagranicznych minus 1,8‰

Ostatnie lata cechował systematyczny ubytek ludności. W roku 2017 jego skala była jedną z najwyższych w kraju. Było to wynikiem utrzymania się wysokiego tempa strat naturalnych oraz migracyjnych. Pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

Przeciętne zatrudnienie w 2017 r.

przeciętne zatrudnienie
118,4 tys.

Przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Zwiększyło się w sferze produkcyjnej przemysłowej, podczas gdy w budownictwie spadło. Wzrost liczby miejsc pracy odnotowano w większości sekcji sfery usługowej, w tym najbardziej w obsłudze rynku nieruchomości oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Bezrobocie rejestrowane w 2017 r.

liczba bezrobotnych
-18,5% r/r

stopa bezrobocia rejestrowanego 8,8%

Wskaźniki charakteryzujące zmiany bezrobocia w skali roku kształtowały się korzystniej niż przed rokiem – zmalała zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Niemniej jednak sytuacja na rynku pracy pozostała trudna.

W 2017 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy.

Największe udziały w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych dotyczyły: osób poprzednio pracujących, mieszkańców wsi, kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, młodych bezrobotnych, których wiek nie przekroczył 35 lat, osób, które ukończyły 50 rok życia oraz osób bez doświadczenia zawodowego.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kw. 2017 r.

współczynnik aktywności zawodowej
54,9%

wskaźnik zatrudnienia 50,8%

stopa bezrobocia 7,5%

Wyniki BAEL wskazują na umiarkowany wzrost aktywności zawodowej badanej subpopulacji w skali roku, przy czym większą aktywnością nadal cechowali się mężczyźni i mieszkańcy wsi. Niezależnie od płci i miejsca zamieszkania zwiększyła się liczebność osób pracujących, a zmniejszyła bezrobotnych i biernych zawodowo. W efekcie odnotowano spadek obciążenia pracujących osobami niepracującymi. Pomimo spadku, stopa bezrobocia odnotowana w województwie świętokrzyskim nadal należała do najwyższych w Polsce (po województwie lubelskim).

Wynagrodzenia w 2017 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie
brutto w sektorze przedsiębiorstw
3821,36 zł

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym wzrosło o 6,8%, a skala wzrostu była wyraźnie wyższa od obserwowanej w poprzednich latach. Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich analizowanych sekcjach PKD. W skali roku wzrosło przeciętne wynagrodzenie brutto za godzinę pracy, przy jednoczesnym wydłużeniu przepracowanego czasu.

Emerytury i renty z ZUS i KRUS w 2017 r.

przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto:

wypłacona przez ZUS
1866,45 zł

wypłacona przez KRUS
1179,50 zł

W 2017 r. po raz kolejny wzrosła liczba emerytów i rencistów. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów wpływ miała zwiększająca się zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS. Z kolei zmniejszeniu uległa populacja emerytów i rencistów, będących świadczeniobiorcami KRUS.

Pomimo wzrostu średniej wysokości świadczenia emerytalno-rentowego wypłacanego zarówno przez ZUS, jak i KRUS były one jednymi z najniższych w Polsce.

Ceny w 2017 r.

wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) 102,2

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym dotyczył większości badanych grup. Najbardziej wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz wydatki związane z transportem. Przyspieszył (obserwowany od kilku lat) spadek cen odzieży i obuwia.

Rolnictwo w 2017 r.

zbiory zbóż podstawowych z mieszankami
+6,0% r/r

pogłowie bydła minus 1,2% r/r

pogłowie trzody chlewnej
+5,8% r/r

relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta
7,0 r/r

W 2017 r. w wyniku zwiększenia powierzchni upraw i lepszego plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi uzyskano większe zbiory niż przed rokiem. Wzrost produkcji odnotowano także w przypadku rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków.

Odnotowano pogłębienie tendencji spadkowej pogłowia bydła w skali roku.

Stado trzody chlewnej po dwóch latach spadku wzrosło w porównaniu do czerwca 2016 r.

W 2017 r. wzrosły ceny skupu oraz na targowiskach większości analizowanych produktów rolnych (za wyjątkiem cen ziemniaków). Pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r.

produkcja sprzedana przemysłu
+14,4% r/r

Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku było znacznie szybsze niż przed rokiem. Zwiększyła się sprzedaż w przetwórstwie przemysłowym, natomiast w dostawie gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji utrzymał się spadek.

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano zwiększenie wydajności pracy.

Produkcja sprzedana budownictwa w 2017 r.

produkcja sprzedana budownictwa
+0,7 r/r

produkcja budowlano-montażowa
+2,9% r/r

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim po dwóch latach spadku wystąpił niewielki wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Równocześnie po raz pierwszy od 5 lat odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku. Było to rezultatem znacznie wyższej produkcji w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W pozostałych dwóch działach budownictwa wystąpił spadek.

Budownictwo mieszkaniowe w 2017 r.

liczba mieszkań oddanych do użytkowania
+4,3% r/r

przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania
120,6 m²

Wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania był efektem wzrostu zanotowanego w ramach budownictwa indywidualnego. Pozytywnym zjawiskiem była również większa niż w 2016 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Po raz kolejny wzrosła przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania i była ona nadal znacznie większa niż przeciętna w kraju.

Sprzedaż w 2017 r.

sprzedaż detaliczna
+6,7% r/r

sprzedaż hurtowa
-1,9% r/r

Zanotowany w 2017 r. wzrost sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) był nieznacznie wyższy niż w 2016 r. Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem najbardziej wzrosła sprzedaż w grupie przedsiębiorstw handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami i częściami.

Po zesłorocznym wzroście zaobserwowano spadek wartości sprzedaży hurtowej (w cenach bieżących).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r.

wynik finansowy netto
+ 54,8% r/r

wskaźnik rentowności obrotu:
brutto 5,8%
netto 5,6%

Wyniki finansowe uzyskane w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie świętokrzyskim, były lepsze niż uzyskane w roku poprzednim. Poprawie uległy podstawowe wskaźniki finansowe (poza rentownością ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów). Zwiększył się odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r.

Nakłady inwestycyjne
+9,3% r/r

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw (po dwóch latach spadku) były wyższe niż przed rokiem. Wzrosły nakłady na budynki i budowle oraz maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia. Zmniejszyła się jedynie wartość zakupów przeznaczonych na środki transportu. Rozpoczęto więcej niż przed rokiem nowych inwestycji, a ich wartość kosztorysowa zwiększyła się znacznie w porównaniu z 2016 r.

Executive summary

Population in 2017

population as of end of December – 1247.7 thous.

natural increase minus 2.7‰

net internal and international migration minus 1.8‰

Recent years have been characterized by the stable decrease in population. Last year its scale was one of the biggest in Poland as a result of remaining high rate of natural and migration losses. The process of population ageing deepened due to further drop of share of young people.

Average paid employment in 2017

Average paid employment 118.4 thous.

Average paid employment was higher than the year before. It increased in the sphere of industry whereas dropped in construction. Growth in number of job places was noted in most sections of the sphere of services, including the highest one in real estate activities as well as professional, scientific and technical activities.

Registered unemployment in 2017

number of unemployed persons -18.5% y/y

registered unemployment rate 8.8%

Indices characterizing changes of unemployment in annual terms were more favourable than the year before – both unemployment rate and number of unemployed persons decreased. However, the situation on labour market remained difficult.

In 2017 the main reason of removal from unemployment rolls was taking up job.

The highest shares in the structure of unemployed persons concerned: persons previously employed, inhabitants of rural areas, women, long-term unemployed, persons without professional qualifications, young unemployed persons whose age was 35 and less, persons after the age of 50, persons without work experience.

Labour Force Survey (LFS) in 4th quarter 2017

activity rate 54.9%

employment rate 50.8%

unemployment rate 7.5%

The results of LFS indicate for the moderate growth of economic activity of the surveyed subpopulation in annual terms. The greater activity concerned men and inhabitants of rural areas. The number of employed persons increased regardless of sex and place of residence whereas number of unemployed persons and economically inactive persons decreased. As a result the drop of the burden of employed persons by non-employed persons was noted. Despite decrease of unemployment rate in Świętokrzyskie voivodship, it was still one of the highest in Poland (after Lubelskie voivodship).

Wages and salaries in 2017

average monthly gross wages and salaries in enterprise sector – 3821.36 zł

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector increased in annual terms and the scale of the growth was higher than the one observed in the previous years. The growth of wages and salaries in all analyzed PKD sections was noted. In annual terms the average gross wages and salaries per hour worked grew with the simultaneous rise in length of time worked.

Retirement and other pension form ZUS and KRUS in 2017

average monthly gross retirement and other pension:

paid by ZUS 1866.45 zł

paid by KRUS 1179.50 zł

In 2017 the number of retirees and pensioners grew once again. The direction of changes in their total population was influenced by the rising number of persons receiving retirement pay and pension paid by ZUS. However, the population of retirees and pensioners receiving benefits from KRUS decreased.

Despite growth of average benefit paid by both ZUS and KRUS they were among the lowest ones in Poland.

Prices in 2017

Consumer goods and services index (previous year = 100) – 102.2

The growth of prices of consumer goods and services in annual terms concerned the majority of the surveyed groups. The prices of food and non-alcoholic beverages as well as expenditure connected with transport grew at fastest rate. The drop of prices of clothing and footwear (observed in the last few years) accelerated.

Agriculture in 2017

basic cereals with cereal mixed production

+6.0% y/y

cattle livestock

minus 1.2% y/y

pigs livestock

+5.8% y/y

relation of procurement prices of pigs for slaughter to market-place prices of rye

7.0 y/y

In 2017 as a result of crop area extension as well as better yields of basic cereals with cereals mixed the greater production than the year before was obtained. The growth of production was also noted in case of rape and agrimony as well as potatoes.

In annual terms the deepening decreasing tendency in cattle livestock was noted.

The herd of pigs after two years of decrease rose in comparison to 2016.

In 2017 the procurement and market-place prices of majority of analyzed agricultural products increased (except for potato prices) The relation of procurement prices of pigs for slaughter to market-place prices of rye worsened.

Sold production of industry in 2017

sold production of industry

+14.4% y/y

The annual growth rate of sold production of industry was much faster than the year before. The sales in manufacturing increased whereas in water supply; sewerage, waste management and remediation activities the decrease remained.

In comparison to the previous year the growth of work efficiency was noted.

Sold production of construction in 2017

sold production of construction

+0.7% y/y

construction and assembly production

+2.9 y/y

In 2017 in Świętokrzyskie voivodship after two years of decrease there was small growth of sold production of construction. Simultaneously the annual growth of construction and assembly production was noted for the first time in 5 years. It was the result of much higher production of enterprises specializing in civil engineering works. In two other construction divisions the decrease was noted.

Housing construction in 2017

number of dwellings completed
+4.3% y/y

The increase in number of dwellings completed was the result of growth noted within private construction. The positive phenomenon was also higher number of dwellings which construction has begun than in 2016.

average useful floor space of dwelling completed
120.6 m²

The average useful floor space of dwelling completed grew once again and was still much higher than the average in Poland.

Sales in 2017

retail sales
+6.7% y/y

The growth of retail sales (in current prices) in 2017 was slightly higher than in 2016. Among groups of significant share in total retail sales the highest growth was noted in the group of enterprises dealing with motor vehicles, motorcycles and parts.

wholesale
-1.9% y/y

After increase in the previous year the drop of the wholesale value (in current prices) was noted.

Financial results of non-financial enterprises in 2017

net financial result
+ 54.8% y/y

Financial results obtained in 2017 by surveyed non-financial enterprises in Świętokrzyskie voivodship were better than the ones obtained in the previous year. The basic financial indicators (except for profitability rate from the sale of products, goods and services) improved. The percentage of enterprises showing net profit increased.

profitability rate of turnover:
gross 5.8%
net 5.6%

Investment outlays of non-financial enterprises in 2017

Investment outlays
+9.3% y/y

Investment outlays of surveyed enterprises (after two years of decrease) were higher than the year before. Outlays on buildings and structures as well as on machinery, technical equipment and tools increased. However, the value of purchases of transport equipment decreased. Enterprises started more new investments than a year before; estimated value of these investments was significantly higher in comparison to 2016.

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.
Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2017

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Świętokrzyskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	123	107
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	0,0	-2,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,0	-1,8
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate by LFS ^a in %	56,4	54,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate by LFS ^a in %	53,7	51,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate by LFS ^a in %	4,9	7,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	4 530,47	3821,36
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pension paid by SII in zł	2072,44	1866,45
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł	1200,00	1179,50
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)	102,0	102,2
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha Average area of agricultural land of agricultural holding in 2016 ^b in ha	10,31	5,75
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Cattle density ^c per 100 ha agricultural land in pcs.	42,0	33,8
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Pigs density ^c per 100 ha agricultural land in pcs.	77,7	45,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per employee in industry in zł	510575	414958
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per employee in construction in zł	494193	382283

a Przeciętne w roku; wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 r. b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata; dane nieostateczne. c Stan w czerwcu; dane nieostateczne.

a Annual averages; the LFS results are not fully comparable with the results of the surveys carried out in the years prior to 2010. b Data on the basis of the Farm Structure Survey (FSS), conducted every 3 years, preliminary data. c As of June, preliminary data.

Tablica 1.
Table 1.

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r. (dok.)
Selected data for voivodship and Poland in 2017 (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Świętokrzyskie
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	4,6	2,5
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Entities of the national economy in the Regon register per 10 thous. population (as of 31 XII)</i>	1121	900
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with foreign capital participation per 10 thous. population (as of 31 XII)</i>	24	6
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % <i>Share of profitable enterprises in the total number of surveyed entities (in %)</i>	81,0	83,7
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicator of non-financial enterprises (in %)</i>	95,5	94,2
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące) <i>Dynamics of investment outlays in enterprises (previous year = 100, current prices)</i>	104,4	109,3
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2015 r. w zł <i>Gross domestic product (current prices) per employed person in 2015 in zł</i>	46792	33841

a Przeciętne w roku; wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 r. b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata; dane nieostateczne. c Stan w czerwcu; dane nieostateczne.

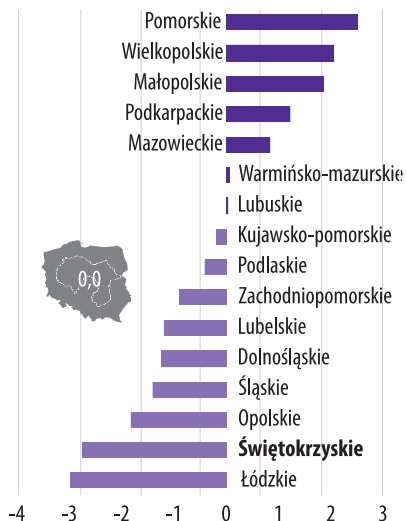
a Annual averages; the LFS results are not fully comparable with the results of the surveys carried out in the years prior to 2010. b Data on the basis of the Farm Structure Survey (FSS), conducted every 3 years, preliminary data. c As of June, preliminary data.

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

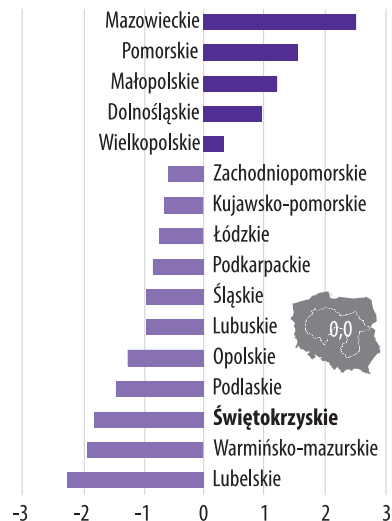
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 1. Natural increase per 1000 population in 2017

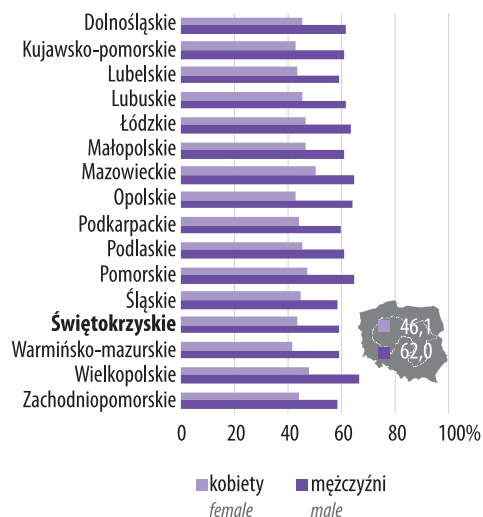
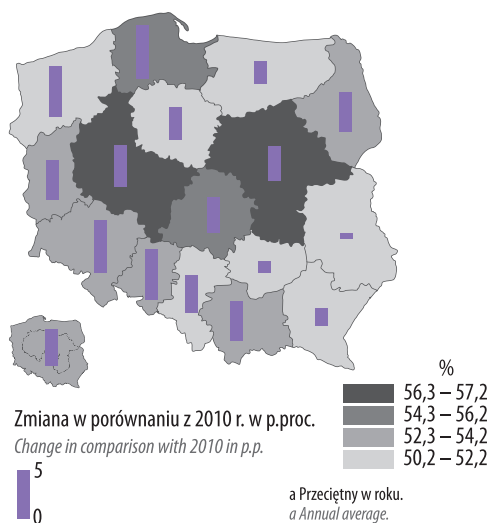
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2017

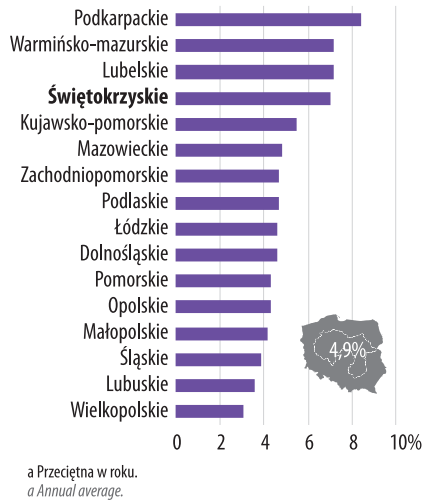
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2017 r.

Chart 3. Employment rate by LFS^a in 2017

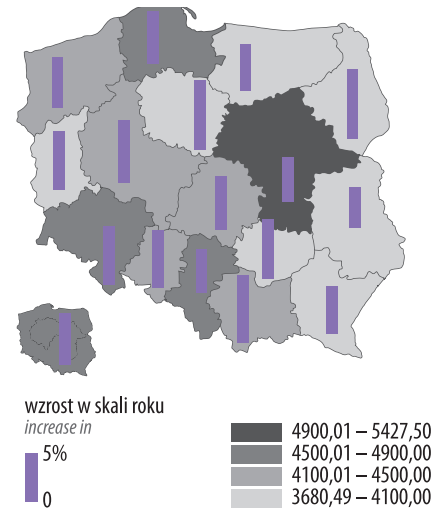
Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2017 r

Chart 4. Unemployment rate by LFS^a in 2017

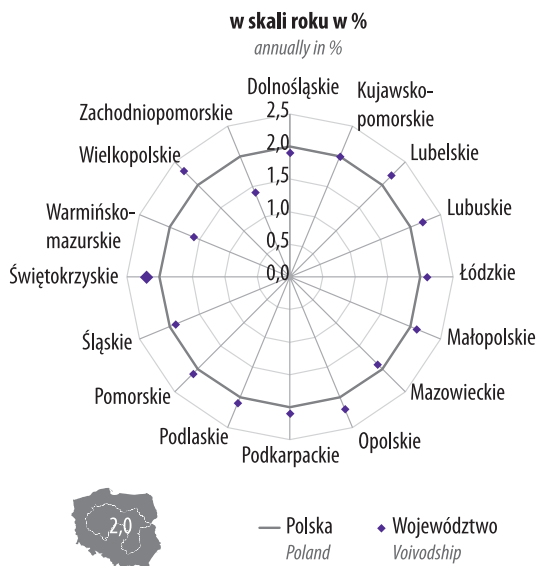
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.

Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017

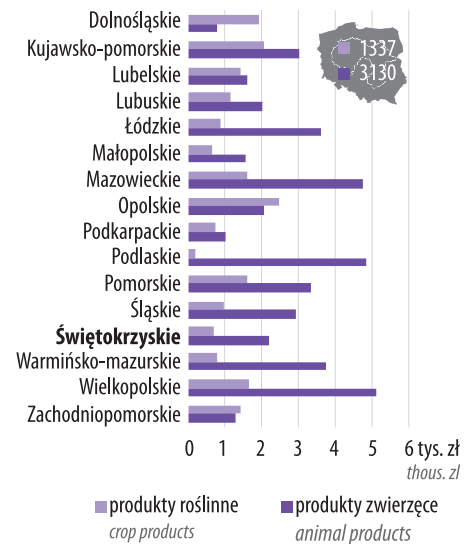
Wykres 6. Zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.

Chart 6. Change of prices of consumer goods and services in 2017

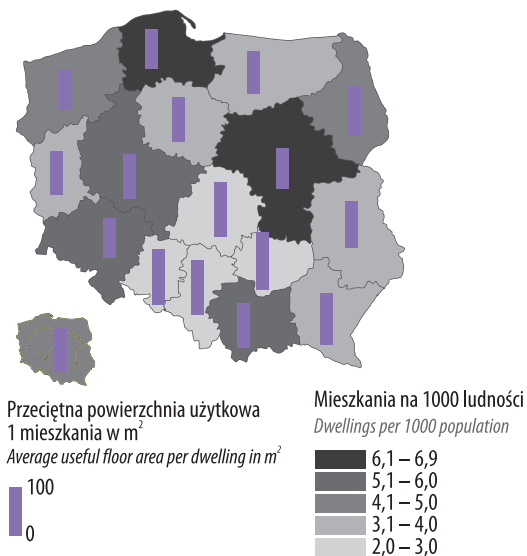
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.

Chart 7. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2017

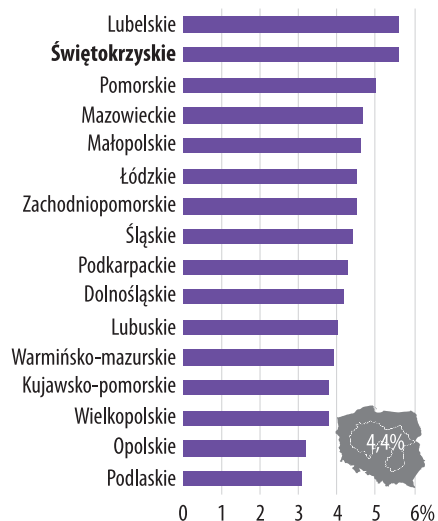
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.

Chart 8. Dwellings completed in 2017

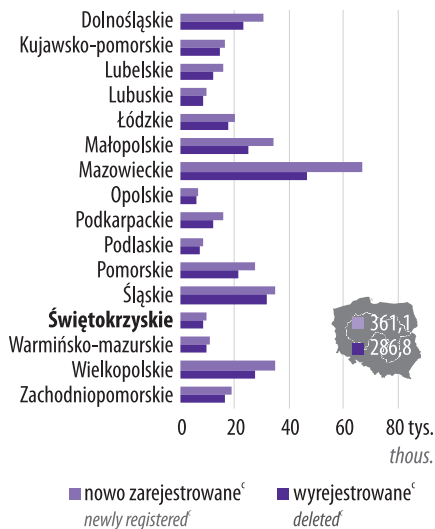
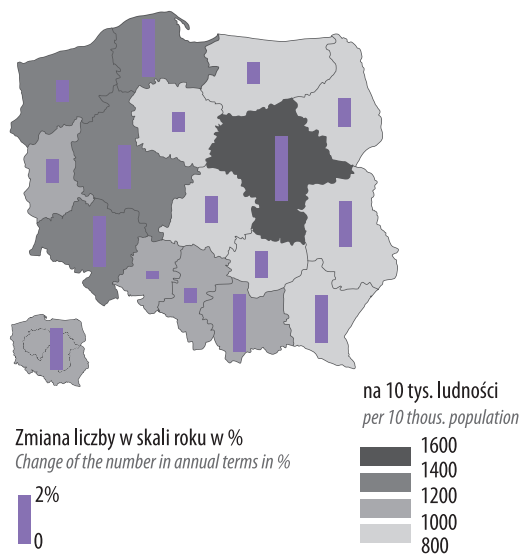
Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.

Chart 9. Net turnover profitability rate in non-profit enterprises in 2017

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^{ab} w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 10. Entities of the national economy in the REGON^{ab} register in 2017. As of 31 XII

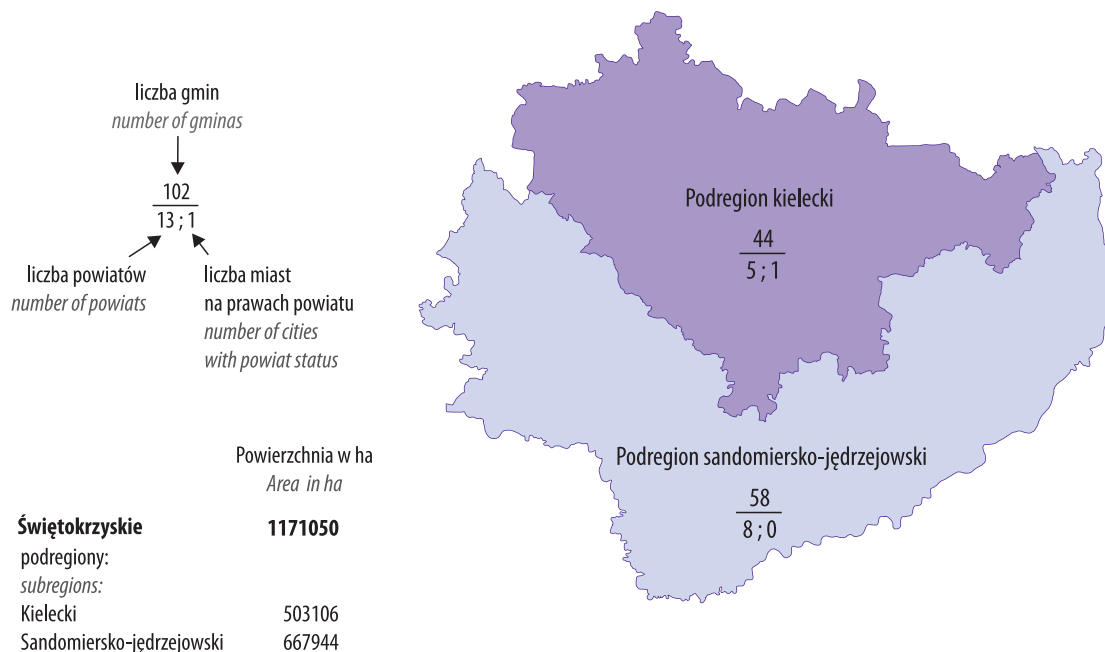
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c W ciągu roku.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by voivodships excluding entities for which the information about business address does not exist in the REGON register. c During the year.

Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Podział województwa świętokrzyskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do celów statystycznych (NTS)¹ w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

The division of świętokrzyskie voivodship according to the Nomenclature Of Teritorial Units for statistical purposes (NTS)¹ in 2017. As of 31 XII

Podregion Subregion kielecki		Podregion Subregion sandomiersko-jędrzejowski	
Powiaty: Powiats:	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status	Powiaty: Powiats:	
kielecki konecki ostrowiecki skarżyski starachowicki	Kielce	buski jędrzejowski kazimierski opatowski	pińczowski sandomierski staszowski włoszczowski

Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. województwo świętokrzyskie zajmowało powierzchnię 11711 km² (1171050 ha), co stanowi 3,7% powierzchni kraju. Liczba ludności faktycznie zamieszkującej jego obszar wyniosła 1248 tys. mieszkańców, tj. 3,2% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 107 osób wobec 123 w kraju. W miastach mieszkało 44,6% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

¹ NTS includes 5 levels: 3 levels of primal territorial division and additionally 2 non-administrative levels – regions (NTS 1) grouping units of voivodship level and subregions (NTS 3) grouping within voivodship several up to dozen powiats.

Ludność Population

Liczba ludności województwa świętokrzyskiego zmniejsza się corocznie, przy czym natężenie ubytków miast pozostaje większe niż terenów wiejskich. Rok 2017 przyniósł kolejne pogorszenie sytuacji demograficznej. Na obniżenie przyrostu rzeczywistego wpłynęły zarówno ruch naturalny, jak i ruch wędrowniczy, tj. przewaga osób emigrujących z województwa nad przybywającymi na jego teren. W ostatnim roku, pomimo pewnej poprawy, utrzymało się wysokie tempo strat naturalnych oraz migracyjnych. Jednocześnie pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Powierzchnia 11711 km² sytuuje je na 15 miejscu w kraju. Populacja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi niewiele ponad 3% ogółu ludności Polski. Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: lubuskie, opolskie i podlaskie.

Ludność województwa na koniec 2017 r. liczyła 1 247 732 osób, tj. mniej o 2,7% niż w 2010 r. Skala ubytku populacji była jedną z najwyższych w kraju, obok województwa opolskiego. Procesy depopulacyjne przebiegały sukcesywnie w kolejnych latach (przy pewnym nasileniu w okresie 2013-2015) i w większym stopniu dotknęły tereny miejskie - 3,9% wobec 1,7% na wsi.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Ludność na terenie województwa nie jest rozmieszczona równomiernie, o czym przesądzają zarówno warunki przyrodniczo-geograficzne, jak i społeczno-ekonomiczne. Świętokrzyskie jest jednym ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej. W końcu 2017 r. średnia gęstość zaludnienia wyniosła 107 osób na km² wobec 123 w kraju i kształtowała się na poziomie niższym niż w 2010 r. (110 osób na km²). Wskaźnik ten charakteryzował się jednak znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. Podregion kielecki, grupujący centralne i północne obszary uprzemysłowione, był ponad dwukrotnie gęściej zaludniony niż podregion sandomiersko-jędrzejowski, który obejmuje rolnicze południe województwa (odpowiednio 152 osoby/km² wobec 72). Obszarami podregionu kieleckiego najgęściej zaludnionymi pozostały: miasto stołeczne Kielce, w którym wskaźnik wyniósł 1795 osób/km² oraz dawne powiaty przemysłowe, tj. skarżyski (191 osób), ostrowiecki (180) oraz starachowicki (174). Z kolei najmniejsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach o charakterze rolniczym: włoszczowskim (50 osób/km²), opatowskim (58) i pińczowskim (64).

Tablica 2.
Table 2.

Ludność na podstawie bilansów
Population on the basis of balances

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010 ^a	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>			
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thous.</i>	38517	38427	38422
w tym kobiety <i>of which females</i>	19869	19835	19834
Miasta <i>Urban areas</i>	23449	23149	23126
Wieś <i>Rural areas</i>	15068	15278	15297
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>			
w tys. <i>in thous.</i>	38530	38433	38434
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	123	123	123
w tym kobiety <i>of which females</i>			
w tys. <i>in thous.</i>	19877	19840	19840
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107
Miasta w tys. <i>Urban areas in thous.</i>	23429	23129	23109
w % <i>in %</i>	60,8	60,2	60,1
Wieś w tys. <i>Rural areas in thous.</i>	15101	15304	15324
w % <i>in %</i>	39,2	39,8	39,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thous.</i>	1285	1255	1250
w tym kobiety <i>of which females</i>	657	643	640
Miasta <i>Urban areas</i>	581	559	558
Wieś <i>Rural areas</i>	704	695	692
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>			
w tys. <i>in thous.</i>	1283	1253	1248
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	110	107	107
w tym kobiety <i>of which females</i>			
w tys. <i>in thous.</i>	656	642	639
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	105	105	105

^a Patrz nota na str. 20
a See note on page 20.

Tablica 2.**Ludność na podstawie bilansów (dok.)**

Table 2.

Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010 ^a	2016	2017
Miasta w tys. Urban areas in thous.	579	558	556
w % in %	45,1	44,6	44,6
Wieś w tys. Rural areas in thous.	704	694	692
w % in %	54,9	55,4	55,4

a Patrz nota na str. 20

a See note on page 20.

Struktura ludności według płci w województwie świętokrzyskim nie ulega zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek od siedmiu lat utrzymywał się na poziomie 51,2%. Niezmienność proporcji płci notowano również w kraju, przy czym nieco wyższa niż w naszym regionie umiarkowanie zwiększyła udział kobiet do 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) przyjmował w województwie wartość 105 wobec 107 w Polsce. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wyraźnie widoczna była w miastach, w których wskaźnik osiągnął wartość 111, podczas gdy na wsi występowała prawie równowaga płci – 101.

Tablica 3.**Ludność według województw**

Table 3.

Population by voivodships

As of 31 XII

Województwa Voivodships	Ludność w tys. Population in thous.			Średnioroczne tempo przyrostu/ ubytku liczby ludności w % Average annual increase/ decrease of population in %		
	2010	2016	2017	2011	2016	2017
Polska Poland	38530	38433	38434	0,0	0,0	0,0
Dolnośląskie	2917	2904	2903	0,0	0,0	0,0
Kujawsko-pomorskie	2099	2084	2083	0,0	-0,1	0,0
Lubelskie	2179	2133	2126	-0,3	-0,3	-0,3
Lubuskie	1023	1017	1017	0,0	-0,1	-0,1
Łódzkie	2542	2485	2476	-0,3	-0,3	-0,4
Małopolskie	3337	3382	3391	0,3	0,3	0,3
Mazowieckie	5267	5366	5385	0,4	0,3	0,3
Opolskie	1017	993	990	-0,3	-0,3	-0,3
Podkarpackie	2128	2128	2129	0,0	0,0	0,1
Podlaskie	1203	1187	1185	-0,2	-0,2	-0,2
Pomorskie	2275	2316	2324	0,4	0,3	0,4
Śląskie	4635	4559	4548	-0,2	-0,3	-0,2
Świętokrzyskie	1283	1253	1248	-0,3	-0,3	-0,4
Warmińsko-mazurskie	1454	1436	1434	-0,1	-0,2	-0,2
Wielkopolskie	3447	3482	3489	0,3	0,2	0,2
Zachodniopomorskie	1724	1708	1706	-0,1	-0,1	-0,2

Narastające w ostatnich latach niekorzystne zmiany struktury wiekowej ludności miały w Świętokrzyskim większe natężenie niż w kraju. Na przestrzeni lat 2010-2017 ubyło 11,5% dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat (w kraju 4,5%), a ich udział w populacji spadł z 18,3% do 16,6% (w kraju do 18,0%). Liczebność grupy w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 6,6% (w kraju o 5,3%), a jej udział – z 63,6% do 61,1% (w kraju do 61,2%). Jednocześnie szybko rosła populacja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej). Przybyło ich 19,8% (w kraju 23,8%), ale pomimo wolniejszego przyrostu, odsetek najstarszych w społeczeństwie pozostaje wyższy niż w kraju – 22,3% wobec 20,8%. Zmiany struktury pokoleniowej wpłynęły na relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności. Kierunek tych zmian obrazują współczynniki obciążenia demograficznego.

Tablica 4. Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim

Stan w dniu 31 XII

Table 4. Indices of demographic burden in świętokrzyskie voivodship
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2016	2017
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym <i>Non-working age population per 100 persons of working age</i>	57	62	64
Miasta <i>Urban areas</i>	53	65	67
Wieś <i>Rural areas</i>	61	60	61
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym <i>Post-working age population per 100 persons of pre-working age</i>	99	130	134
Miasta <i>Urban areas</i>	114	157	163
Wieś <i>Rural areas</i>	90	111	115
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym <i>Post-working age population per 100 persons of working age</i>	29	35	37
Miasta <i>Urban areas</i>	28	40	42
Wieś <i>Rural areas</i>	29	32	33

Poziom zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa prześledzić można również w biologicznych grupach wieku, poprzez stosunek populacji w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci i młodzieży poniżej 15 roku życia. Tempo zmian mocno różnicowało miejsce zamieszkania i płeć. Wskaźniki te kształtowały się szczególnie niekorzystnie dla mieszkańców miast, a wśród nich dla populacji kobiet.

Tablica 5. Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim

Stan w dniu 31 XII

*Table 5. Population at the age of 65 and more per 100 persons at the age of 14 years and below in świętokrzyskie voivodship
As of 31 XII*

Lata Years	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- -czyźni males	kobiety females	razem total	męż- -czyźni males	kobiety females
2010	102	76	130	112	83	141	96	70	122
2016	129	99	161	152	116	191	113	88	140
2017	134	104	166	159	121	199	116	91	143

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

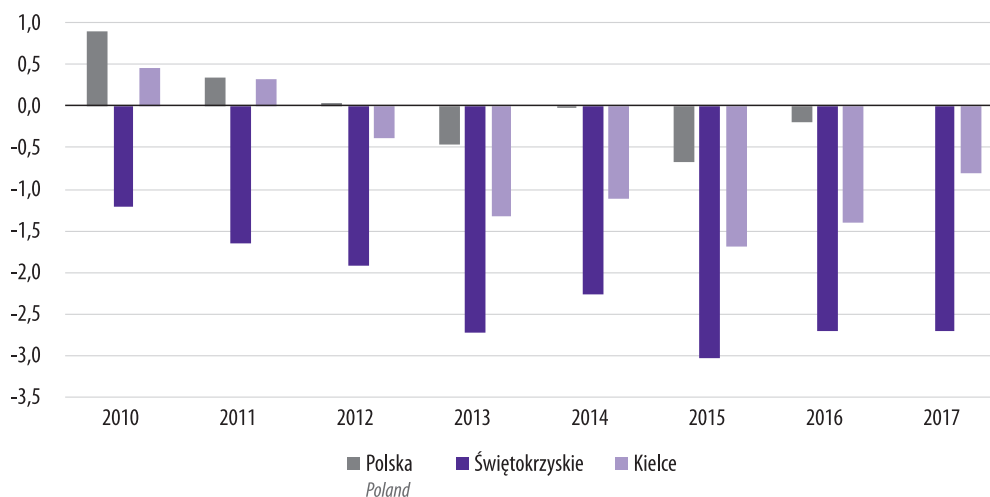
W 2017 r. zanotowano 2,9% wzrost liczby urodzeń. Nie wpłynęło to jednak zasadniczo na ich poziom, który pozostał niski – 10915 zarejestrowanych urodzeń żywych stanowiło mniej o 1530 niż przed siedzioma laty. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 8,7‰ wobec 9,7‰ w 2010 r.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Liczba zgonów na przestrzeni ośmiu lat była zmienna. W 2017 r. w województwie zmarło 14330 osób, a ogólny **współczynnik zgonów** osiągnął 11,5‰ wobec 10,9‰ w 2010 r. Umieralność dzieci poniżej jednego roku życia również cechowała zmienność poziomu, jednak w ostatnich latach pozostawała stosunkowo niska, co obrazował **współczynnik zgonów niemowląt**, który zmalał z 6,3‰ do 2,8‰.

Wykres 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności

Chart 11. Natural increase per 1000 population

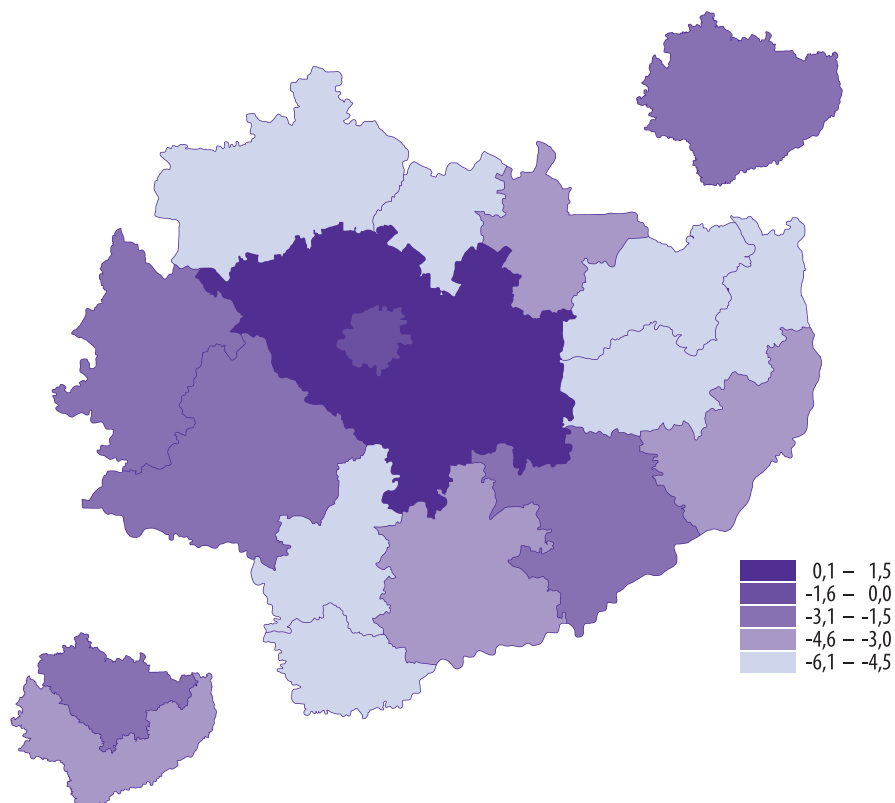

Efektom wzrostu liczby urodzeń przy jednoczesnym, o podobnej skali, zwiększeniu liczby zgonów było wyhamowanie tempa średniorocznego **ubytku naturalnego** (w badanym okresie z 1561 do 3415). Współczynnik osiągnął wartość minus 2,7‰, podczas gdy siedem lat wcześniej - minus 1,2‰. W Polsce straty naturalne ludności, obserwowane dopiero od 2013 r., także osłabły i bieżący wskaźnik ukształtował się na poziomie 0,0‰.

W województwie współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w powiecie kieleckim (od 1,8‰ w 2010 r. do 1,3‰ w 2017 r.). W mieście na prawach powiatu Kielce od sześciu lat postępował ubytek ludności (do -0,8‰). W pozostałych powiatach również notowano straty naturalne, przy czym największe w powiatach: kazimierskim (-6,1‰), skarżyskim (-5,8‰), ostrowieckim (-5,4‰) oraz pińczowskim (-5,1‰).

Wykres 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 12. Natural increase per 1000 population in Świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2017

Liczba małżeństw zawieranych w świętokrzyskich urzędach stanu cywilnego sukcesywnie malała do 2013 r. W następnych latach sytuacja ustabilizowała się na poziomie nieco wyższym, ale w roku ostatnim ponownie spadła - prawie do notowanego przed czterema laty.

W 2017 r. zarejestrowano ich 5866, tj. mniej o 1967 niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw** w powiatach oscylował między 4,0‰ a 5,6‰ i po raz kolejny ukształtował się niżej od przeciętnego w Polsce (4,7‰ wobec 5,0‰).

Tablica 6. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
 Table 6. Vital statistics and net migration per 1000 population

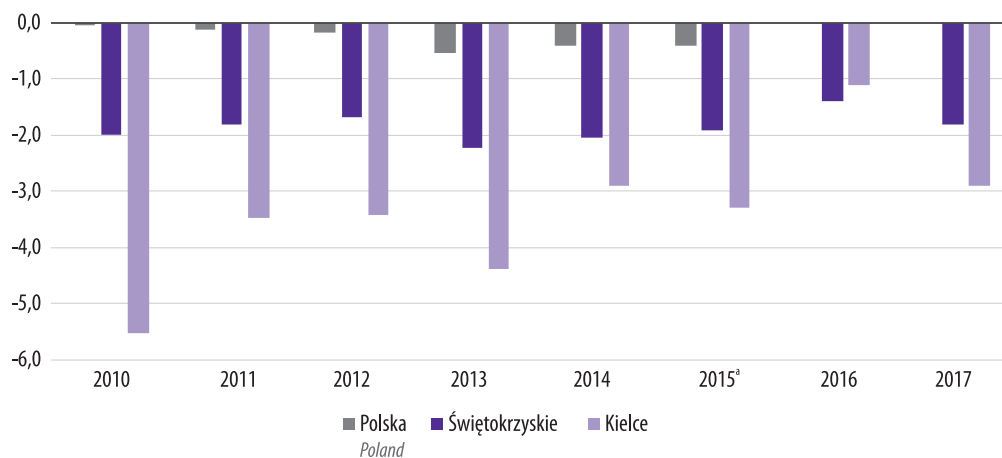
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>			
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,9	5,0	5,0
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,7	9,9	10,5
Zgony <i>Deaths</i>	9,8	10,1	10,5
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	5,0	4,0	4,0
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,9	-0,2	0,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych <i>Internal and international net migration</i>			
na pobyt stały <i>for permanent residence</i>	-0,1	0,0	0,0
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	-0,1	0,0	0,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Małżeństwa <i>Marriages</i>	6,1	4,8	4,7
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,7	8,5	8,7
Zgony <i>Deaths</i>	10,9	11,1	11,5
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	6,3	4,2	2,8
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^c</i>	-1,2	-2,7	-2,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych <i>Internal and international net migration</i>			
na pobyt stały <i>for permanent residence</i>	-2,0	-1,4	-1,8
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,0	0,2	0,2
KIELCE			
Małżeństwa <i>Marriages</i>	6,1	4,6	4,5
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,6	8,9	9,4
Zgony <i>Deaths</i>	9,2	10,3	10,2
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	3,6	1,1	2,7
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,4	-1,4	-0,8
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych <i>Internal and international net migration</i>			
na pobyt stały <i>for permanent residence</i>	-5,5	-1,1	
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	-0,3	0,5	0,4

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.
 a Children less than 1 year of age per 1000 live births. b Difference between the number of live births and deaths in the given period.

W przekroju ośmiu lat **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały pozostawało ujemne, przy czym przewaga emigracji malała do 2012 r., w 2013 r. silnie wzrosła, po czym powtórnie zaczęła spadać (z jednostkowym nasileniem w 2016 r.). W całym badanym okresie pozostawała jednak wysoka. Ubytek migracyjny zmniejszył się z 2545 osób w 2010 r. do 2225 w 2017 r., a współczynnik obrazujący straty migracyjne w przeliczeniu na 1000 ludności podniósł się z poziomu minus 2,0 do minus 1,8. Odmienny trend obserwowano w kraju, w którym wskaźnik wykazywał do 2012 r. niewielki, ale ciągły wzrost ubytków. Dalszy przebieg procesu był analogiczny, jak w województwie, ale o mniejszym natężeniu i od 2016 r. nastąpiło całkowite ograniczenie strat (0,0‰).

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

Chart 13. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

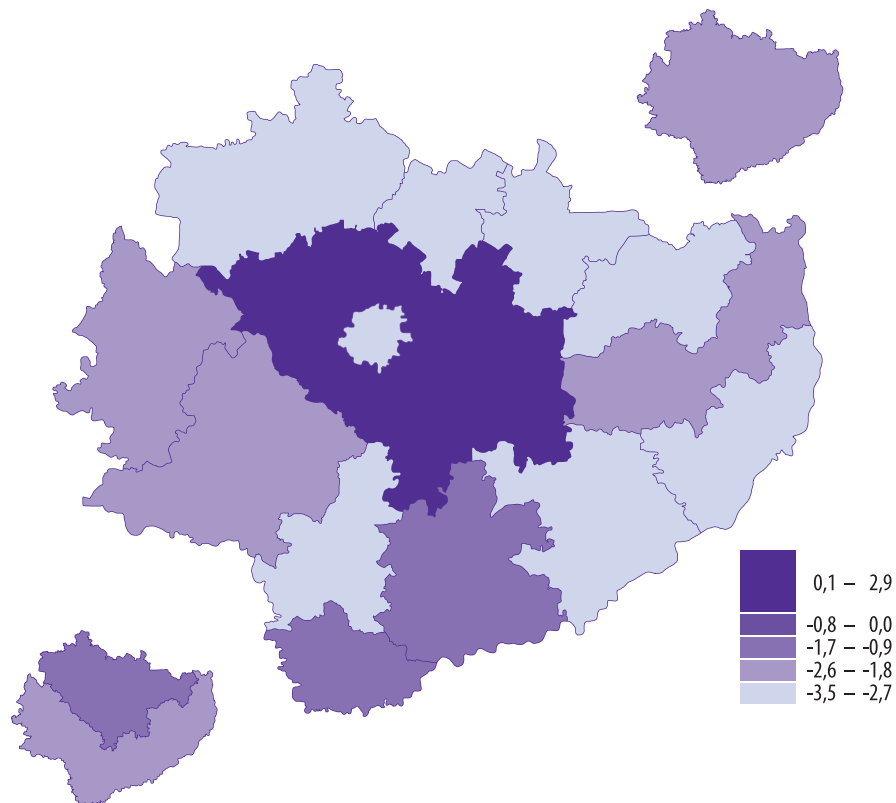
a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

a In case of international migration – data concern 2014.

Po raz kolejny od 2012 r. korzystnie ukształtowało się saldo migracji zagranicznych. Liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w województwie była w 2017 r. o 201 większa od liczby emigrujących (w 2012 r. przekraczała ją o 52). Współczynnik w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł 0,2. W Polsce również zanotowano niewielkie dodatnie saldo, a wskaźnik wyniósł 0,0‰. Świętokrzyskie pozostaje w grupie województw o najwyższym zagrożeniu migracyjnym. Poważną sytuację utrwała fakt, że jedynym powiatem, w którym utrzymywało się dodatnie saldo migracji wewnętrznej był kielecki (w 2017 r – 2,6‰). W pozostałych powiatach przeważały emigracje - w stopniu najmniejszym w: kazimierskim (-0,8‰), a największym w: staszowskim (-3,7‰) i pińczowskim (-3,6‰).

Wykres 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 14. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2017

Dane prezentujące ludność w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek pracy

Labour market

W 2017 r., po raz kolejny, obserwowano poprawę kondycji rynku pracy w województwie świętokrzyskim. Podobnie, jak w kraju odnotowano wzrost **przeciętnego zatrudnienia**, a jego skala uplasowała Świętokrzyskie na drugim miejscu wśród województw.

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w województwie świętokrzyskim wyniosło w 2017 r. 154 osoby, tj. o 10 więcej niż przed rokiem, podczas gdy w kraju – 255 osób, tj. o 12 więcej. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: lubelskim i podlaskim (po 145 osób). Wyniki powyżej średniej krajowej odnotowano w województwach: mazowieckim (446 osób), wielkopolskim (340), śląskim (271) i dolnośląskim (268). Wskaźnik ten zwiększył się na przestrzeni roku we wszystkich województwach, przy czym najbardziej w mazowieckim i wielkopolskim (po 19 osób), a najmniej w lubelskim (o 6 osób).

W 2017 r. wskaźniki charakteryzujące zmiany **bezrobocia** w skali roku, kształtowały się korzystniej niż przed rokiem – zmniejszyła się stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy. Niemniej jednak sytuacja na rynku pracy pozostała trudna.

Województwo świętokrzyskie należy do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia. W końcu 2017 r. najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie wielkopolskim (3,7%), natomiast w równie trudnej lub w jeszcze trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie pozostawały województwa: lubelskie (8,8%), podkarpackie (9,7%), kujawsko-pomorskie (10,0%) oraz warmińsko-mazurskie (11,7%).

W 2017 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy, a odsetek osób wyrejestrowanych z tego powodu zmniejszył się o 1,7 p.proc. do 47,1%. Jednocześnie odnotowano spadek udziału osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,9 p.proc. do 12,6%).

Na przestrzeni lat 2016-2017 ewoluowała struktura bezrobotnych. Zwiększył się w kategorii ogółem odsetek: osób poprzednio pracujących, mieszkańców wsi, kobiet, osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, osób niepełnosprawnych. Zaznaczył się natomiast spadek udziału: osób długotrwale bezrobotnych, osób do 30 roku życia, w tym osób do 25 roku życia, osób bez kwalifikacji zawodowych, osób, które ukończyły 50 rok życia, osób bez doświadczenia zawodowego, absolwentów, osób zwolnionych z przyczyn zakładów pracy, korzystających ze świadczeń z opieki społecznej.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r. w województwie świętokrzyskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku umiarkowanie wzrosła aktywność zawodowa badanej subpopulacji, przy czym nadal wyższą aktywnością zawodową charakteryzowali się mężczyźni i mieszkańcy wsi. Niezależnie od płci i miejsca zamieszkania zwiększyła się liczba pracujących, a zmniejszyła – bezrobotnych. Odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia i spadek stopy bezrobocia. Zmniejszyła się także liczebność subpopulacji biernych zawodowo. W efekcie odnotowano spadek obciążenia pracujących osobami niepracującymi.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

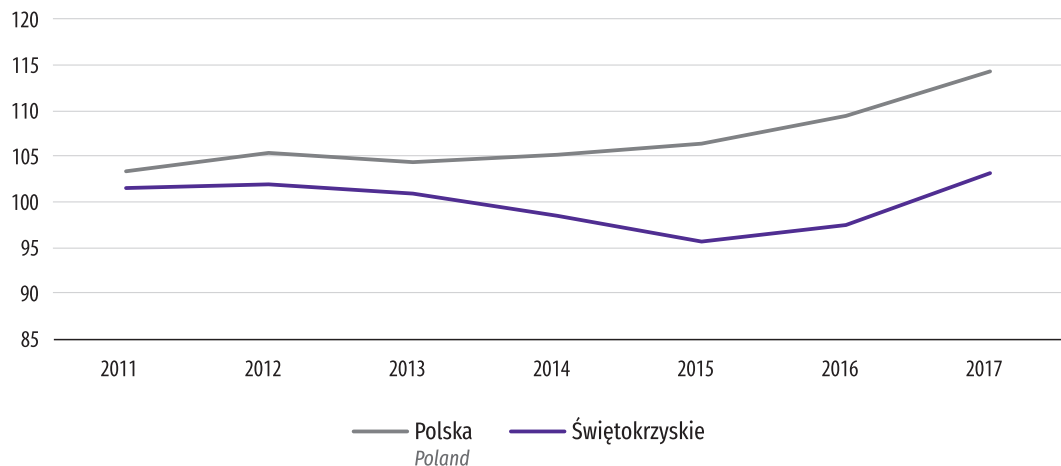
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim, w 2017 r. ukształtowało się na poziomie 118,4 tys. osób, tj. o 5,9% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 1,8% odpowiednio w 2016 r.). W skali kraju zwiększenie zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim wyniosło 4,5%, podczas gdy w 2016 r. – 2,8%.

Tablica 7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 7. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w tysiącach in thousand				2015=100	2016=100
Polska Poland	5372,6	5601,6	5760,2	6017,1	107,4	104,5
Świętokrzyskie	114,9	109,8	111,8	118,4	103,1	105,9
m. Kielce	38,8	34,2	34,7	35,4	91,1	102,0

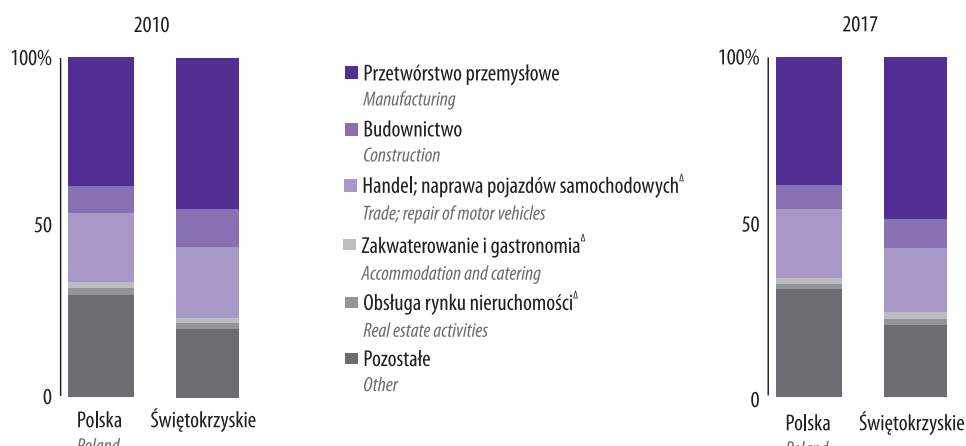
Wykres 15. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
Chart 15. Indices of average paid employment in the enterprise sector

Przeciętne miesięczne 2010 = 100
Average monthly 2010=100

Wykres 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Chart 16. Structure of average paid employment by PKD 2007 sections

Liczba zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniosła 56,6 tys. osób, tj. 47,8% ich ogółu w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (1,4 tys. osób, tj. 1,2% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tablica 8. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

Table 8. Average paid employment in enterprise sector in świętokrzyskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w tys. osób in thous. of persons
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	102,0	102,4	101,9	101,8	105,2	105,1	105,6	105,9	118,4
w tym: of which:									
Przemysł Industry	99,4	100,3	101,1	101,1	109,3	109,3	109,3	109,5	64,2
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	98,1	99,1	100,2	100,1	110,3	110,3	110,5	110,8	56,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities	100,9	101,1	101,3	101,7	105,9	105,3	102,6	101,0	3,6
Budownictwo Construction	105,2	105,1	103,7	104,1	91,6	92,3	93,4	94,8	9,7

Tablica 8. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim (dok.)

Table 8. Average paid employment in enterprise sector in świętokrzyskie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w tys. osób in thous. of per- sons
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A	100,6	100,5	98,0	98,2	102,6	101,4	104,4	104,0	22,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	105,6	106,8	107,0	107,4	107,1	105,3	98,2	97,4	6,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A	106,4	101,9	99,6	99,4	95,5	98,2	98,9	101,8	2,3
Informacja i komunikacja Information and communication	158,8	161,4	105,8	106,6	103,0	99,6	99,4	100,3	1,4
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities	98,7	97,3	97,7	97,8	116,8	118,1	119,5	118,2	2,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	88,2	88,5	90,6	81,4	100,2	107,2	105,9	109,7	1,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	131,6	132,5	133,5	134,1	99,2	99,9	104,8	104,6	4,7

W porównaniu z rokiem 2016 przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w większości sekcji sektora przedsiębiorstw. W sferze produkcyjnej liczba pracowników przemysłu przekraczała poziom ubiegłoroczny o 9,5% (w tym w przetwórstwie przemysłowym - o 10,8%), natomiast w budownictwie nastąpiło ograniczenie zatrudnienia - o 5,2%. W sferze usługowej przeciętne zatrudnienie w najwyższym stopniu wzrosło w obsłudze rynku nieruchomości (o 18,2%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 9,7%). Większa była także liczba miejsc pracy w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,6%) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,0%) oraz w małej skali w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,8%), informacji i komunikacji (o 0,3%). Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano tylko w usługach transportowych i gospodarce magazynowej (o 2,6%).

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2016, poz. 645, z późniejszymi zmianami).

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego wyniosła 46,6 tys. osób. Na przestrzeni 2017 r. liczba osób pozostających w ewidencji urzędów pracy zmniejszała się w porównaniu z 2016 r. z każdym kolejnym miesiącem i w efekcie na koniec 2017 r. jej stan był niższy o 10,6 tys. osób, tj. o 18,5% niż przed rokiem. W 2016 r. odnotowano natomiast na koniec okresu spadek o 13,6%. Populacja bezrobotnych była również mniej liczna niż w 2010 r. (o 35,6 tys. osób, tj. o 43,3%).

W skali kraju, na koniec 2017 r. liczba bezrobotnych była o 19,0% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 14,6% w 2016 r.), natomiast w stosunku do 2010 r. spadek wyniósł 44,7% i był o 1,4 p.proc. większy niż w skali województwa.

**Tablica 9. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII**

Table 9. Registered unemployed persons and unemployment rate
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w % Registered unemployment rate ^b in %	12,4	9,7	8,2	6,6
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	82,1	66,1	57,1	46,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	125,0	99,5	94,4	87,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	126,7	108,8	103,4	97,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	190	87	35	38
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w % Registered unemployment rate ^b in %	15,2	12,5	10,8	8,8

a W ciągu roku. b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyznaczonych w latach 2010-2017 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a During the year. b The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for years 2010 – 2017 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

**Tablica 9. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 9. Registered unemployed persons and unemployment rate (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
KIELCE				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	11,4	9,4	8,3	6,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	16,7	12,7	11,7	10,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	16,5	13,9	12,7	12,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	763	x ^c	45	31
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w % Registered unemployment rate ^b in %	10,6	8,8	7,6	5,8

a W ciągu roku. b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2010-2017 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Brak nierozdysponowanych ofert pracy w końcu okresu.

a During the year. b The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for years 2010 – 2017 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010. c As of the end of period job offers were not available.

W województwie świętokrzyskim w końcu 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym największy – w powiatach: jędrzejowskim (o 24,5%) i skarżyskim (o 23,2%) oraz w mieście na prawach powiatu Kielce (o 23,7%), a najmniejszy – w powiatach: sandomierskim (o 13,5%) oraz pińczowskim i starachowickim (po 14,2%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

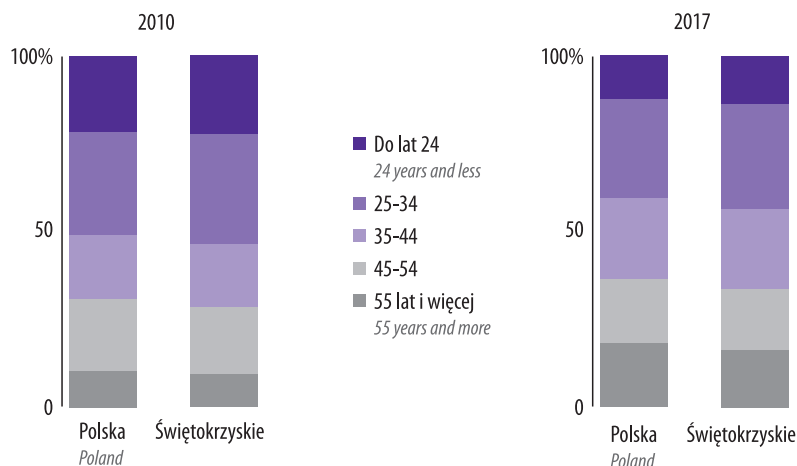
W omawianym okresie 83,9% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2016 r. – 85,2%), 83,7% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 82,5%), a 56,7% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 56,3%).

W końcu grudnia 2017 r. w województwie świętokrzyskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 52,0% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 16,3% niższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 20,7%, a ich udział zmalał o 1,3 p.proc.

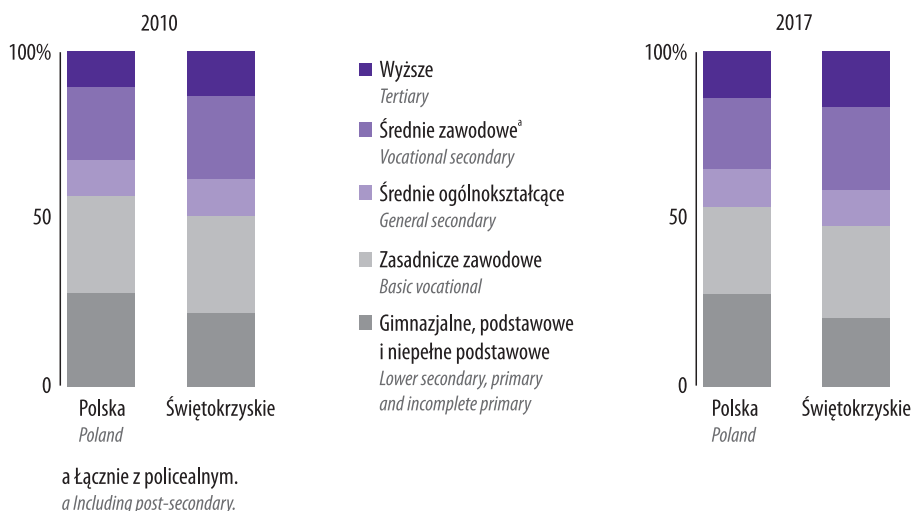
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (13,8 tys.), przy czym ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,1 p.proc. do 29,7%. Bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia stanowili 14,1%, tj. 6,5 tys. osób (o 1,0 p.proc. mniej niż w 2016 r.). Na przestrzeni roku zwiększył się udział osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata – o 1,1 p.proc. do 22,9%, a także osób w wieku 45-54 lata – o 0,3 p.proc. do 17,2%. Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej – o 0,5 p.proc. do 16,1%.

Wykres 17. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 17. Structure of registered unemployed persons by age
As of 31 XII**Wykres 18. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

Chart 18. Structure of registered unemployed persons by educational level
As of 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W 2017 r., podobnie jak przed rokiem, wśród bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (27,2%), średnim zawodowym łącznie z policealnym (24,7%) oraz co najwyżej gimnazjalnym (20,6%). Najmniej liczną zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (10,7%) oraz wyższym (16,8%). Osoby z wyższym wykształceniem odczuwały jednak problemy na rynku pracy – świadczy o tym wzrost udziału o 0,5 p.proc., podczas gdy udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zmniejszył się odpowiednio o 0,2 p.proc. oraz z co najwyżej gimnazjalnym zmalał o 0,3 p.proc.

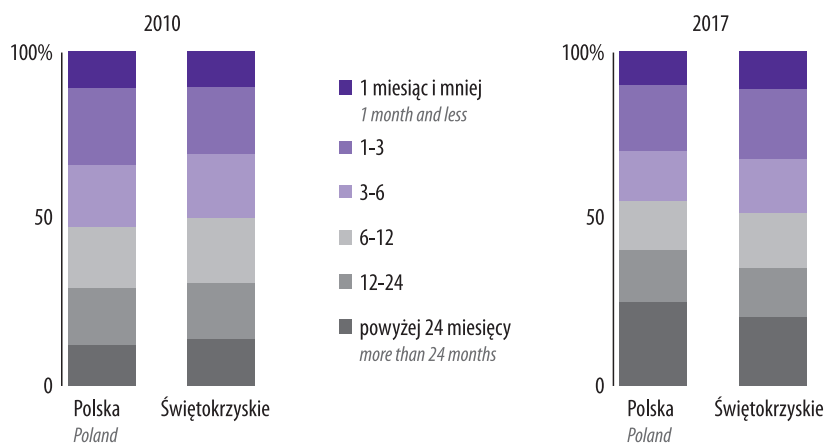
Biorąc pod uwagę klasyfikację bezrobotnych wyodrębnionych z uwagi na czas pozostawania bez pracy odnotowano wzrost udziału osób pozostających bez pracy do 1 roku – o 2,2 p.proc. do 64,5%. Spośród wskazanych osób najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy 1-3 miesiące (o 2,0 p.proc. do 21,0%).

Wzrosły również udziały osób pozostających bez pracy: 3-6 miesięcy (o 0,8 p.proc. do 16,2%), do 1 miesiąca (o 1,0 p.proc. do 11,2%). Spadł natomiast odsetek osób pozostających bez pracy 6-12 miesięcy (o 1,6 p.proc. do 16,1%).

Wykres 19. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a

Stan w dniu 31 XII

Chart 19. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a
As of 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.
a Intervals were shifted upward.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 5 lat) – na koniec 2017 r. stanowiły one 60,5%, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż przed rokiem. Na koniec omawianego okresu osoby bez stażu pracy stanowiły 16,3% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 24,3% oraz do 1 roku – 19,9%. W porównaniu z rokiem poprzednim zdecydowanie pogorszyła się sytuacja osób ze stażem 1-5 lat, których udział zwiększył się o 1,2 p.proc., jak również osób legitymujących się stażem do 1 roku, których odsetek wzrósł o 0,3 p.proc. Biorąc pod uwagę osoby o większym doświadczeniu zawodowym, pogorszyła się sytuacja osób legitymujących się stażem pracy 5-10 lat (wzrost o 0,6 p.proc. do 15,2%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które przepracowały ponad 20 lat (o 0,7 p.proc. do 10,4%).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili 84,9% ogółu bezrobotnych, tj. o 1,4 p.proc. mniej niż przed rokiem. Liczebność omawianej subpopulacji zmniejszyła się o 19,8%. W omawianym okresie nadal ponad połowę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 2,8 p.proc. w skali roku – do 52,2%. Wśród kategorii bezrobotnych o znaczącym udziale w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych ogółem, odnotowano także zmniejszenie odsetka: bezrobotnych w wieku do 30 lat (o 1,2 p.proc. do 29,0%), w tym osób w wieku do 25 roku życia (o 1,0 p.proc. do 14,1%) oraz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,4 p.proc. do 24,9%). Na koniec grudnia 2017 r. zwiększył się natomiast odsetek posiadających, co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,8 p.proc. do 18,2%), osób niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 6,5%). W ujęciu rocznym, liczebność osób bezrobotnych w wieku do 30 lat zmniejszyła się o 21,8%, w tym osób do 25 roku życia ubyło o 24,2%, a osób w wieku 50 lat i więcej odnotowano mniej o 19,6%. Z kolei osób długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych odnotowano mniej odpowiednio: o 22,7% i o 17,0%.

Zmniejszyła się również liczebność subpopulacji osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej (o 21,4%), oraz osób posiadających, co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 9,4%). Wzrosła natomiast liczba osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 3,8%).

Tablica 10. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim
Table 10. Registered unemployed persons and unemployment rate in świętokrzyskie voivodship

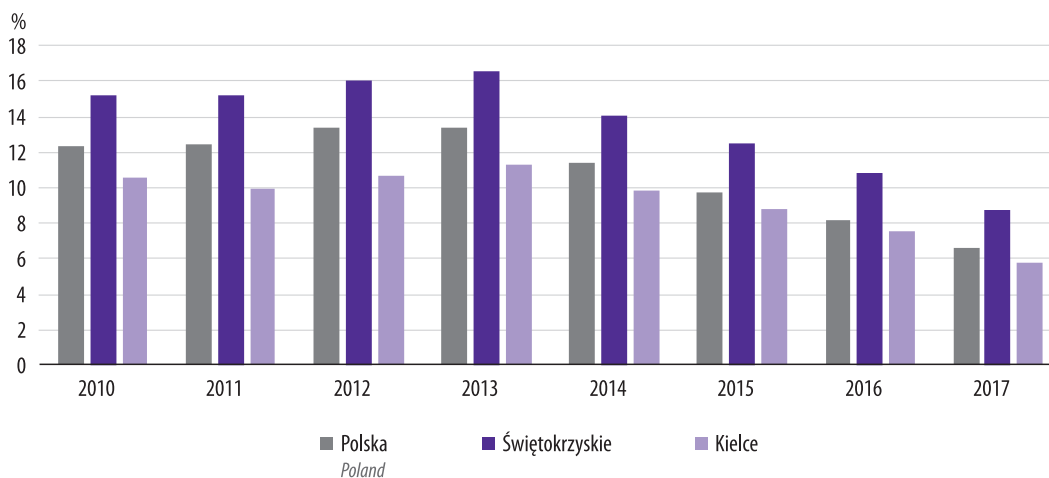
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): w tysiącach osób <i>Registered unemployed persons (as of the end of period): in thousands of persons</i>	67,7	59,6	56,8	57,1	55,4	47,9	46,8	46,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	86,6	86,9	88,9	86,4	81,9	80,5	82,5	81,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands of persons</i>	25,8	21,2	23,5	23,9	23,2	18,9	22,8	22,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	99,1	101,2	93,5	87,3	89,9	88,9	97,1	93,7
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands of persons</i>	24,3	29,3	26,3	23,5	24,9	26,4	23,9	22,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of the previous year = 100</i>	104,1	95,9	88,2	93,8	102,6	89,9	91,0	96,1
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) <i>Liquidity of unemployment (inflow - outflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands of persons</i>	1,5	-8,1	-2,8	0,4	-1,7	-7,5	-1,1	-0,2
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % <i>Registered unemployment rate (as of the end of period) in %</i>	12,6	11,3	10,8	10,8	10,4	9,1	8,9	8,8

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej.

Na przestrzeni 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowała się na niższym poziomie niż rok wcześniej. W końcu 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom 8,8% i była o 2,0 p.proc. niższa niż przed rokiem, natomiast w stosunku do 2010 r. spadła o 6,4 p.proc. W kraju stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,6%, tj. o 1,6 p.proc. mniej niż przed rokiem, natomiast w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. była niższa o 5,8 p.proc.

Wykres 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego Stan w dniu 31 XII

Chart 20. Unemployment rate
As of 31 XII

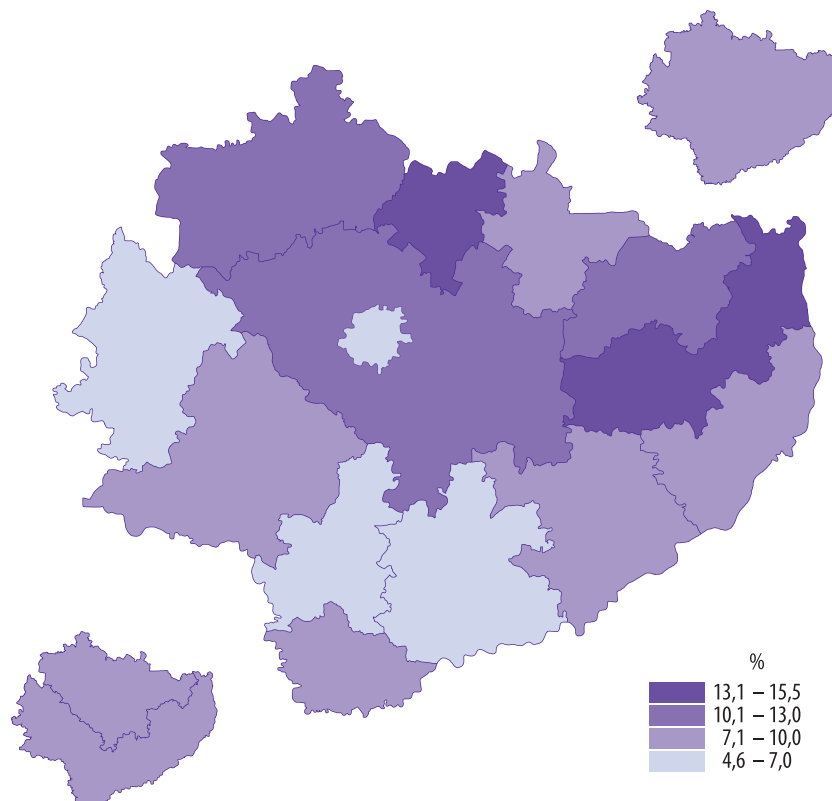
Spadek omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 1,0 p.proc. w powiecie buskim do 4,1 p.proc. w powiecie skarżyskim. Najgłębszy spadek notowano w powiatach: skarżyskim (o 4,1 p.proc. do 15,5%), jędrzejowskim (o 2,4 p.proc. do 7,6%) i opatowskim (o 2,4 p.proc. do 14,1%). W 2017 r. nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 10,9 p.proc. i w skali roku zmniejszyła się o 3,1 p.proc.

Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: buskim (4,6%) i pińczowskim (6,5%) oraz w mieście na prawach powiatu Kielce (5,8%), zaś najwyższą - w powiatach: skarżyskim (15,5%), opatowskim (14,1%), ostrowieckim (12,5%) oraz koneckim (11,8%).

Wykres 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 21. Unemployment rate in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2017
As of 31 XII

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 87,2 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 7,2 tys., tj. o 7,6%), natomiast w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. – niższa o 37,8 tys., tj. o 30,2%.

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych, podobnie jak w 2016 r., wyniósł 85,2%.

Na poziomie ubiegłorocznym pozostał także udział rejestrujących się osób zamieszkałych na wsi (57,2%). Odnotowano wzrost odsetka osób dotychczas pracujących (do 81,8%, tj. o 1,0 p.proc.). W skali roku wśród nowo zarejestrowanych zmniejszył się natomiast udział absolwentów (do 11,2%, tj. o 0,2 p.proc.) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 3,7%, tj. o 0,7 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w ciągu 2017 r. skreślono 97,8 tys. osób, tj. mniej o 5,4% niż przed rokiem oraz o 22,8% niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 46,1 tys. osób (wobec 50,4 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 1,7 p.proc. do 47,1%, w tym udział osób podejmujących pracę niesubsydiowaną zmalał – z 37,5% do 34,7%. Mniej osób niż w 2016 r. utraciło status bezrobotnego w wyniku: nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,9 p.proc. tj. 12,6%), dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (o 0,6 p.proc. tj. 7,4%). Z kolei wzrosły udziały osób wykreślonych z ewidencji urzędów pracy w efekcie: odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy

lub innej formy pomocy (o 1,5 p.proc. do 7,3%), podjęcia stażu (o 0,3 p.proc. do 11,7%), rozpoczęcia szkolenia (o 0,3 p.proc., tj. 2,2%).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2017 r. w województwie świętokrzyskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystniej niż przed rokiem, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 10,6 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji (w 2016 r. – o 9,0 tys. osób). Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 89,2% wobec 88,3% w kraju (w 2016 r. odpowiednio: 91,3% i 90,5%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie świętokrzyskim w ciągu całego 2017 r. miały do zaoferowania 41,6 tys. ofert pracy, tj. o 0,8% mniej niż rok wcześniej. W dalszym ciągu znaczący odsetek (32,4% wobec 33,1% w 2016 r.) stanowiły miejsca aktywizacji zawodowej, a częściej, niż co trzecia oferta dotyczyła stażu. Propozycje dotyczące niesubsydiowanych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 46,5% puli ofert (w 2016 r. – 46,2%). W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 38 bezrobotnych (wobec 35 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był o 22 osoby wyższy niż w kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie starachowickim (15 osób na 1 ofertę), staszowskim (22 osoby) oraz sandomierskim i miasto Kielce (po 31 osób). Na przeciwnym biegunie znalazły się powiaty: skarżyski, gdzie na 1 ofertę przypadało 95 osób bezrobotnych i włoszczowski (84 osoby).

Badanie aktywności ekonomicznej ludności

Labour force survey

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 557 tys. osób, a biernych zawodowo – 457 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (515 tys. osób) i bezrobotni (42 tys. osób).

Tablica 11.
Table 11.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter

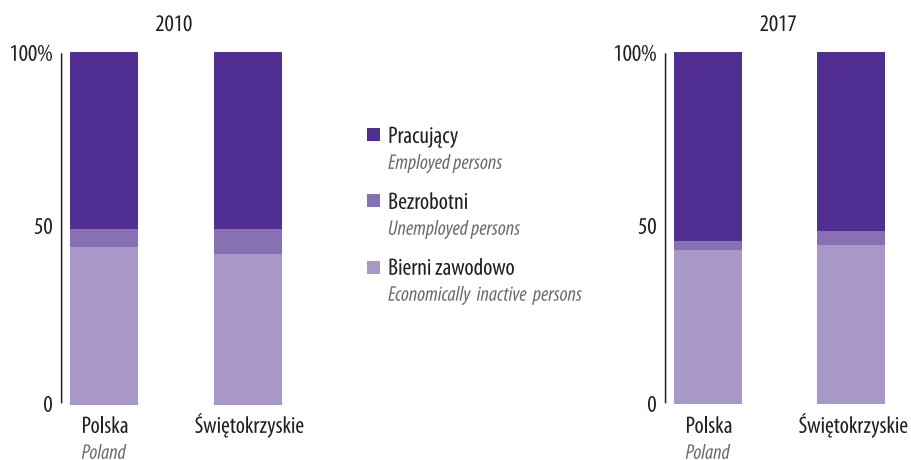
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	17154	17489	17286	17173
pracujący <i>employed persons</i>	15557	16280	16328	16404
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,3	56,2

Tablica 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)
 Table 11. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)				
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,3	6,9	5,5	4,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thous.	690	685	557	557
pracujący employed persons	609	618	511	515
bezrobotni unemployed persons	80	67	46	42
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thous.	519	503	464	457
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	57,1	57,7	54,6	54,9
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,4	52,0	50,0	50,8
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	11,6	9,8	8,3	7,5

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale 2016 r., jak i siedem lat wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2016 r., w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększył się udział osób pracujących o 0,8 p.proc.; zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych i osób biernych zawodowo - po 0,4 p.proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 0,4 p.proc.) i biernych zawodowo (o 2,1 p.proc.), natomiast spadek – odsetka bezrobotnych (o 2,5 p.proc.).

Wykres 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale
 Chart 22. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

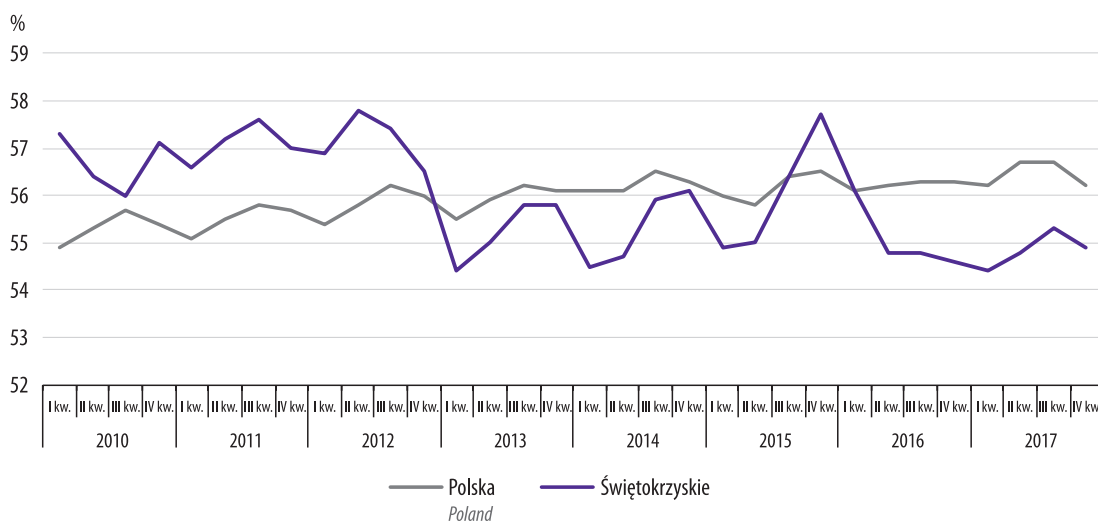

Liczba ogólna aktywnych zawodowo w IV kwartale 2017 r. pozostała na poziomie ubiegłorocznym, ale różnicowały ją zmiany według płci i miejsca zamieszkania – odnotowano spadek w przypadku mężczyzn i mieszkańców miast. Z kolei w odniesieniu do sytuacji sprzed siedmiu lat, liczba aktywnych zawodowo spadła o 19,3% – spadek dotyczył zarówno kobiet, jak i mężczyzn oraz mieszkańców miast i wsi.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wykres 23. Współczynnik aktywności zawodowej

Chart 23. Activity rate

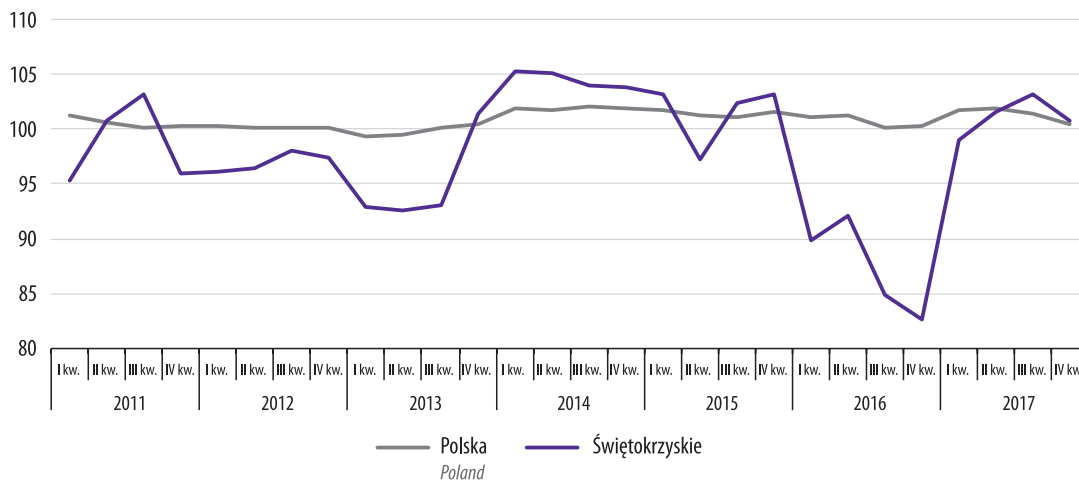
W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,9% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,2%). W ujęciu rocznym w województwie zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,3 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. - spadł o 2,2 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano odpowiednio: spadek o 0,1 p.proc. i wzrost o 0,8 p.proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie świętokrzyskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (63,9%, wobec 46,8%). Bardziej aktywni byli mieszkańcy wsi, gdzie wskaźnik osiągnął 56,3%, podczas gdy w miastach – 53,4%.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wykres 24. Dynamika liczby pracujących
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

Chart 24. *Indices of employed persons*
corresponding period of the previous year = 100

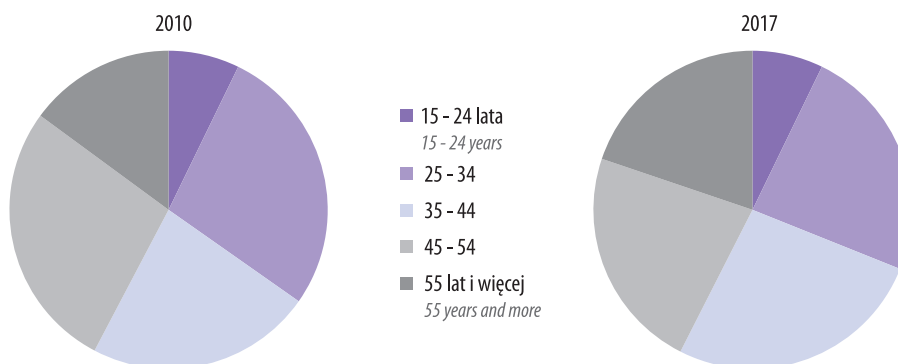

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2017 r. liczyła 515 tys. i była o 0,8% wyższa niż zanotowana rok wcześniej. Było to wynikiem wzrostu zarówno liczby pracujących mężczyzn (o 0,3%), jak również kobiet (o 1,4%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zmniejszyła się o 94 tys. osób (tj. o 15,4%), a obserwowany spadek dotyczył zarówno mężczyzn (o 15,5%), jak i kobiet (o 15,4%). W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (43,7%).

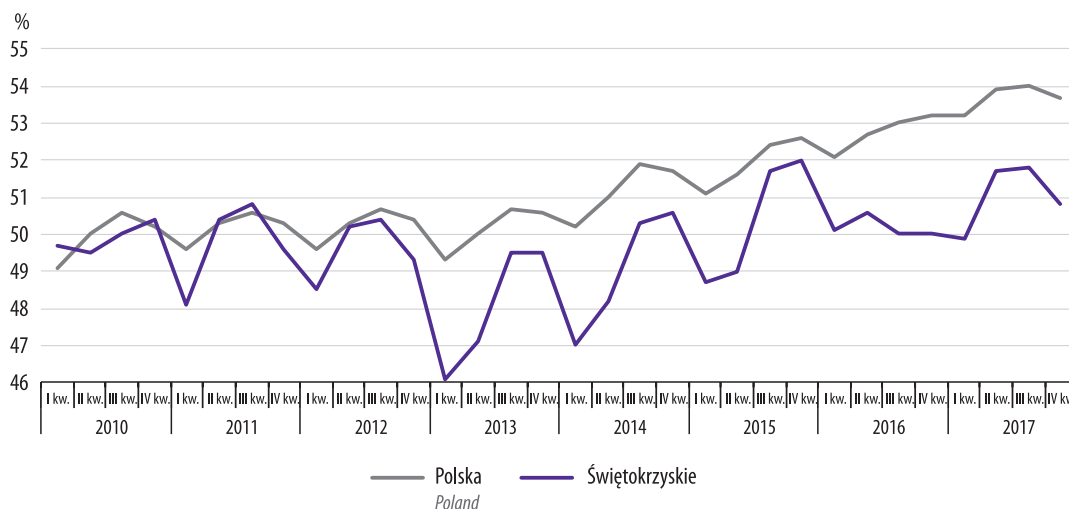
Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2017 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (7,2%) oraz 55 lat i więcej (19,8%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 22,7%-26,4%.

Wykres 25. Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale

Chart 25. *Structure of employed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter*

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

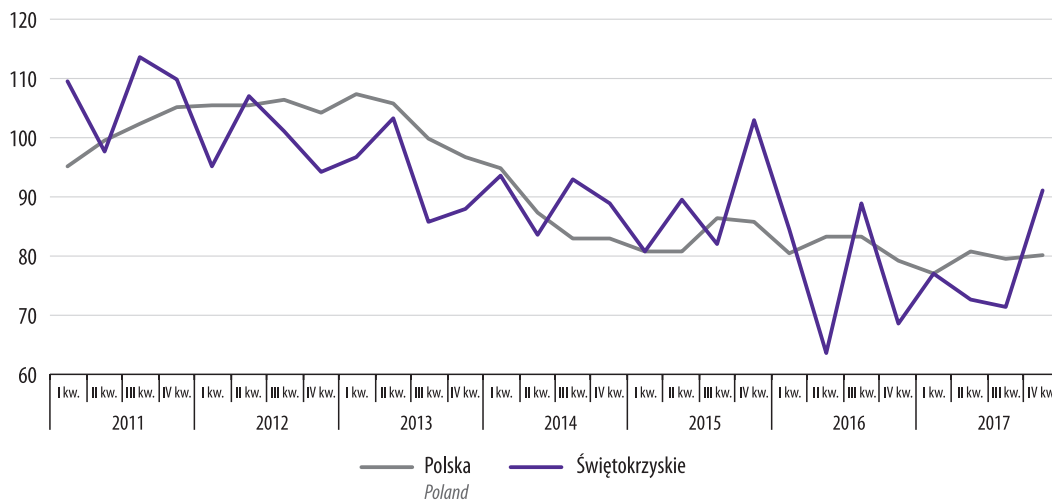
Wykres 26. Wskaźnik zatrudnieniaChart 26. *Employment rate*

W IV kwartale 2017 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie świętokrzyskim wyniósł 50,8% i był o 2,9 p.proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2016 r. zwiększył się o 0,8 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,5 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 0,6 p.proc. do 59,2%), jak i kobiet (o 0,9 p.proc. do 42,9%). Na przestrzeni roku wskaźnik zatrudnienia zwiększył się zarówno dla ludności wsi (o 0,8 p.proc. do 52,1%), jak i miast (o 0,9 p.proc. do 49,3%).

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 27. Dynamika liczby bezrobotnych

analogiczny okres roku poprzedniego = 100

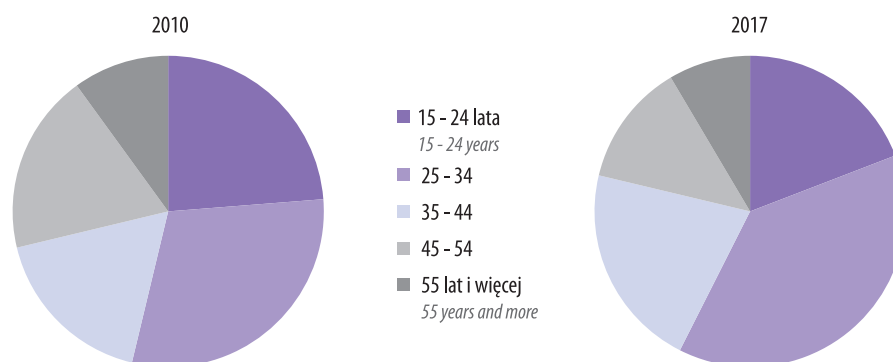
Chart 27. *Indices of unemployed persons corresponding period of the previous year = 100*

W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 42 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyła się o 8,7%, przy czym zmalała zarówno populacja bezrobotnych mężczyzn (o 8,0%), jak i bezrobotnych kobiet (o 9,5%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 47,5%. W IV kwartale 2017 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie większość (54,8%) stanowili mężczyźni.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2017 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (38,3% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (8,5%).

Wykres 28. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale

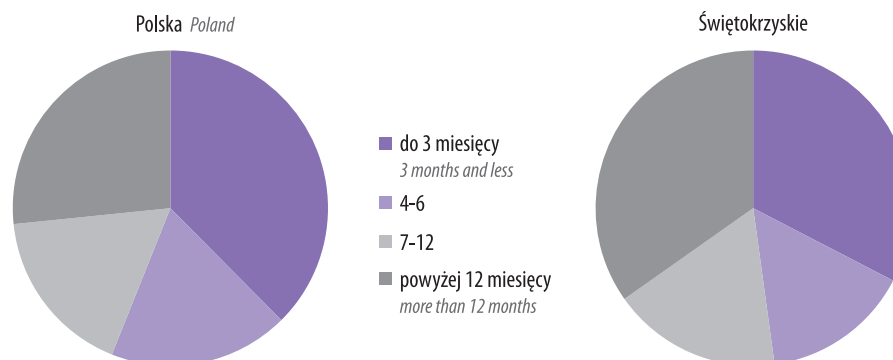
Chart 28. Structure of unemployed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 11,9 miesiąca (w kraju – 10,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ skróceniu o 1,0 miesiąc (w Polsce – bez zmian). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 10 tys. i stanowiła 23,8% ogółu bezrobotnych (wobec 34,8% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2017 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,2% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 1,4 p.proc.

Wykres 29. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2017 r.

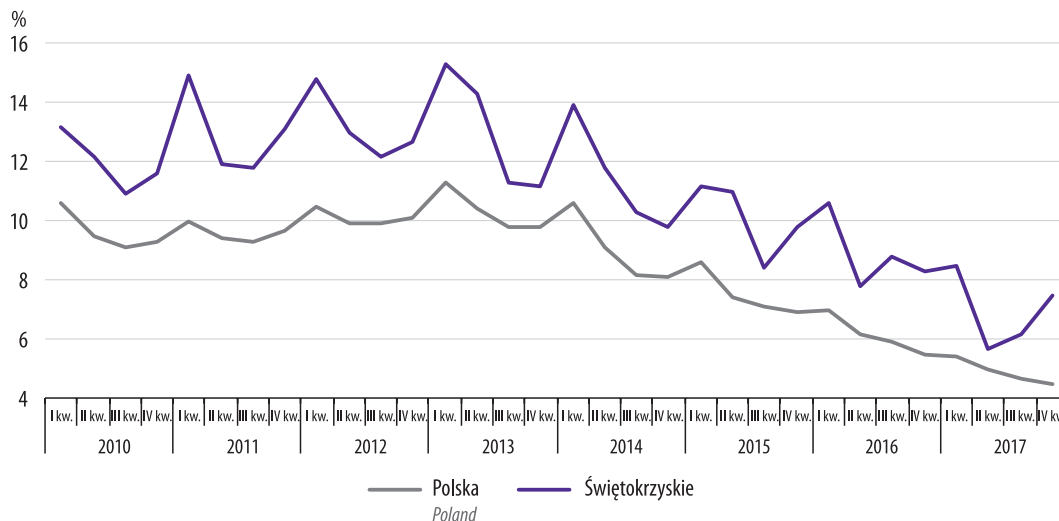
Chart 29. Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2017 r.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

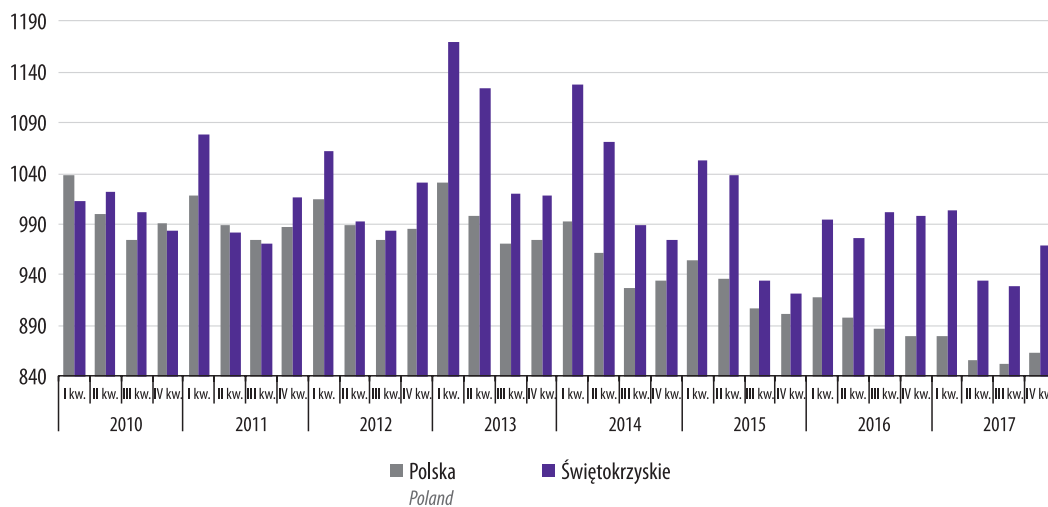
Wykres 30. Stopa bezrobocia

Chart 30. Unemployment rate

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 7,5% i była o 3,0 p.proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia, wyższą wartość odnotowano jedynie w województwie lubelskim (7,9%). Na przestrzeni roku w województwie stopa bezrobocia zmniejszyła się o 0,8 p.proc. (w Polsce – spadek o 1,0 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek o 4,1 p.proc. (w kraju – spadek o 4,8 p.proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 7,3%, a wśród kobiet – 7,8%. W miastach poziom bezrobocia był wyższy – stopa bezrobocia osiągnęła 7,6%, podczas gdy na wsi wyniosła 7,5%.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 457 tys. osób i stanowiła 45,1% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,8%. Liczba nieaktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się zarówno na przestrzeni roku (o 1,5%), jak i w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. (o 11,9%). W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,1% i 3,1%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2017 r. wyniósł 61,1%. Ponadto wśród osób biernych zawodowo przeważali mieszkańcy wsi (54,3%).

Wykres 31. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracującychChart 31. *Number of unemployed persons per 1000 employed persons*

W IV kwartale 2017 r. na 1000 pracujących przypadało 969 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wyniosło 998 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 984 osoby. W IV kwartale 2017 r. w województwie na 1000 pracujących przypadało o 105 osób bezrobotnych i biernych zawodowo więcej niż w skali kraju, natomiast w analogicznym okresie 2016 r. różnica ta wyniosła 118 osób. Z kolei w 2010 r. – w kraju obciążenie było większe niż w województwie (o 7 osób).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

W 2017 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim ukształtowało się na poziomie wyraźnie wyższym niż rok wcześniej, a jego wzrost notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających. Na przestrzeni omawianego roku zmniejszył się dystans przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie do wielkości krajowej (o 0,7 p. proc. do 15,7%). W porównaniu do 2016 r. wzrosło średnie wynagrodzenie za godzinę pracy przy jednoczesnym wydłużeniu czasu przepracowanego w jednostkach sektora przedsiębiorstw. Na tle pozostałych województw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zajęło, podobnie jak w 2016 r. czternastą lokatę w kraju.

Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 12. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w złotych <i>in zł</i>			2010=100	2016=100	
Polska <i>Poland</i>	3434,62	4121,41	4277,03	4530,47	131,9	105,9
Świętokrzyskie	2900,21	3470,67	3579,30	3821,36	131,8	106,8
Kielce	2949,48	3590,76	3705,61	3895,19	132,1	105,1

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3821,36 zł i było o 6,8% wyższe niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 3,1% odpowiednio w 2016 r.). W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4530,47 zł, i zwiększyło się o 5,9% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście o 3,8% w 2016 r.).

Wykres 32. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie 2010 = 100

Chart 32. *Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector*
Average monthly gross wages and salaries 2010=100

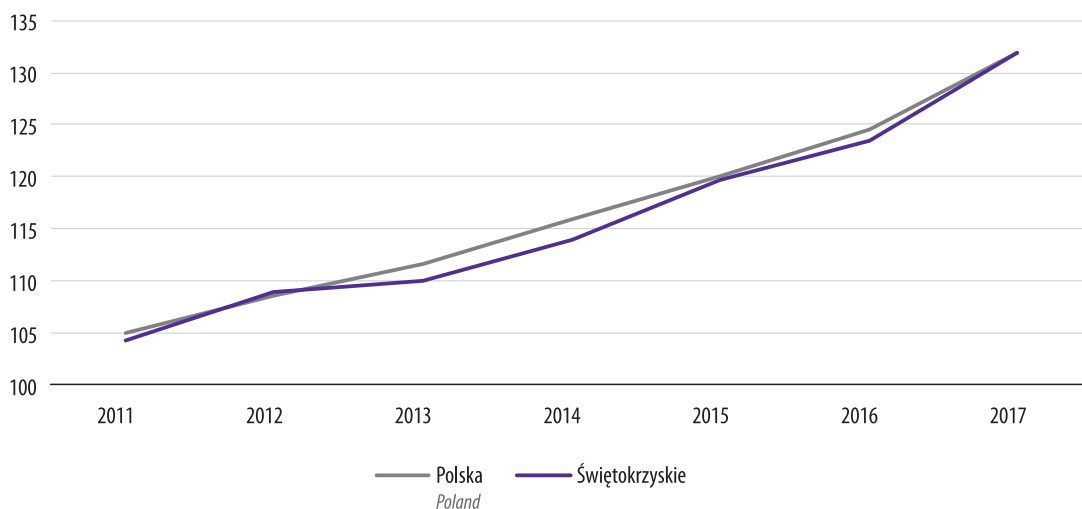
Tablica 13.**Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim**

Table 13. *Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in świętokrzyskie voivodship*

Sekcje Sections	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Grand total	101,9	102,4	102,8	103,1	106,2	106,8	106,7	106,8	3821,36
w tym: of which:									
Przemysł Industry	102,3	103,5	103,5	104,5	105,9	106,5	106,3	106,1	4084,79
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	102,8	103,8	103,9	104,8	107,4	107,7	107,2	107,0	3983,59
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	100,8	102,0	102,3	104,3	102,3	102,8	105,0	101,4	4006,30
Budownictwo Construction	103,4	101,0	102,1	102,7	100,1	103,0	105,0	103,7	3681,34
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	102,0	102,0	103,0	102,5	106,1	106,5	106,3	106,5	3391,63
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	104,0	104,4	104,2	103,6	108,1	106,6	106,5	106,4	3299,03

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim (dok.)

Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in świętokrzyskie voivodship (cont.)

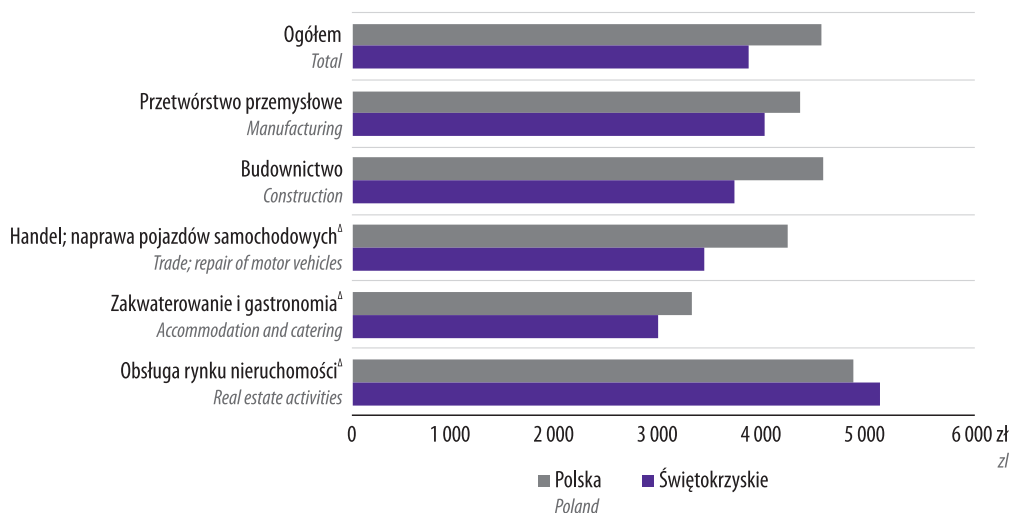
Sekcje Sections	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	95,0	94,0	97,2	95,3	104,2	107,5	106,4	108,7	2945,19
Informacja i komunikacja Information and communication	100,3	100,4	97,5	97,1	107,3	104,6	104,5	103,7	4032,45
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	105,3	105,1	105,1	104,6	127,8	129,3	130,2	130,2	5088,84
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	96,1	100,2	100,1	97,1	108,7	107,1	107,5	112,2	3956,90
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	103,4	101,1	100,5	99,8	105,5	107,1	106,4	109,6	2576,01

W 2017 r. w stosunku do poprzedniego roku odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim. Wzrost wynagrodzeń zanotowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy wystąpił w obsłudze rynku nieruchomości (o 30,2%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 12,2%). Finansowo zyskali również zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,6%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,7%). Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń odnotowano także m.in. w: przetwórstwie przemysłowym (o 7,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 6,4%). Najmniejszy wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń zanotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,4%), a także w informacji i komunikacji oraz w budownictwie (po 3,7%),

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach obsługa rynku nieruchomości oraz informacja i komunikacja. Przekroczyły one odpowiednio o 33,2% i o 5,5% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii. Były one odpowiednio o 32,6% i 22,9% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie.

Wykres 33. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach w 2017 r.

Chart 33. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector total and in selected sections in 2017

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w 2017 r. przepracowali łącznie 211,1 mln godzin, tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin, podobnie jak w roku poprzednim przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 100,9 mln (47,8% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 41,3 mln (19,5% ogółu), zaś najmniej w informacji i komunikacji – 2,5 mln (1,2%) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 3,0 mln (1,4%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniósł 149 godzin (rok wcześniej - 148 godzin).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 25,72 zł i w porównaniu z 2016 r. wzrosło o 6,3%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni m.in. w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości – 35,34 zł (wobec 27,45 zł w 2016 r.), informacja i komunikacja – 27,52 zł (25,87 zł przed rokiem) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja - 27,39 zł (27,03 zł w poprzednim roku). Podobnie jak w roku poprzednim, najniższe wynagrodzenie godzinowe, chociaż wyższe niż przed rokiem otrzymali zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej – 18,11 zł (w 2016 r. – 15,95 zł) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii – 19,60 zł (17,98 zł w 2016 r.). Zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym otrzymali za przepracowaną godzinę średnio 26,79 zł (wobec - 25,17 zł w 2016 r.).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów była wyższa niż przed rokiem. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów wpływ miała zwiększająca się zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS. Z kolei zmniejszeniu uległa populacja emerytów i rencistów, będących świadczeniobiorcami KRUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym, odmiennie niż przed rokiem, wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 303,0 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 1,0 tys. osób, tj. o 0,3%) natomiast niższa niż w 2010 r. (o 7,9 tys. osób, tj. o 2,6%). W skali kraju w omawianym roku świadczenia wypłacono przeciętnie 8533,5 tys. osób, czyli o 0,3% więcej niż w roku poprzednim i o 3,8% mniej niż w 2010 r.

Tablica 14.

Table 14.

Świadczenia społeczne

Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2010=100	2016=100	
POLSKA POLAND						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thous.	8866,0	8476,9	8507,2	8533,5	96,2	100,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a receiving benefits paid by SII ^a	7491,4	7273,8	7312,8	7 358,2	98,2	100,6
rolników indywidualnych of farmers	1374,7	1203,2	1194,4	1 175,3	85,5	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł Average monthly gross retirement pay and pension paid by SII ^a in zł	1588,95	1 980,96	2018,48	2 072,44	130,4	102,7
w tym emerytura of which retirement pension	1698,35	2 096,55	2131,70	2 182,45	128,5	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement pay and pension of farmers in zł	954,68	1179,63	1182,83	1 200,00	125,7	101,5
w tym emerytura of which retirement pension	996,18	1209,81	1210,30	1 221,69	122,6	100,9

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ, including agricultural benefit from the SIF and paid by the MND, the MJ and the MIA (not included in voivodships).

Tablica 14. Świadczenia społeczne (dok.)
Table 14. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2010=100	2016=100	
ŚWIĘTOKRZYSKIE						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thous.	310,9	300,4	302,0	303,0	97,4	100,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS receiving benefits paid by SII	235,8	234,4	236,2	238,3	101,1	100,9
rolników indywidualnych of farmers	75,1	66,0	65,8	64,6	86,0	98,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto Average monthly gross retirement pay and pension						
wypłacana przez ZUS w zł paid by SII in zł	1416,62	1786,10	1818,86	1 866,45	131,8	102,6
w tym emerytura of which retirement pension	1522,47	1898,67	1929,25	1 972,85	129,6	102,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement pay and pension of farmers in zł	930,42	1154,09	1157,75	1 179,50	126,8	101,9
w tym emerytura of which retirement pension	961,59	1178,10	1180,60	1 195,93	124,4	101,3

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ, including agricultural benefit from the SIF and paid by the MND, the MJ and the MIA (not included in voivodships).

W 2017 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,6% i nieznacznie wzrósł zarówno w stosunku do 2010 r. jak i 2016 r. (o 0,1%). Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa świętokrzyskiego stanowili 3,2% całej ich populacji w kraju (13 miejsce wśród wszystkich województw), natomiast biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS województwo świętokrzyskie znalazło się na 9 pozycji, z udziałem 5,5%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim emerytura i renta z ZUS otrzymywało 238,3 tys. osób, tj. o 0,9% więcej niż przed rokiem i o 1,1% więcej niż w 2010 r. W skali roku wśród świadczeniobiorców ZUS zwiększyła się liczba emerytów (o 2,4%). Z kolei w porównaniu z 2016 r. zmniejszeniu uległa zarówno liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, jak i liczba osób korzystających z rent rodzinnych odpowiednio o 5,8% i 0,7%. W 2017 r. wśród świadczeniobiorców ZUS nadal największą grupą byli emeryci, którzy stanowili 71,3% tej zbiorowości, a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (10,8%).

Tablica 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim
Table 15. Social benefits in świętokrzyskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	301,5	301,8	301,9	302,0	302,1	302,1	302,0	303,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,6	100,6	100,5	100,5	100,2	100,1	100,0	100,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by SII</i>	235,5	235,8	236,0	236,2	237,0	273,2	237,2	238,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,6	100,6	100,7	100,8	100,6	100,6	100,5	100,9
rolników indywidualnych <i>of farmers</i>	66,1	66,0	65,9	65,8	65,2	65,0	64,7	64,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,7	100,5	100,0	99,7	98,6	98,5	98,3	98,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by SII</i>	1810,61	1813,59	1816,53	1818,86	1837,73	1845,76	1852,10	1866,45
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	102,9	102,3	102,0	101,8	101,5	101,8	102,0	102,6
rolników indywidualnych <i>of farmers</i>	1156,32	1157,82	1157,77	1157,75	1164,95	1172,35	1176,13	1179,50
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,9	100,5	100,3	100,3	100,7	101,3	101,6	101,9

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2017 r. pobierało 64,6 tys. osób, czyli o 1,7% mniej niż przed rokiem i o 14,0% mniej niż w 2010 r. W skali roku spadki zaobserwowano wśród wszystkich świadczeniobiorców. W przypadku osób otrzymujących świadczenia z KRUS liczba emerytów zmniejszyła się o 1,9%, mniej było pobierających świadczenia z tytułu niezdol-

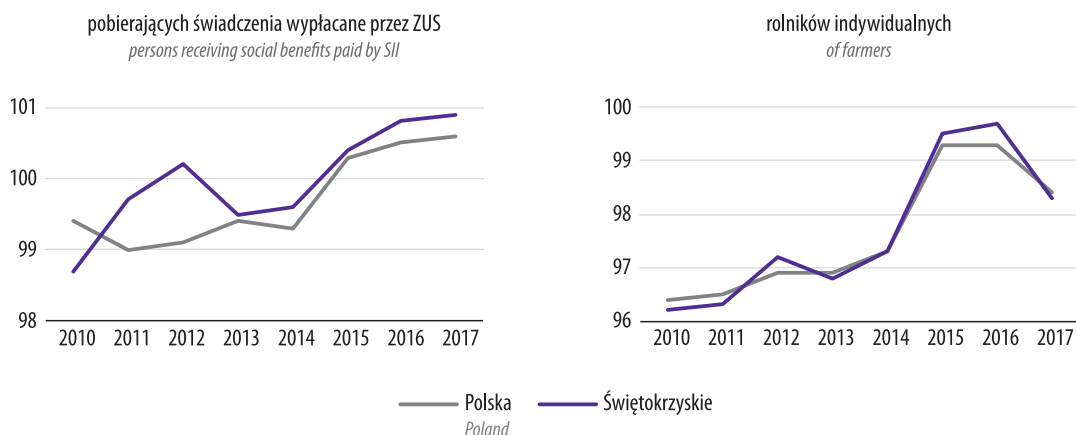
ności do pracy (o 1,4%), a także osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,8%). Wśród świadczeniobiorców KRUS nadal dominowali emeryci, którzy stanowili aż 80,0% analizowanej zbiorowości. Najniższym udziałem, podobnie jak w roku poprzednim, charakteryzowały się osoby pobierające renty rodzinne (3,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS).

Wykres 34. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Chart 34. Indices of average monthly number of retirees and pensioners

Rok poprzedni = 100

Previous year=100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1866,45zł i była o 2,6% wyższa niż przed rokiem (w kraju wzrost o 2,7%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1179,50zł i zwiększyło się o 1,9% w ciągu roku (w kraju wzrost o 1,5%).

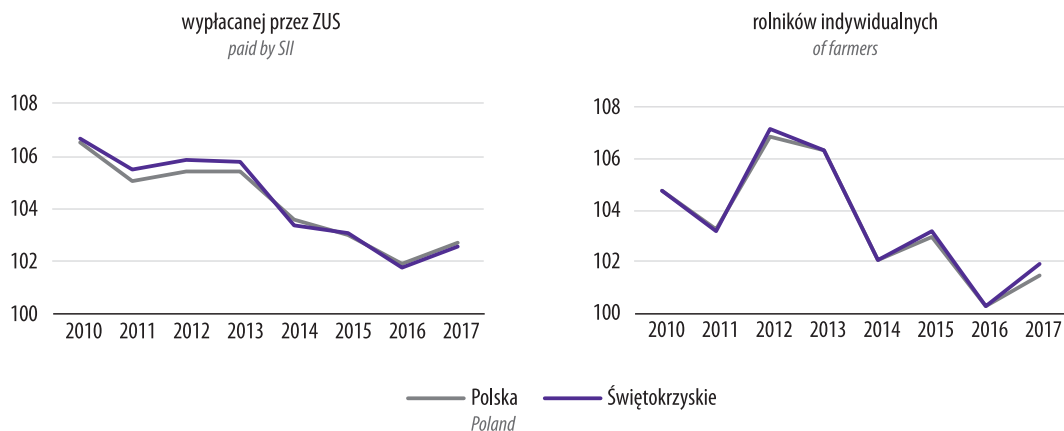
Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2017 r. w województwie, podobnie jak przed rokiem, w większym stopniu zwiększyła się przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż analogiczne świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 0,7 p.proc. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat z ZUS zarówno w województwie jak i w kraju w 2017 r. zanotowano w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio o 3,7% i o 3,0%). Biorąc pod uwagę świadczenia z KRUS w największym stopniu zwiększyła się renta rodzinna – w województwie o 9,5%, a w kraju o 8,8%.

Wykres 35. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty bruttoChart 35. *Indices of average monthly gross retirement and other pension*

Rok poprzedni = 100

Previous year=100

W 2017 r. wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w województwie wypłaconej zarówno przez ZUS, jak i przez KRUS kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z ZUS (90,1% średniej krajowej) województwo świętokrzyskie zajmowało piętnaste miejsce w kraju przed województwem podkarpackim. Natomiast analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych uplasowało województwo, na trzynastym miejscu i stanowiło 98,3% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 0,6% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 3,8% w przypadku rent rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty rodzinne były o 11,7% niższe od średniej krajowej, renty z tytułu niezdolności do pracy o 11,0%, a emerytury o 9,6%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następującej publikacji udostępnionej na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”, która co kwartał dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

W 2017 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w ujęciu rocznym były wyższe od zanotowanych w poprzednim roku, a podwyżki objęły większość badanych grup. Wzrosły przede wszystkim ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz wydatki związane z transportem. Niższe niż rok wcześniej były tylko ceny odzieży i obuwia. Podobnie, chociaż trochę wolniej, rosły ceny w kraju.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. - COI-COP/HICP).

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 2,2% (w kraju – zwiększyły się o 2,0%). Wzrost cen objął przede wszystkim żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,5%) oraz wydatki związane z transportem (o 4,1%). Podrożały również: towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania (o 2,7%), rekreacją i kulturą (o 2,0%), edukacją (o 1,4%), zdrowiem (o 0,8%) oraz, w niewielkim stopniu, ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 0,3%). Mniej płacono jedynie za odzież i obuwie (o 6,0%). Podobnie kształtowały się zmiany poziomu cen w kraju.

Tablica 16. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 16. Price indices of consumer goods and services

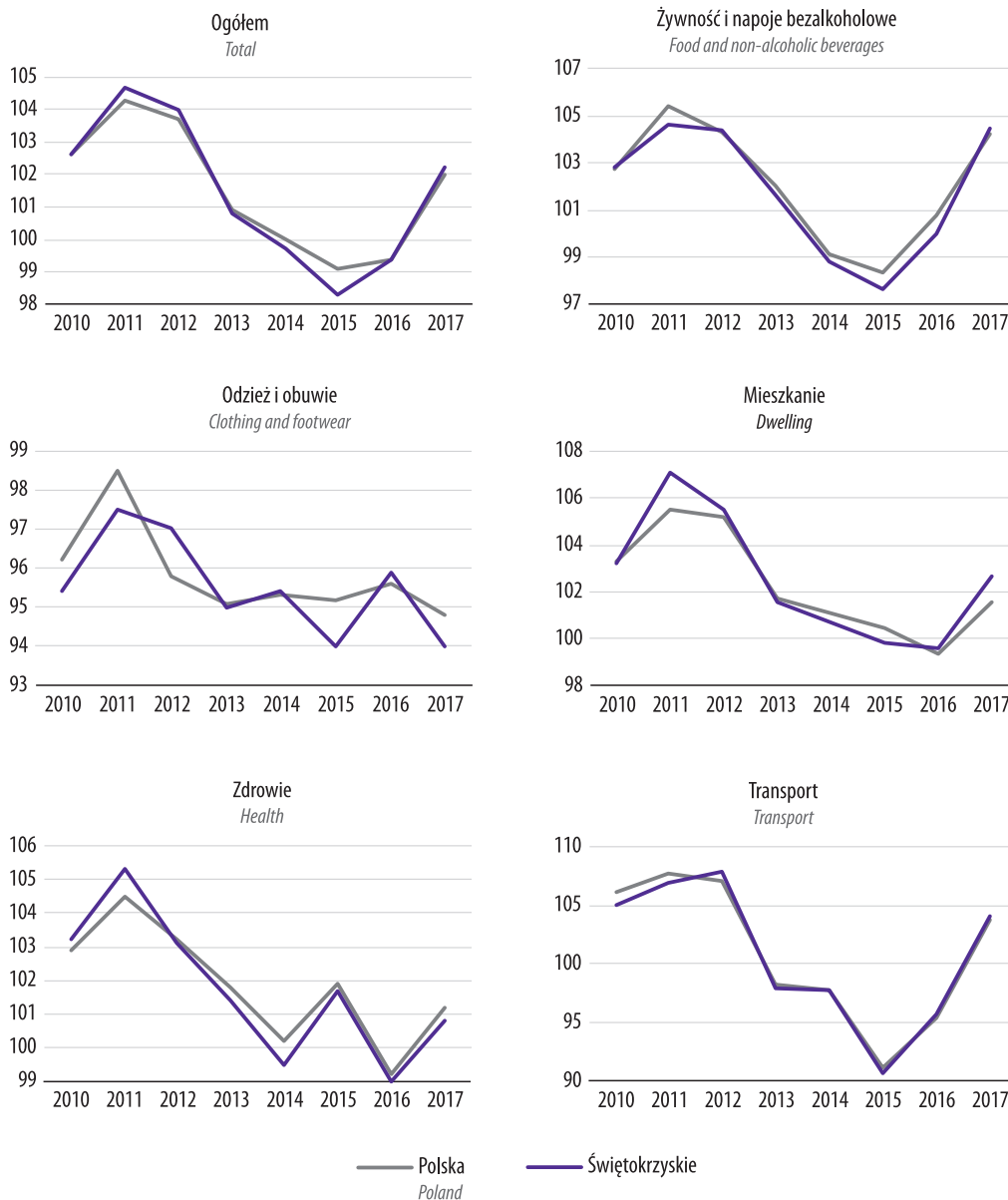
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous period = 100			
POLSKA POLAND				
Ogółem Total	102,6	99,1	99,4	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie Clothing and footwear	96,2	95,2	95,6	94,8
Mieszkanie Dwelling	103,3	100,5	99,4	101,6
Zdrowie Health	102,9	101,9	99,2	101,2
Transport Transport	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura Recreation and culture	99,7	100,7	98,1	101,4
Edukacja Education	102,7	101,1	100,8	101,2

Tablica 16. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
 Table 16. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous period = 100</i>			
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	98,3	99,4	102,2
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,8	97,6	100,0	104,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	106,3	100,4	100,0	100,3
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	95,4	94,0	95,9	94,0
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,2	99,8	99,6	102,7
Zdrowie <i>Health</i>	103,2	101,7	99,0	100,8
Transport <i>Transport</i>	105,0	90,7	95,7	104,1
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	100,0	99,9	97,5	102,0
Edukacja <i>Recreation and culture</i>	101,7	101,1	101,2	101,4

Wykres 36. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnychChart 36. *Price indices of consumer goods and services*

Rok poprzedni = 100

Previous period = 100

Wzrost cen, rozpoczęty w końcu roku 2016, obserwowany był na przestrzeni całego 2017 r. Stosunkowo największy poziom osiągnął w I kwartale, z lekkim spadkiem w kolejnych i ponownym, także niewielkim w kwartale kończącym rok. Dynamikę wzrostu cen stymulowały przede wszystkim dwie grupy: wydatki związane z transportem (których wysoka podwyżka na początku roku, w kolejnych kwartałach stopniowo się obniżala) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (które przeciwnie – sukcesywnie drożały). Z pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych powoli rosły wraz z upływem miesięcy opłaty mieszkaniowe oraz związane ze zdrowiem, rekreacją i kulturą. Z kolei malały (po zwwyżce w I kwartale) – ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz wydatki na edukację. Odzież i obuwie, podobnie jak 2016 r., pozostawały tańsze niż rok wcześniej na przestrzeni wszystkich kwartałów 2017 r.

Tablica 17. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim
 Table 17. Price indices of consumer goods and services in świętokrzyskie voivodship

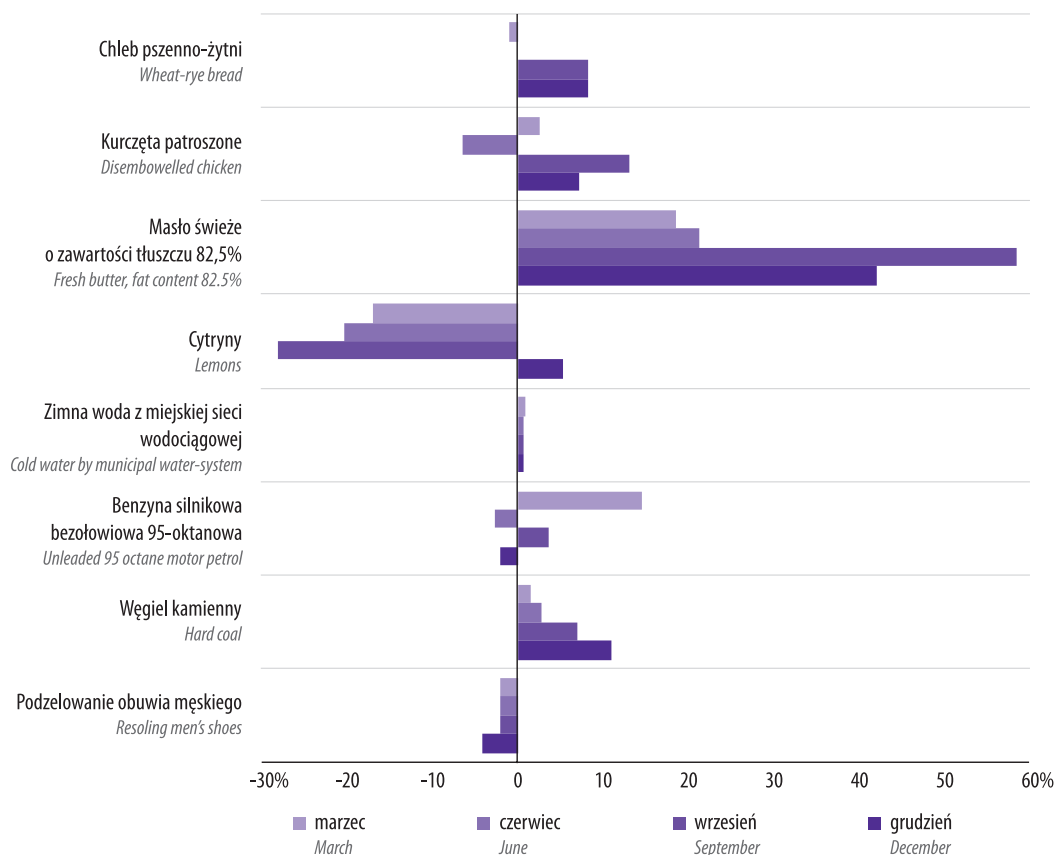
Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem Total	98,8	99,0	99,3	100,5	102,3	102,2	102,2	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	98,9	99,8	100,1	101,3	103,7	104,0	105,0	105,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	99,7	99,6	99,9	101,0	101,2	100,4	100,5	99,3
Odzież i obuwie Clothing and footwear	95,4	95,9	96,3	96,0	93,8	94,8	94,1	93,4
Mieszkanie Dwelling	99,1	99,2	99,6	100,4	102,2	102,7	102,7	103,0
Zdrowie Health	100,2	100,5	97,9	97,6	100,5	100,1	101,0	101,6
Transport Transport	92,5	93,0	95,1	102,4	110,7	103,8	101,4	100,8
Rekreacja i kultura Recreation and culture	98,5	95,5	97,4	98,7	99,8	103,4	102,4	102,4
Edukacja Recreation and culture	101,4	101,3	101,3	100,6	101,5	101,5	101,5	101,0

Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Rok 2017 był kolejnym, w którym odnotowano w województwie świętokrzyskim wzrost cen detalicznych większości podstawowych artykułów żywnościowych. W grudniu, w przekroju rocznym, najbardziej zdrożało masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% (o 42,1%). Więcej trzeba było zapłacić również za chleb pszenno-żytni (o 8,2%), mąkę pszenną (o 6,5%), kiełbasę wędzoną (o 14,1%) i suszoną (o 8,0%), kurczęta patroszone (o 7,2%) oraz mięso wieprzowe bez kości (o 2,4%), a spośród warzyw za: jabłka (o 39,2%), marchew (o 21,0%), ziemniaki (o 19,8%) i cebulę (o 5,5%). Tańsze było natomiast mięso wołowe bez kości - z udźca (o 1,5%), mleko krowie o zawartości tłuszczu 3,2%–3,5%, sterylizowane (o 6,4%) i o zawartości tłuszczu 2,0%–2,5% (o 4,0%), margaryna (o 5,1%) i olej rzepakowy produkcji krajowej (o 3,0%). W grupie artykułów nieżywnościowych zmiany poziomu cen były zróżnicowane. Wzrosła cena m.in. garnituru męskiego dwuczęściowego, z tkaniny z udziałem wełny - za 1 kpl. (o 2,2%), ale spadzła - koszuli męskiej z elanobawełny, z długim rękawem (o 6,2%) i odzieży dziecięcej, spodni (6-11 lat) z tkaniny typu jeans (o 10,5%). W efekcie spadku w końcu roku cen związanych z transportem w grudniu br. o 1,9% mniej niż rok wcześniej płacono za benzynę silnikową bezołowiową (95-oktanową), a o 1,3% – za olej napędowy. W większości, podniosły się natomiast ceny towarów służących higienie, mydła toaletowego - za 100 g (o 4,5%) i pasty do mycia zębów - za 100 ml (o 18,9%). Zwiększyły się także opłaty za zaopatrzenie w 1m³ zimnej oraz ciepłej wody (odpowiednio o: 0,8% i 0,9%).

Wykres 37. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2017 r.

Chart 37. Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Świętokrzyskie voivodship in 2017

Tablica 18.
Table 18.

Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	XII 2016 = 100
	w złotych in zloty				
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread - per 0.5 kg	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg (do 2016 r. – mięso wieprzowe z kością) Meat pork, boneless (centre loin) - per kg (until 2016 - meat pork meat, bone-in)	13,68	13,79	14,61	17,30	100,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken - per kg	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg Pork ham, boiled - per kg	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2

Tablica 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (cd.)
Table 18. Average retail prices of selected consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w złotych in zloty				XII 2016 = 100
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)					
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l <i>Cows' milk fat content about 3-3.5% - per l</i>	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82.5% - per 200 g</i>	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg <i>Onions - per kg</i>	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes - per kg</i>	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized - per kg</i>	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice - per l</i>	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. (w roku 2010 – z elanowełny) <i>Men's suit, farics of wool - per set (in 2010 - polyester staple fibres and wool)</i>	467,17	662,30	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair</i>	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Proszek do prania – za 300 g (w roku 2010 – za 400 g, a w roku 2015 – za 280 g) <i>Washing powder - per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g)</i>	4,43	5,33	5,45	5,48	100,6
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water - per m³</i>	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation of a specialist doctor</i>	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim <i>Single ticket for intra-urban bus</i>	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina <i>Cinema ticket</i>	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread - per 0.5 kg</i>	1,70	1,98	1,96	2,12	108,2
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg (do 2016 r. – mięso wieprzowe z kością) <i>Meat pork, boneless (centre loin) - per kg (until 2016 - meat pork meat, bone-in)</i>	14,30	15,07	15,50	18,47	102,4
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken - per kg</i>	6,36	6,50	6,37	6,83	107,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled - per kg</i>	21,55	24,56	27,23	26,71	98,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l <i>Cows' milk fat content about 3-3.5% - per l</i>	2,71	2,84	2,83	2,65	93,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82.5% - per 200 g</i>	4,25	4,35	4,84	6,88	142,1

Tablica 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
 Table 18. Average retail prices of selected consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w złotych in zloty				XII 2016 = 100
Cebula – za 1 kg <i>Onions - per kg</i>	2,13	2,00	1,81	1,91	105,5
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes - per kg</i>	1,51	1,14	0,91	1,09	119,8
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized - per kg</i>	3,02	2,27	3,05	2,72	89,2
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice - per l</i>	3,60	3,25	3,48	3,04	87,4
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. (w roku 2010 – z elanowełny) <i>Men's suit, farics of wool - per set (in 2010 - polyester staple fibres and wool)</i>	521,75	823,60	767,83	784,50	102,2
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair</i>	183,83	210,50	197,98	199,65	100,8
Proszek do prania – za 300 g (w roku 2010 – za 400 g, a w roku 2015 – za 280 g) <i>Washing powder - per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g)</i>	4,32	5,27	5,61	5,63	100,4
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water - per m³</i>	19,43	22,35	22,29	22,48	100,9
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation of a specialist doctor</i>	66,67	86,67	86,67	86,67	100,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim <i>Single ticket for intra-urban bus</i>	2,00	2,33	2,33	2,33	100,0
Bilet do kina <i>Cinema ticket</i>	13,20	16,80	17,20	17,80	103,5

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo *Agriculture*

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, uzyskano wyższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. Wzrost produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku wynikał ze znacznie wyższej wydajności z jednostki powierzchni. O wzroście produkcji ziemniaków zdecydowało znaczne zwiększenie areału uprawy, pomimo gorszego plonowania niż w 2016 r.

W województwie świętokrzyskim w 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada trzody chlewnej, drobiu i owiec.

W województwie świętokrzyskim w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziaren pszenicy. Żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, ziarna żyta, ziemniaków oraz mleka skupiono więcej niż przed rokiem.

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. na rynku rolnym średnie ceny analizowanych produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego były wyższe niż przed rokiem (z wyjątkiem cen ziemniaków). W ciągu roku najbardziej wzrosły ceny mleka oraz żyta w skupie.

W województwie świętokrzyskim w 2016 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała wyższa wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Warunki agrometeorologiczne *Agrometeorological conditions*

Niedobory wilgoci w sierpniu i we wrześniu 2016 r. opóźniały prace dotyczące przygotowania pól pod zasiewy ozimin. Przedłużające się żniwa w niektórych rejonach województwa rzutowały na opóźnienia w wykonywaniu orki. W październiku wystąpiły opady deszczu, które poprawiły uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby i stwarzały dobre warunki dla kiełkowania wysianych nasion i wschodu ozimin. Deszczowa pogoda utrudniała wykonywanie prac polowych i dalszych siewów ozimin, a występujące chłody spowalniały procesy życiowe roślin. Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymujące się dodatnie temperatury powietrza podtrzymywały wegetację i stwarzały dobre warunki wzrostu i rozwoju roślin, oziminy krzewiły się dobrze. Dobowe wahania temperatur powietrza występujące w listopadzie sprzyjały hartowaniu się roślin, oziminy w stan spoczynku zimowego weszły w fazie krzewienia. Grudzień charakteryzował się zmienną pogodą, występowały mgły i przelotne opady deszczu ze śniegiem. Przebieg pogody w grudniu nie stwarzał większych zagrożeń dla zimujących roślin, jedynie dodatnie temperatury powietrza okresami powyżej 5°C zakłócały zimowy spoczynek roślin. Pod koniec grudnia i w styczniu wystąpiły znaczne spadki temperatur zarówno w dzień, jak i w nocy, lokalnie do -25°C. Niewielka okrywa śnieżna i występujące w ciągu miesiąca silne wysuszające wiatry powodowały przemieszczanie śniegu i miejscami powodowały wysmalanie odkrytych roślin. W lutym przebieg pogody nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin, występowały opady śniegu i deszczu oraz ujemne temperatury. Uprawy ozime pokryte były warstwą śniegu, która chroniła rośliny przed wymarzeniem. Lokalnie w wyniku dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamarzania i rozmrażania wierzchniej warstwy gleby, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin. W marcu warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane, temperatury w dzień dodatnie, a nocą wystąpiły spadki do -6°C, pojawiły się opady deszczu. Rolnicy przystąpili do przygotowywania pól pod siewy wiosenne oraz pod wysadzanie ziemniaków. W niektórych rejonach województwa prace utrudniała zbyt wilgotna gleba, stąd

też rolnicy w tych rejonach nie mogli dokonywać siewów zbóż jarych i warzyw. W marcu ruszyła wegetacja roślin, rolnicy przystąpili do wysiewania nawozów, jak również stosowali zabiegi ochrony roślin, prace te wstrzymywały opady deszczu ze śniegiem. Pogoda w marcu sprzyjała wzrostowi roślin, stan ozimin oceniano jako dobry, zboża były w fazie intensywnego krzewienia, rzepak w fazie trzeciego okółka liści. Znaczne pogorszenie pogody w kwietniu zahamowało wzrost i rozwój roślin. W kwietniu wystąpiły intensywne opady deszczu i śniegu oraz znaczne spadki temperatur lokalnie do -8°C , powodując uszkodzenia roślin szczególnie w uprawach sadowniczych oraz na plantacjach truskawek. Takie warunki pogodowe uniemożliwiały lub utrudniały wykonywanie siewów. Zimne noce i chłodne wiatry rzutowały na wolniejszą wegetację roślin. Początek maja również z niekorzystnymi warunkami pogodowymi, niskie temperatury, opady deszczu nie sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. Lokalne przymrozki jakie wystąpiły 9-10 maja spowodowały pogłębienie strat mrozowych szczególnie w uprawach sadowniczych. Drzewa w tym okresie były w fazie kwitnienia, występujące spadki temperatur spowodowały znaczne uszkodzenia kwiatów. Przebieg pogody w maju nie sprzyjał wzrostowi roślin, powodował nierównomierne wschody zasianych upraw, wegetacja została opóźniona o około dwa tygodnie. Od końca drugiej dekady maja warunki pod względem temperatury powietrza poprawiły się, a wegetacja została znacznie przyspieszona. Ciepłe dni na początku czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin, pomimo występującego rejonami niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Notowane w drugiej połowie czerwca opady deszczu, miejscami dość obfite, wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Lokalnie ulewne deszcze, połączone z burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, wylegnięcie łąnów zbóż, a miejscami nawet podtopienia pól. W pierwszej połowie lipca obserwowano dojrzewanie upraw, a utrzymujące się opady deszczu zapewniały dobre uwilgotnienie gleby. W drugiej dekadzie miesiąca lokalnie przystąpiono do koszenia jęczmienia ozimego oraz rzepaku i rzepiku, a pod koniec lipca rozpoczęto zbiór pozostałych zbóż. Żniwa zakłócone były licznymi i obfitymi opadami deszczu w miesiącu sierpniu. Opady deszczu we wrześniu i październiku utrudniały zbiory ziemniaków, pozostałych okopowych, kukurydzy oraz warzyw. Częste i miejscami obfite opady deszczu we wrześniu i październiku utrudniały przygotowanie pól pod siewy ozimin.

Tablica 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 19. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals including cereal mixed	35,1	36,7	37,8	40,0
rzepak i rzepik rape and turnip rape	23,6	28,5	27,0	29,5
ziemniaki ^a potatoes ^a	219	210	286	279
buraki cukrowe sugar beets	484	520	665	679
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.: Farm animals stock per 100 ha agricultural land (as of June) ^c in pcs.				
bydło cattle	38,6	41,0	40,8	42,0 ^p

a łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b Dane nieostateczne c W 2010 r. dane Po-wszechnego Spisu Rolnego. d Od 2015 r. wraz z pisklętami w wieku do 2 tygodni e Bez ziarna siewnego.
a Including potatoes from kitchen garden, in 2010 excluding potatoes from kitchen garden. b Preliminary data c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2015 with hatchling up to 2 weeks. e Excluding cereals designated.

Tablica 19.
Table 19.

Wybrane dane dotyczące rolnictwa (cd.)
Selected data on agriculture(cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
trzoda chlewna pigs	102,6	80,0	74,7	77,7 ^b
owce sheep	1,8	1,6	1,6	1,8 ^b
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) ^d hen (over 2 weeks) ^d	1031,5	1004,6	1162,3	1215,0 ^b
Przeciętne ceny skupu w zł: : Average procurement prices in zł:				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt wheat grain ^e per dt	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta ^e za 1 dt rye grain ^e per dt	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter (excluding calves) per kg	4,56	6,02	5,91	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per kg	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l cows' milk per l	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per dt	64,91	75,59	75,11	78,86
ziarno żyta za 1 dt rye grain per dt	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne późne za 1 dt late edible potatoes per dt	98,51	82,04	96,02	87,43
prosię na chów za 1 szt. piglet per head	130,20	154,03	154,62	183,96
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt				
zboża podstawowe z mieszankami z zbożo- wymi basic cereals including cereal mixed	26,0	30,8	29,8	32,2
rzepak i rzepik rape and turnip rape	24,0	25,5	25,2	30,0
ziemniaki ^a potatoes ^a	169	220	258	223

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b Dane nieostateczne c W 2010 r. dane Po-
wszechnego Spisu Rolnego. d Od 2015 r. wraz z pisklętami w wieku do 2 tygodni e Bez ziarna siewnego.

a Including potatoes from kitchen garden, in 2010 excluding potatoes from kitchen garden. b Preliminary data c In 2010 data of the Agricultural
Census. d Since 2015 with hatchling up to 2 weeks. e Excluding cereals designated.

Tablica 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)
Table 19. Selected data on agriculture(cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	517	554	741	617
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.: <i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land (as of June) ^c in pcs.</i>				
bydło <i>cattle</i>	35,1	34,7	33,9	33,8 ^b
trzoda chlewna <i>pigs</i>	74,0	48,0	42,9	45,9 ^b
owce <i>sheep</i>	0,8	112,0	1,0	1,4 ^b
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) ^d <i>hen (over 2 weeks)^d</i>	936,9	1201,0	1203,3	1242,3 ^b
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt <i>wheat grain ^e per dt</i>	55,88	60,50	58,69	64,25
ziarno żyta ^e za 1 dt <i>rye grain ^e per dt</i>	35,39	52,50	44,62	55,39
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per dt</i>	60,28	51,15	53,07	42,78
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,47	6,39	6,58	6,75
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per kg</i>	3,87	4,03	4,65	4,86
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	0,95	1,05	1,02	1,30
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per dt</i>	60,99	67,83	67,36	74,04
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per dt</i>	45,98	55,04	54,23	58,37
ziemniaki jadalne późne za 1 dt <i>late edible potatoes per dt</i>	84,15	59,69	75,05	68,36
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per head</i>	128,16	164,64	161,52	182,06

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b Dane nieostateczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Od 2015 r. wraz z pisklętami w wieku do 2 tygodni e Bez ziarna siewnego.
 a Including potatoes from kitchen garden, in 2010 excluding potatoes from kitchen garden. b Preliminary data. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2015 with hatchling up to 2 weeks. e Excluding cereals designated.

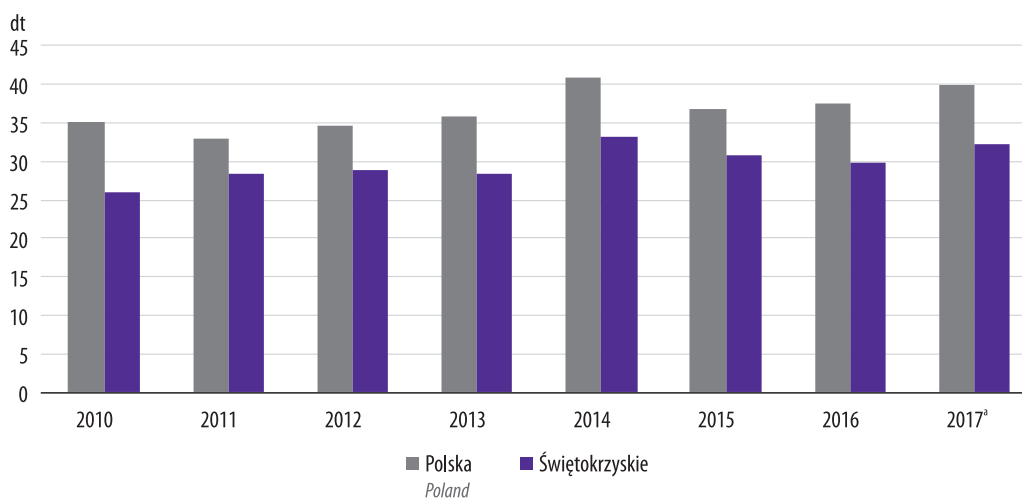
Produkcja roślinna

Crops production

Według danych wynikowego szacunku powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2017 r. wyniosła 232,3 tys. ha i była większa o 6,0% niż w roku poprzednim i o 0,5% mniejsza niż notowana w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. osiągnęły poziom 32,2 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim o 8,1%, zaś w stosunku do 2010 r. – wzrosły o 23,8%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 19,5% niższe. W 2017 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 748,7 tys. ton, czyli o 14,6% więcej niż przed rokiem i stanowiły one 2,7% zbiorów kraju.

Wykres 38. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

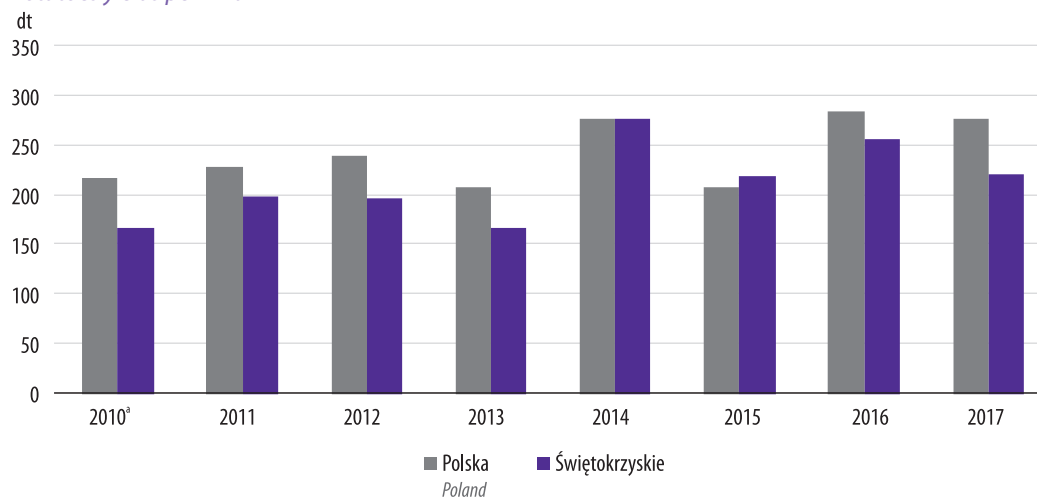
Chart 38. Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha

a Dane nieostateczne
a Preliminary data.

Według wynikowego szacunku powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2017 r. wyniosła 232,3 tys. ha i była większa o 6,0% niż w roku poprzednim i o 0,5% mniejsza niż notowana w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. osiągnęły poziom 32,2 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim o 8,1%, zaś w stosunku do 2010 r. – wzrosły o 23,8%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 19,5% niższe. W 2017 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 748,7 tys. ton, czyli o 14,6% więcej niż przed rokiem i stanowiły one 2,7% zbiorów kraju.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r. wyniosła 7,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 2,0%, a w stosunku do 2010 r. wzrosła o 25,9%. W omawianym roku plony wyniosły 30,0 dt z ha i były o 1,7% wyższe niż średni poziom w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 19,0%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 25,0%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 22,5 tys. ton i były o 16,5% wyższe od uzyskanych w 2016 r., a ich udział w zbiorach krajowych wyniósł 0,8%.

Wykres 39. Plony ziemniaków z 1 haChart 39. *Potatoes yields per 1 ha*

a Bez ogrodów przydomowych.

a Without kitchen gardens.

Uprawa ziemniaków od 2008 r. (za wyjątkiem 2011 r. i 2015 r.) ulegała ograniczeniu. W 2017 r. powierzchnia upraw wyniosła 17,9 tys. ha i była o 28,0% większa niż w roku poprzednim. Wojewódzki areal ziemniaków stanowił średnio 5,5% krajowej powierzchni uprawy. W omawianym roku z 1 ha zebrano 223 dt ziemniaków, czyli o 13,6% mniej niż w poprzednim roku. Plony uzyskane w województwie świętokrzyskim były o 20,1% mniejsze niż średnio w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2017 r. wyniosła 400,2 tys. ton i z powodu znacznego powiększenia powierzchni upraw zwiększyła się o 10,8% w stosunku do zbiorów w poprzednim roku, pomimo spadku wydajności z 1 ha. Zbiory ziemniaków w analizowanym roku stanowiły średnio 4,4% zbiorów w Polsce.

Pogłowie zwierząt gospodarskich*Farm animal stock*

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

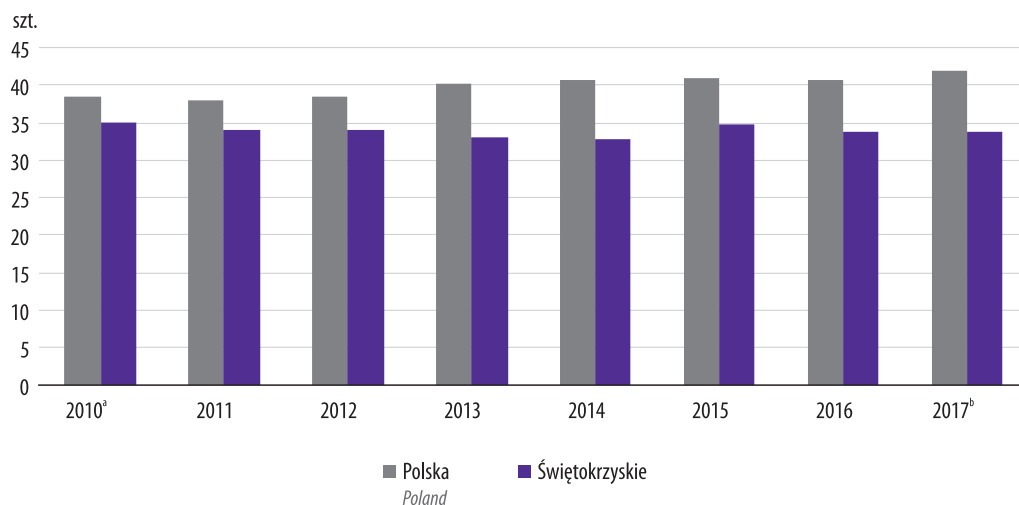
Pogłowie bydła w województwie świętokrzyskim według stanu w czerwcu 2017 r. liczyło 164,4 tys. szt., co stanowiło 2,7% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2016 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 9,3% (w Polsce wzrosła o 3,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano spadek o 9,3% (w kraju wzrost o 7,0%).

W 2017 r. w ogólnym pogłowiu bydła 34,8% stanowiły krowy, w tym 89,1% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 38,7% i 90,7%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Wykres 40. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w czerwcu

Chart 40. Cattle density per 100 ha agricultural land
As of June

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane nieostateczne.

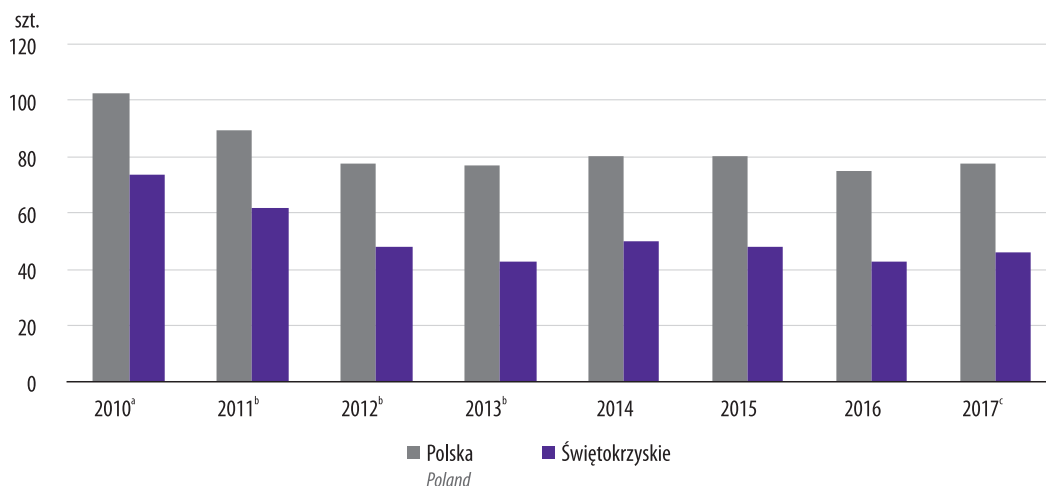
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.

Według danych z czerwca 2017 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 222,9 tys. szt. (w tym 24,1 tys. szt., tj. 10,8% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,0%. W odniesieniu do stanu w 2016 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 5,8% (w Polsce zanotowano wzrost o 4,5%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano znaczny spadek pogłowia, który wyniósł 41,6% (w kraju – 25,5%).

Wykres 41. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w czerwcu

Chart 41. Pigs density per 100 ha agricultural land
As of June

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Stan w końcu lipca. c Dane nieostateczne.

a Data of the Agricultural Census. b As the end of the July. c Preliminary data.

W 2017 r. stado owiec liczyło 6,9 tys. szt., co stanowiło 2,7% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2016 r. jego stan zwiększył się o 46,4% (w Polsce odnotowano wzrost o 9,2%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w regionie zwiększyło się o 65,0% (w kraju było na podobnym poziomie).

W 2017 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 6494,6 tys. szt. i stanowiło 3,3% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność zwiększyła się w województwie o 0,9% (w kraju o 5,2%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłowie drobiu było o 13,8% większe, a w Polsce wzrosło o 13,3%.

Skup produktów rolnych

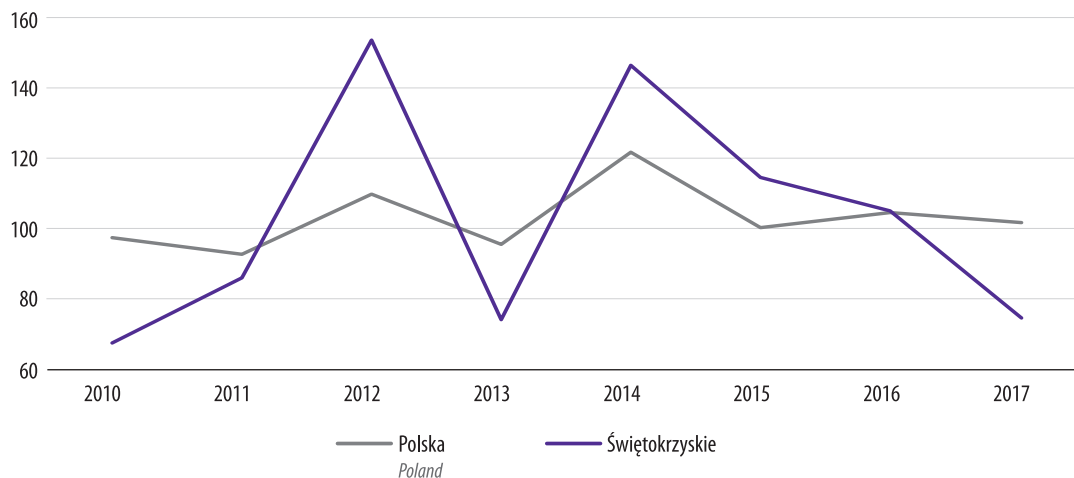
Procurement of agricultural products

W 2017 r. skupiono 69,8 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 0,7% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 25,3%, a w porównaniu z 2010 r. – większy o 29,1% (w kraju – odpowiednio wzrost o 1,7% i o 26,7%). W omawianym roku w regionie skupiono 53,9 tys. ton pszenicy, tj. mniej o 22,6% niż w poprzednim roku i o 50,9% więcej niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 0,8 tys. ton i zwiększył się o 88,0% w odniesieniu do 2016 r. oraz o 22,0% w stosunku do 2010 r.

Wykres 42. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)

Rok poprzedni = 100

Chart 42. Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals (excluding sowing))
Previous year = 100

Skup ziemniaków w 2017 r. ukształtował się na poziomie 7,2 tys. ton, co stanowi 0,4% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 13,8%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. – znacznie więcej, bo aż o 100,0% (w kraju odnotowano spadek o 3,3% w odniesieniu do poprzedniego roku i wzrost o 59,1% w stosunku do 2010 r.).

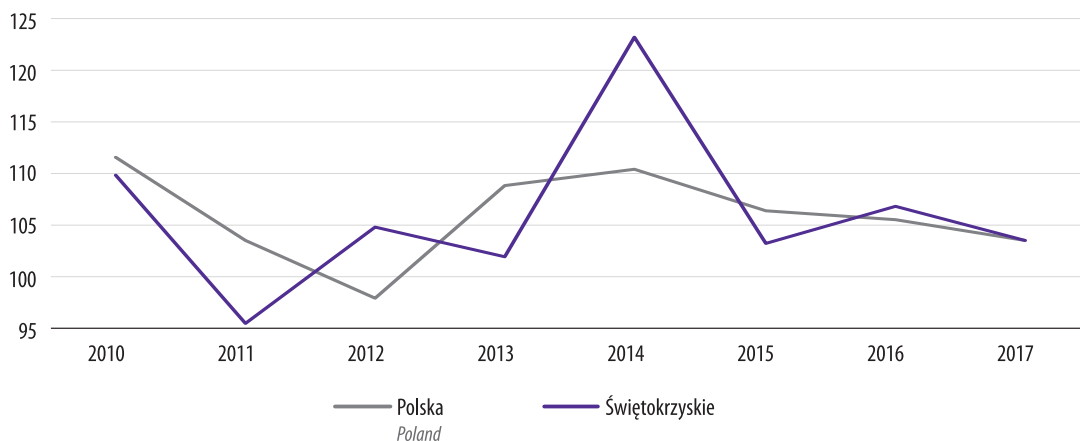
W omawianym roku skupiono 112,1 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowi 2,5% skupu ogólnokrajowego. Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 3,5%. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 3,4% w odniesieniu do 2016 r.

Wykres 43. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)

Rok poprzedni = 100

Chart 43. *Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)*

Previous year = 100

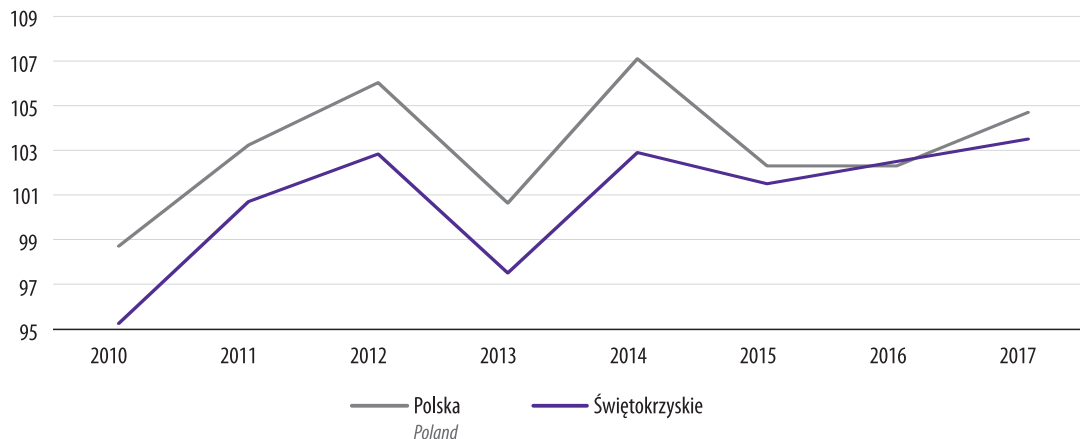
W ciągu ostatniego roku skupiono 60,9 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 8,6% więcej niż w roku poprzednim i o 29,9% więcej niż siedem lat wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 43,1 tys. ton i był większy o 14,2% niż przed rokiem i o 76,6% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 59,5 tys. ton, czyli mniej o 6,0% niż w 2016 r. i o 49,5% więcej w porównaniu z 2010 r.

Wykres 44. Dynamika skupu mleka krowiego

Rok poprzedni = 100

Chart 44. *Indices of procurement of cows' milk*

Previous year = 100

W 2017 r. skup mleka krowiego wyniósł 180,2 mln litrów (co stanowi 1,6% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej o 3,5% niż przed rokiem i o 11,9% niż siedem lat wcześniej (w skali kraju odnotowano wzrost zarówno do poprzedniego roku jak i do 2010 r. odpowiednio o 4,7%, i o 29,1%).

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

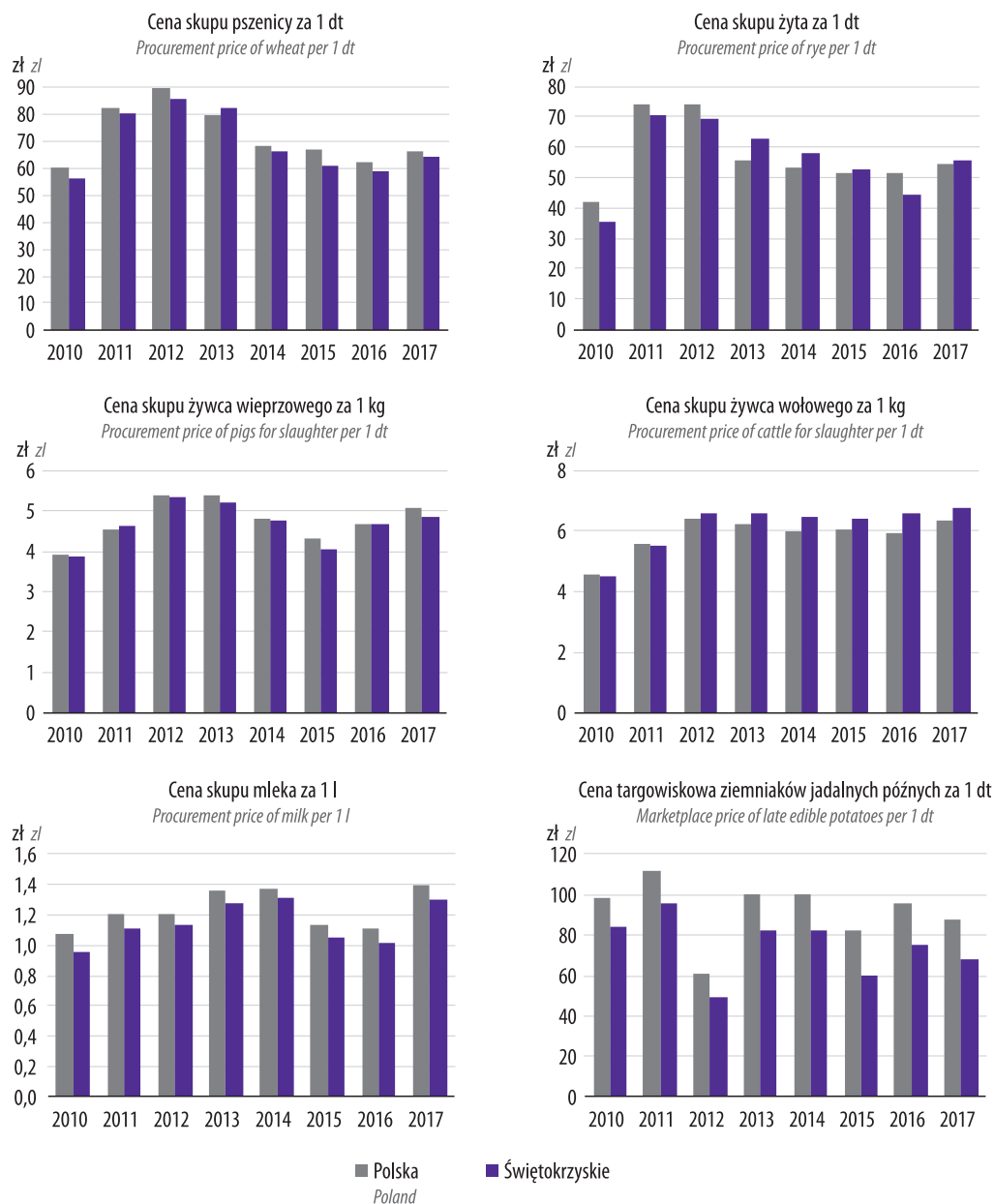
Procurement and market place prices of agricultural products

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Wykres 45. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Chart 45. Procurement and market place prices of agricultural products

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2017 r. wyniosła 64,25 zł za 1 dt (w kraju 66,44 zł) i była wyższa o 9,5% niż przed rokiem i o 15,0% – w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 74,04 zł (w kraju – 78,86 zł), tj. o 9,9% więcej niż w roku poprzednim i o 21,4% więcej niż siedem lat wcześniej.

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 55,39 zł za dt (w kraju – 54,67 zł), tj. o 24,1% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2016 r. i o 56,5% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 7,6%, a w odniesieniu do uzyskanej przed siedmioma laty zwiększyła się o 26,9% osiągając poziom 58,37 zł (w Polsce – 63,23 zł).

W 2017 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 42,78 zł za dt (w kraju – 52,46 zł), tj. o 19,4% mniej niż przed rokiem, i o 29,0% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 68,36 zł za dt (w Polsce – 87,43 zł), tj. mniej niż w 2016 r. i w 2010 r. odpowiednio o 8,9% i o 18,8%.

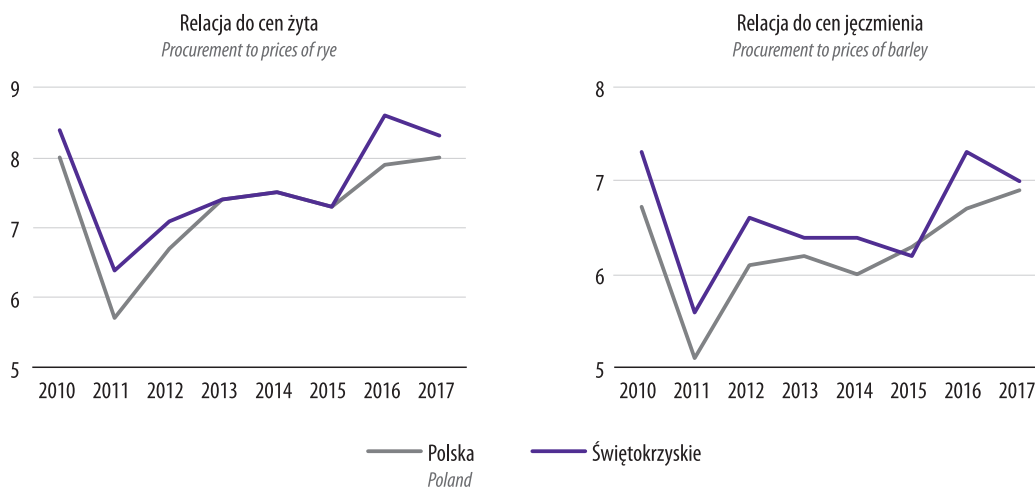
W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,75 zł za kg (w kraju – 6,35 zł), tj. zwiększyła się o 2,6% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. była wyższa o 51,0%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,86 zł za kg (w kraju – 5,05 zł), tj. o 4,5% wyższą niż w 2016 r. i o 25,6% wyższą w porównaniu z zanotowaną siedem lat wcześniej.

W 2017 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w odniesieniu do roku poprzedniego oraz do roku 2010 – pogorszyła się. Ukształtowała się ona na poziomie 8,3 (wobec 8,6 w 2016 r. i 8,4 w 2010 r.), w kraju relacja nieznacznie poprawiła się i wyniosła 8,0 (wobec 7,9 w 2016 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa zmniejszeniu i wyniosła 7,0 w 2017 r. wobec 7,3 w 2016 r. i 7,3 w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie – 6,9, 6,7 i 6,7).

Wykres 46. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Chart.46 Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

W 2017 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,64 zł za kg (w kraju – 3,69 zł) i była o 2,3% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 9,2% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,30 zł (w kraju – średnio 1,39 zł), tj. o 26,9% więcej niż w 2016 r. i o 37,0% więcej niż siedem lat wcześniej.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Kończowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach. W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej, i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2016 r. w województwie świętokrzyskim 66,3% przypadało na dominującą produkcję roślinną, natomiast pozostałe 33,7% stanowiła produkcja zwierzęca. W porównaniu z 2015 r. zanotowano wzrost produkcji globalnej o 13,5%, o czym zdecydowała wyższa niż rok wcześniej produkcja roślinna i zwierzęca odpowiednio o 19,7% i o 3,0%. W 2016 r. udział województwa świętokrzyskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,7% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,9%, a zwierzęcej – 2,5%. W analizowanym roku produkcja globalna w Polsce była wyższa od produkcji z 2015 r. o 6,8%, przy wzroście w produkcji roślinnej o 10,9%, natomiast produkcja zwierzęca zwiększyła się o 2,9%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji była wyższa w województwie o 7,7%, a w Polsce - o 2,7%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim w 2016 r. 61,8% stanowiła dominująca produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 38,2%. Wartość produkcji końcowej w omawianym roku, w porównaniu z 2015 r., była o 16,5% wyższa wskutek wzrostu o 26,6% produkcji roślinnej oraz o 3,2% produkcji zwierzęcej.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem o 19,4%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej o 29,6% i produkcji zwierzęcej o 6,7%. W 2016 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej ukształtował się na poziomie 3,8%, a produkcji towarowej – 3,7%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim” – publikacja dostępna co dwa lata w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

Rok 2017 przyniósł znaczne przyspieszenie wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim. Na przestrzeni kolejnych kwartałów utrzymywał się on na wysokim poziomie.

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano zwiększenie wydajności pracy. Po raz drugi z rzędu w przemyśle wystąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia. Był on przy tym wyraźnie wyższy niż przed rokiem.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. w województwie osiągnęła wartość 26621,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 14,4% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 39,6% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż zwiększyła się odpowiednio o 6,5% i 32,1%. Na przestrzeni roku utrzymywała się wysoka dynamika produkcji przemysłowej w skali roku. Odnotowano tylko jeden miesiąc, w którym sprzedaż była mniejsza niż przed rokiem.

Tablica 20.
Table 20.

Przemysł Industry

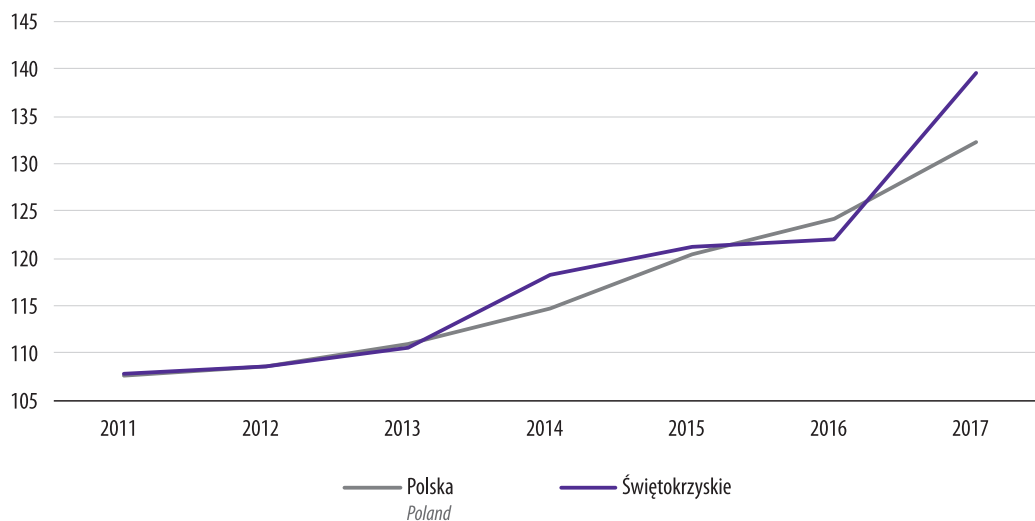
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9

Tablica 20. Przemysł (dok.)
Table 20. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Świętokrzyskie				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	19969,8	23350,6	23120,0	26621,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	78,6	82,9	82,9	85,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	59,7	57,9	58,6	64,2
Kielce				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	3491,3	3457,4	3412,2	3871,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	86,0	88,2	86,5	86,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	13,3	12,4	12,2	13,0

Wykres 47. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
Chart 47. Dynamics of sold production of industry (constant prices)

2010 = 100

Spośród sekcji przemysłu największa wartość produkcji sprzedanej (w bieżących cenach bazowych) przypadła na przetwórstwo przemysłowe. W 2017 r. osiągnęła ona 22836,3 mln zł, co stanowiło 85,8% łącznej produkcji sprzedanej przemysłu. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji sprzedaż osiągnęła natomiast 929,1 mln zł, tj. 3,5% ogółu.

Wzrost produkcji uzyskany w 2017 r. był w znacznym stopniu wynikiem zwiększenia kolejny rok z rządu produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 18,0%). W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji trzeci rok z rządu wystąpił natomiast spadek produkcji sprzedanej – o 18,2%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w sprzedaży znacznie zwiększyła się dynamika w produkcji maszyn i urządzeń. Sprzedaż w tym dziale przekroczyła poziom z 2016 r. o 11,8%. Po spadku przed rokiem znacznie zwiększyła się produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 11,8% i produkcja wyrobów z metali – o 7,8%. Wolniej niż przed rokiem rosła natomiast produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 3,1%. Głęboki spadek odnotowano w gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 26,4%. Po wyraźnym wzroście w roku poprzednim obniżyła się produkcja artykułów spożywczych – o 2,7%. Spadek wystąpił także m.in. w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 4,1%.

Tablica 21. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim (ceny stałe)

Table 21. Dynamics of sold production of industry in Świętokrzyskie voivodship (constant prices)

Sekcje i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	100,0	101,6	100,6	100,7	115,9	113,8	114,7	114,4
w tym: of which:								
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	99,6	102,0	101,7	100,9	120,5	116,1	117,3	118,0
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	95,8	112,7	116,2	107,6	101,1	96,3	98,1	97,3
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	82,3	78,7	89,1	92,0	130,8	123,1	112,3	113,1
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	78,5	88,1	87,9	91,4	113,5	111,2	118,5	118,4
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	50,3	47,2	47,8	48,4	105,4	105,6	107,1	111,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	47,2	51,0	114,0	109,2	90,8	81,0	86,9	96,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	111,2	108,2	105,3	103,9	93,5	92,2	94,5	95,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	108,7	107,3	108,7	109,9	104,2	104,7	103,2	103,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	94,0	97,8	94,9	90,3	95,0	94,5	101,8	107,8

Tablica 21. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim (ceny stałe) (dok.)
 Table 21. Dynamics of sold production of industry in Świętokrzyskie voivodship (constant prices) (cont.)

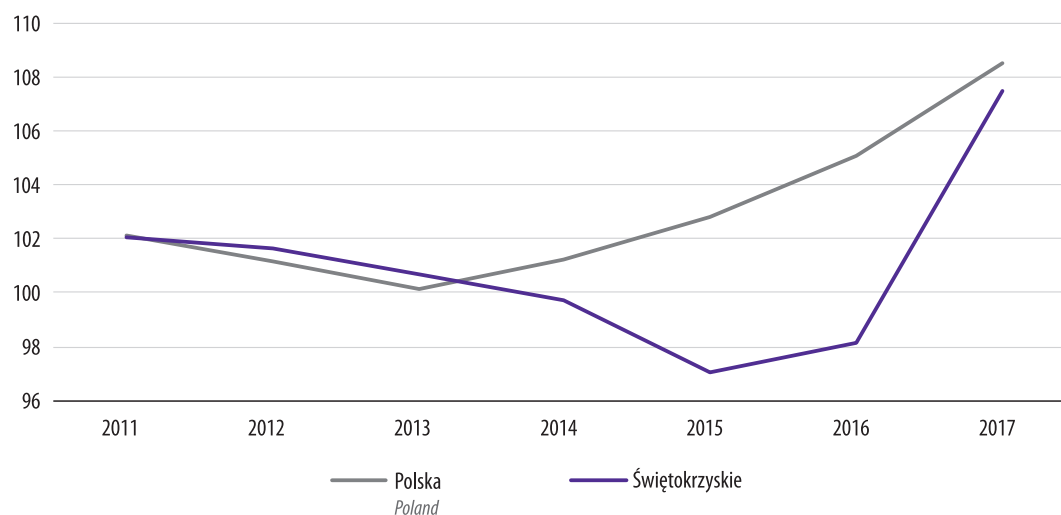
Sektory i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	109,1	107,4	102,6	113,9	98,2	97,3	106,8	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	108,3	109,1	103,2	100,5	110,9	102,9	109,0	111,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	131,1	129,4	#	#	396,4	342,5	#	#
Dostawa wody, gospodarowa nie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities ^Δ	81,5	89,2	90,3	96,6	115,7	109,2	91,5	81,7
w tym: of which								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	104,0	103,8	103,7	103,2	101,1	100,6	100,3	100,9
Gospodarka odpadami, odzysk surow- ców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	77,5	82,9	85,0	94,2	120,3	115,3	89,5	73,6

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim w skali roku towarzyszył rosnący poziom przeciętnego zatrudnienia – o 9,5%. W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się natomiast o 3,2%.

Wykres 48. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

Chart 48. Dynamics of average paid employment in industry

2010 = 100

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 64,2 tys. osób. W przetwórstwie przemysłowym zwiększyło się o 10,8%. Wzrost wystąpił także w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,0%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2017 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie świętokrzyskim (w bieżących cenach bazowych) była o 4,5% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wzrost wydajności pracy w przemyśle był niższy i wyniósł 3,2%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim po dwóch latach spadku odnotowano niewielki wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Zwiększyła się także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Zatrzymanie spadkowej tendencji w produkcji budowlano-montażowej to przede wszystkim wynik korzystnych wyników w pierwszym oraz trzecim kwartale 2017 r. Znacząco zwiększyła się wydajność pracy w budownictwie.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta;
- w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3711,2 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,7% (w skali kraju odnotowano natomiast wzrost o 11,8%).

Tablica 22.
Table 22.

Budownictwo

Construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	160403,8	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	442,8	386,0	383,4	387,0
Świętokrzyskie				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	4179,8	4493,8	3686,3	3711,2

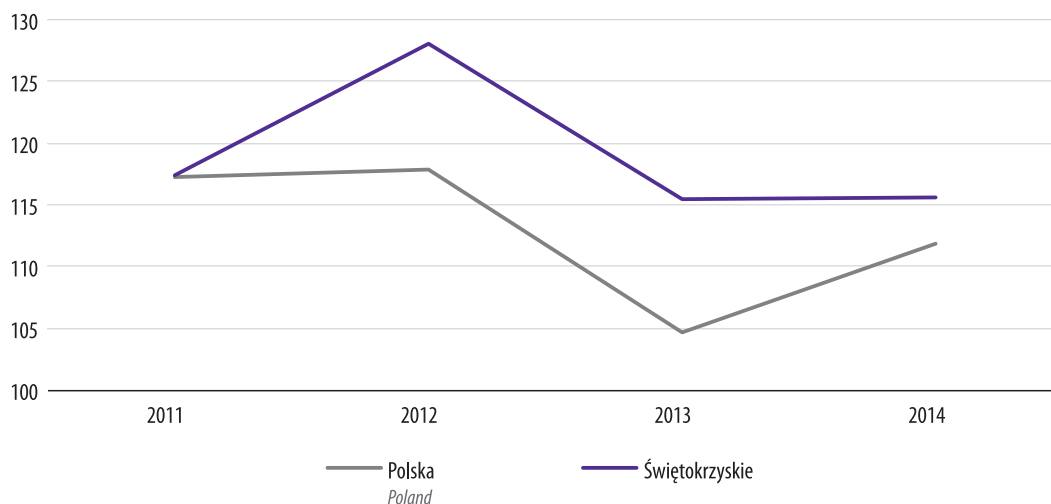
Tablica 22. Budownictwo (dok.)
Table 22. Construction (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Świętokrzyskie (dok.) (cont.)				
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	55,0	43,2	50,5	51,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	13,1	9,8	10,2	9,7
Kielce				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	2075,7	2329,5	1881,0	1859,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	.	.	41,7	39,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	5,7	3,9	4,3	3,9

Wykres 49. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

Chart 49. Dynamics of sold production of construction (current prices)

2010 = 100

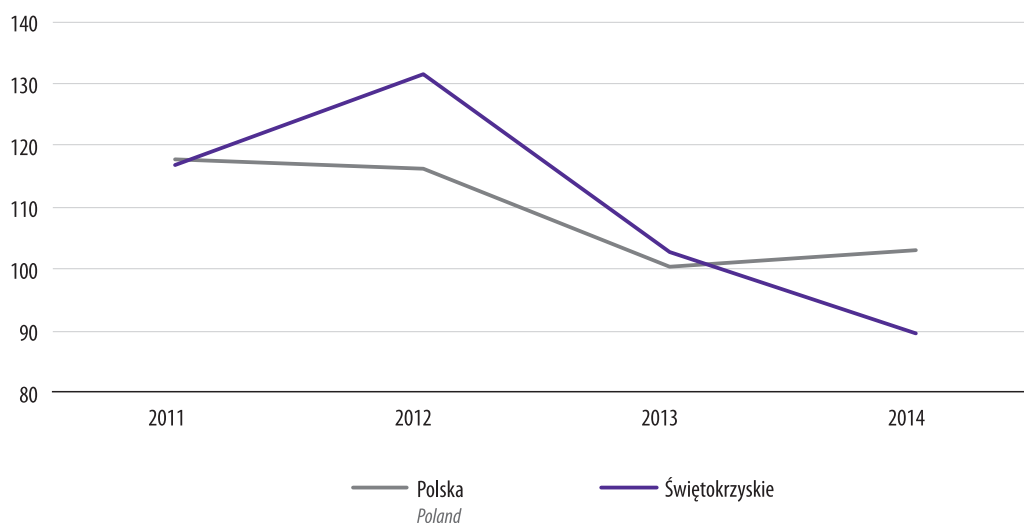

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 1915,9 mln zł (51,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 2,9%. W skali kraju odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej wynoszący 12,9%.

Wykres 50. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

Chart 50. Dynamics of construction and assembly production (current prices)

2010 = 100

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział posiadały jednostki zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W skali roku produkcja budowlano-montażowa wzrosła w nich o 52,9%, a udział tych przedsiębiorstw uległ wyraźnemu zwiększeniu. W 2017 r. zrealizowały one 34,2% produkcji budowlano-montażowej wobec 23,0% rok wcześniej. W pozostałych dwóch działach budownictwa wystąpił spadek. W grupie przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków produkcja budowlano-montażowa zmalała o 12,4%. Udział tego działu zmniejszył się z 37,6% do 32,0%. Znacznie obniżył się także (o 5,6 p. proc.) udział przedsiębiorstw specjalizujących się w robotach budowlanych specjalistycznych – do 33,8%. Produkcja budowlano-montażowa był tu mniejsza o 11,7% niż przed rokiem.

Tablica 23.

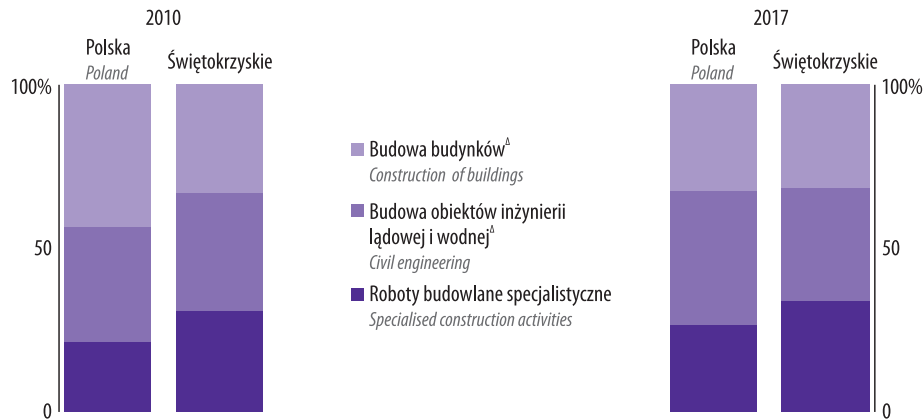
Table 23.

Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim (ceny bieżące)

Dynamics of construction and assembly production in Świętokrzyskie voivodeship (current prices)

Działy Divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	110,4	103,6	94,1	95,8	108,0	103,4	106,1	102,9
Budowa budynków ^Δ Construction of buildings ^Δ	102,5	117,4	100,2	102,4	102,1	84,7	87,0	87,6
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ Civil engineering ^Δ	63,3	45,7	47,6	68,0	117,7	200,6	192,4	152,9
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	147,2	133,7	139,7	116,4	111,7	95,9	90,1	88,3

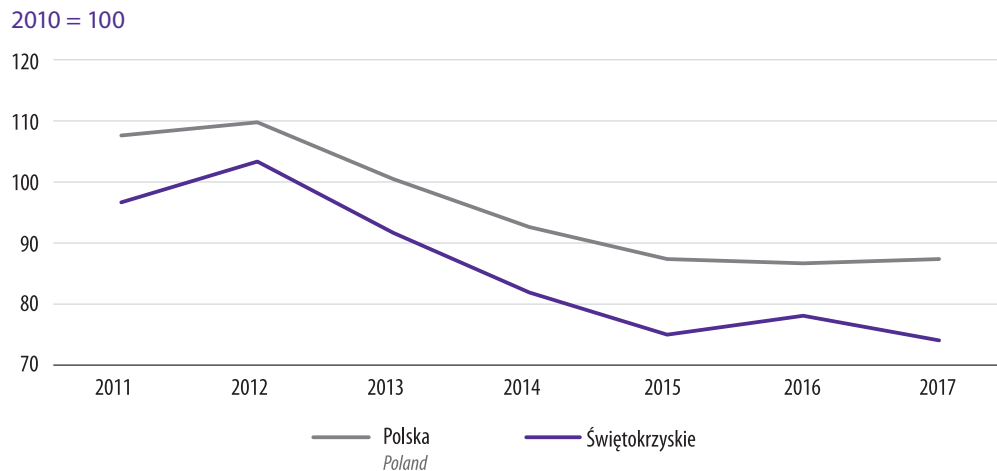
Wykres 51. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 51. Structure of construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

W 2017 r. rosnącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 5,2%, wobec 0,9% wzrostu w skali kraju).

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2017 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 382,3 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 6,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 52. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 Chart 52. Dynamics of average paid employment

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. W skali roku zwiększyła się również liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Po raz kolejny zanotowano wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim oddano do użytkowania 3151 mieszkań, tj. o 4,3% więcej niż przed rokiem (38,4% więcej niż w 2010 r.). W kraju w odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania na poziomie 9,2% (w stosunku do 2010 r. – wzrost o 31,3%).

Tablica 24.
Table 24.

Budownictwo mieszkaniowe ^a
Housing construction ^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,5	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	1,8	2,7	2,4	2,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	107,1	109,1	115,5	120,6
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	3,5	2,4	3,5	3,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	3,0	2,5	2,7	3,0

^a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
a For the purpose of calculating data, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011.

Tablica 24. Budownictwo mieszkaniowe ^a (dok.)
Table 24. Housing construction ^a (cont.)

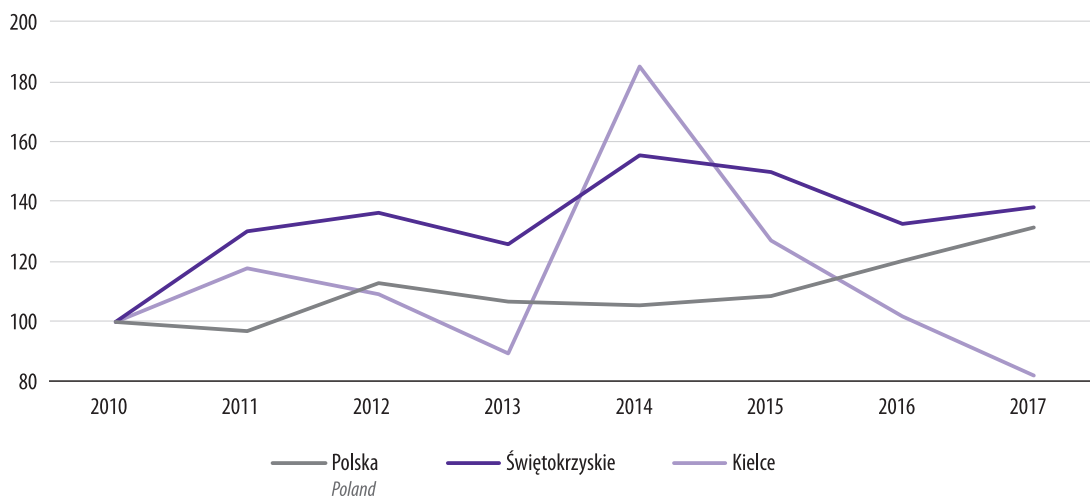
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
KIELCE				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,7	4,8	3,8	3,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area per dwelling completed in m ²	74,4	62,0	71,2	69,8
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	4,4	3,6	8,2	5,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings in which construction has begun per 1000 population	2,9	3,9	4,5	4,5

a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
 a For the purpose of calculating data, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011.

Wykres 53. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

Chart 53. Indices of dwellings completed

2010 = 100

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano jedynie w ramach budownictwa indywidualnego (wzrost o 11,7%). Z kolei spadek wystąpił wśród mieszkań komunalnych (o 85,7%), spółdzielczych (o 63,3%) oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 9,1%). W badanym roku nie oddano do użytkowania żadnego mieszkania zakładowego oraz społecznego czynszowego.

Wykres 54. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

Chart 54. Structure of dwellings completed by forms of construction

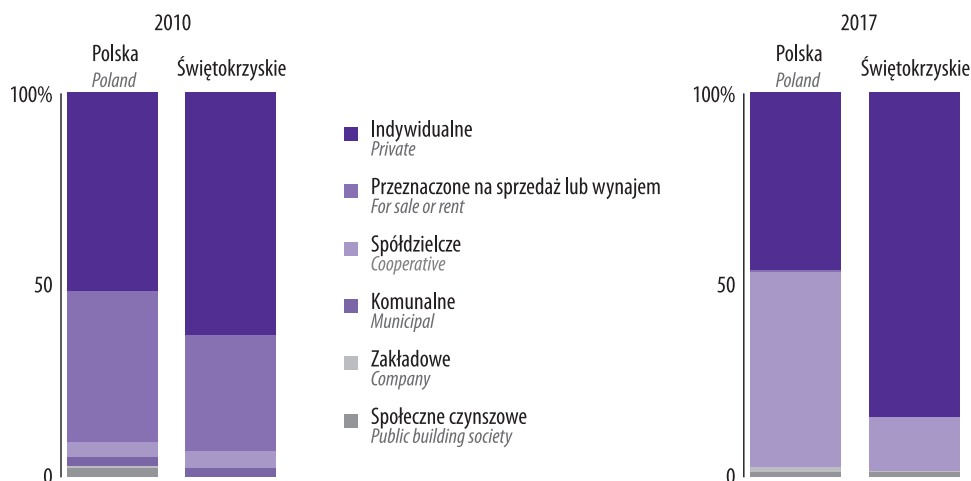
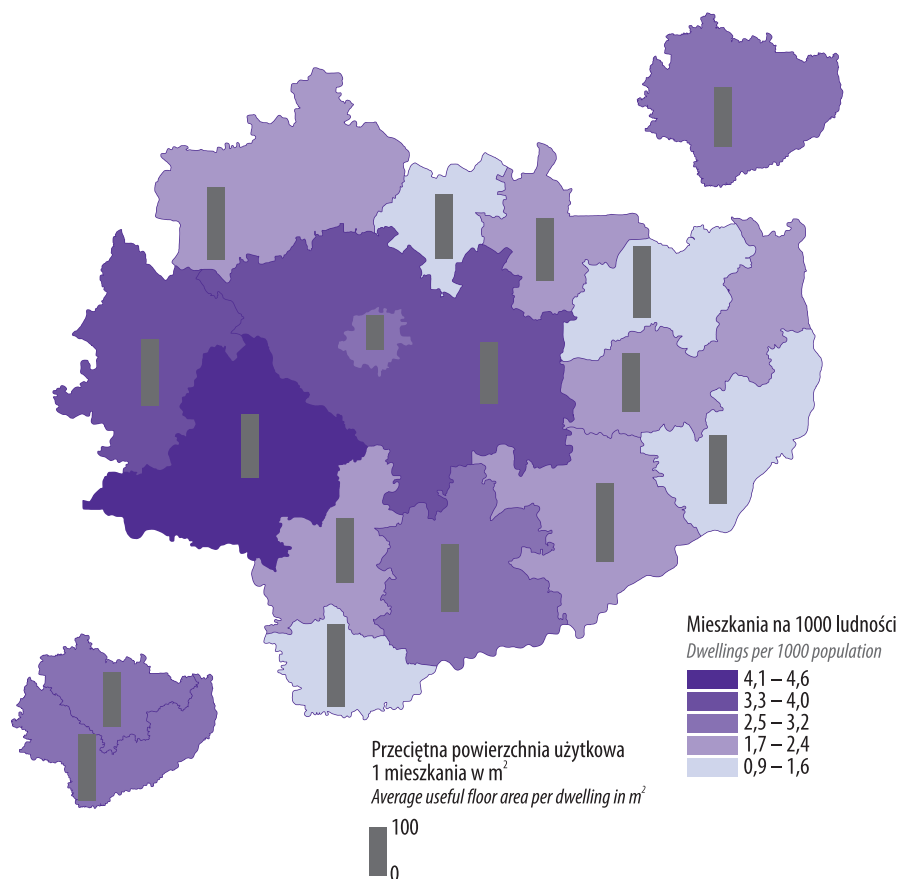
Wykres 55. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 55. Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2017

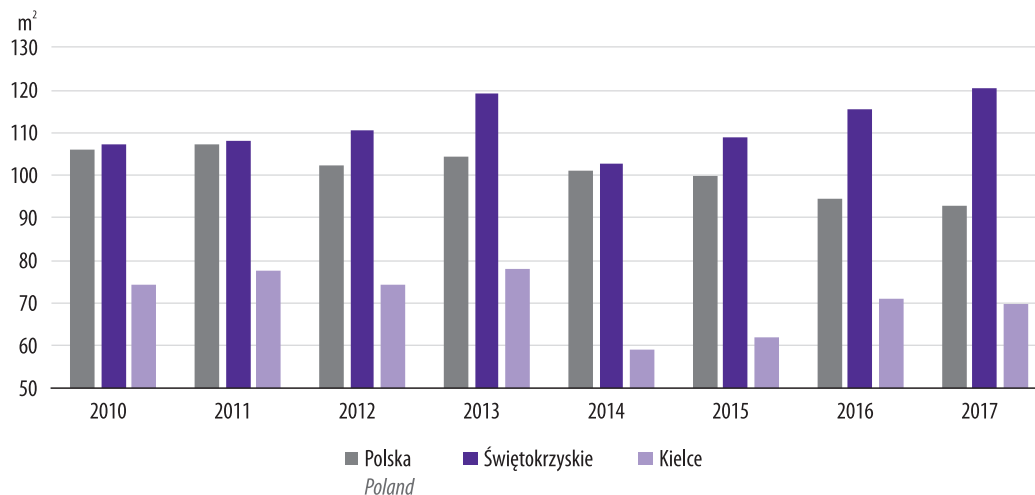

Tablica 25. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim
 Table 25. Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship

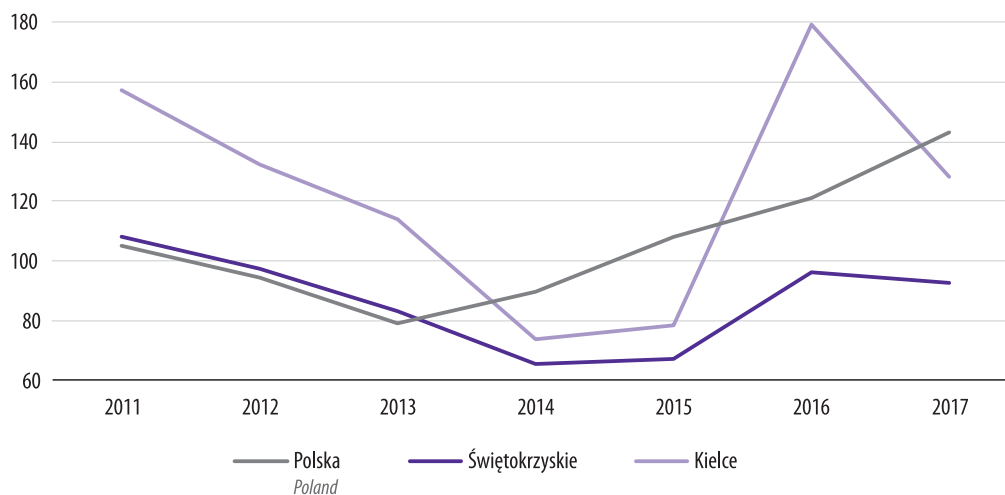
Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2016				2017			
	w liczbach bezzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor area per dwelling in m²</i>	w liczbach bezzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor area per dwelling in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	3020	100,0	88,6	115,5	3151	100,0	104,3	120,6
Indywidualne <i>Private</i>	2388	79,1	97,7	132,2	2667	84,6	111,7	132,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	485	16,1	65,3	54,1	441	14,0	90,9	57,0
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	98	3,2	96,1	53,9	36	1,1	36,7	52,0
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	49	1,6	42,2	32,4	7	0,2	14,3	37,0
Zakładowe <i>Company</i>	–	x	x	x	–	x	x	x
Spoleczne czynszowe <i>Public building society</i>	–	x	x	x	–	x	x	x

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie świętokrzyskim w 2017 r. wyniosła 120,6 m² (w kraju 92,7 m²) i zwiększyła się o 5,1 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju zmniejszyła się o 1,8 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 13,5 m² (w kraju zmniejszyła się o 13,4 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 132,3 m² (0,1 m² więcej niż w roku poprzednim). Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne – 37,0 m² (4,6 m² więcej niż w roku poprzednim). W województwie świętokrzyskim w 2017 r. największe mieszkania budowano w powiatach: kazimierskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 167,0 m²) oraz staszowskim (157,9 m²), a najmniejsze w m. Kielce (69,8 m²).

Wykres 56. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowaniaChart 56. *Average useful floor area per dwelling completed*

W 2017 r. w regionie wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na realizację 4239 mieszkań, tj. o 3,2% mniej niż rok wcześniej i o 7,0% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 18,3% w stosunku do roku poprzedniego i o 43,0% w odniesieniu do 2010 r.).

Wykres 57. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (2010 = 100)Chart 57. *Indices of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project (2010=100)*

Spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz w budownictwie komunalnym. Wzrost wystąpił jedynie w budownictwie indywidualnym. W 2017 r. nie wydano żadnego pozwolenia oraz nie dokonano żadnego zgłoszenia z projektem na budowę mieszkań spółdzielczych, zakładowych oraz społecznych czynszowych. W województwie świętokrzyskim inwestycje indywidualne stanowiły 79,7% ogółu wydanych pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń, a inwestycje przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 19,0%.

Tablica 26. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie świętokrzyskimTable 26. *Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in świętokrzyskie voivodship*

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015 = 100	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016 = 100
O g ó ł e m <i>Total</i>	4380	100,0	143,0	4239	100,0	96,8
Indywidualne <i>Private</i>	2862	65,3	120,2	3378	79,7	118,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	1106	25,3	213,1	807	19,0	73,0
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	250	5,7	186,6	–	x	x
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	162	3,7	5,8-krotnie	54	1,3	33,3
Zakładowe <i>Company</i>	–	x	x	–	x	x
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	–	x	x	–	x	x

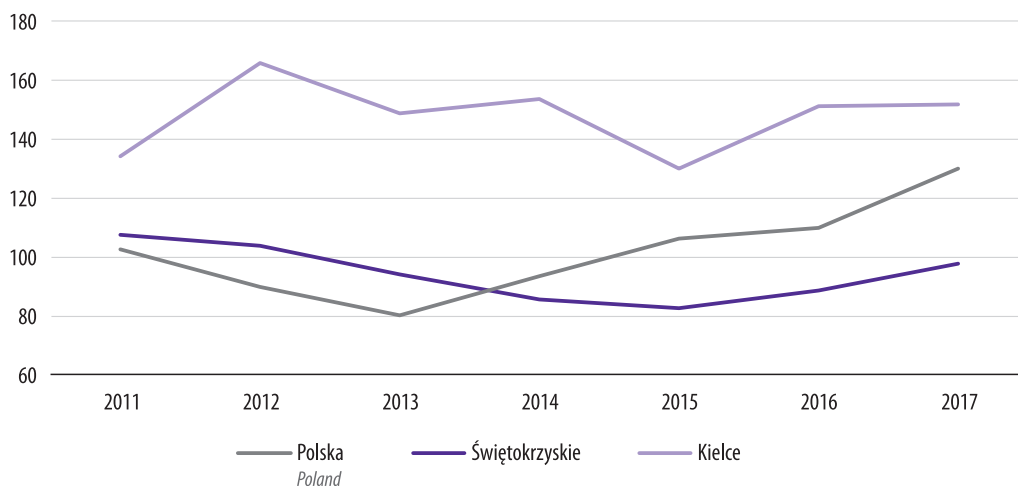
Mniejszą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zanotowano w sześciu powiatach regionu, przy czym najwyższy spadek wystąpił w m. Kielce (o 28,3%) oraz w powiecie pińczowskim (o 24,7%). Z kolei wzrost liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wystąpił w ośmiu powiatach, przy czym najwyższy zanotowano w powiecie ostrowieckim (ponad trzykrotnie). Najwięcej pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń zanotowano w m. Kielce – 1160 oraz w powiecie kieleckim – 1042, najmniej zaś w powiatach: kazimierskim – 48, pińczowskim – 73 oraz opatowskim – 87.

Rozpoczęto budowę 3738 mieszkań, tj. o 10,4% więcej niż w 2016 r. (w skali kraju wzrost o 18,4%). W porównaniu do 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 2,2% (w kraju wzrosła o 30,3%).

W regionie w 2017 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 2946, było to o 7,5% więcej niż rok wcześniej. Rozpoczęto również budowę 762 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem – o 21,1% więcej niż w 2016 r. W województwie świętokrzyskim w stosunku do 2016 r. w dziewięciu powiatach wystąpił wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w powiecie ostrowieckim (ponad dwukrotnie). W pięciu powiatach nastąpił spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto; najwyższy zanotowano w powiecie opatowskim (o 49,1%). Najwięcej mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w powiecie kieleckim – 976 oraz w m. Kielce – 894. Najmniej zaś, w powiatach: kazimierskim – 46 oraz pińczowskim – 81.

Wykres 58. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczętoChart 58. *Indices of dwellings in which construction has begun*

2010=100

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Domestic market

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. (w porównaniu do roku 2016) odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Wzrost ten był nieznacznie mniejszy niż w skali kraju. Zmniejszył się natomiast poziom sprzedaży hurtowej towarów.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i nie-handlowe w 2017 r. zwiększyła się w relacji do poprzedniego roku o 6,7% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 8,4% wyższym niż w roku poprzednim).

Tablica 27. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)

Table 27. Indices of retail sales^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year=100			
POLSKA POLAND				
Ogółem Total	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym of which				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor, vehicles, motorcycles, parts	107,9	108,4	107,1	105,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	113,1	89,7	96,8	112,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	101,2	102,3	107,2	107,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	113,6	109,3	103,6	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	117,2	106,3	110,7	112,7
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	113,1	108,2	111,5	112,8
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	123,0	104,3	108,6	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	83,6	115,9	105,4	109,4
Pozostałe Others	95,9	87,7	91,7	105,0

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

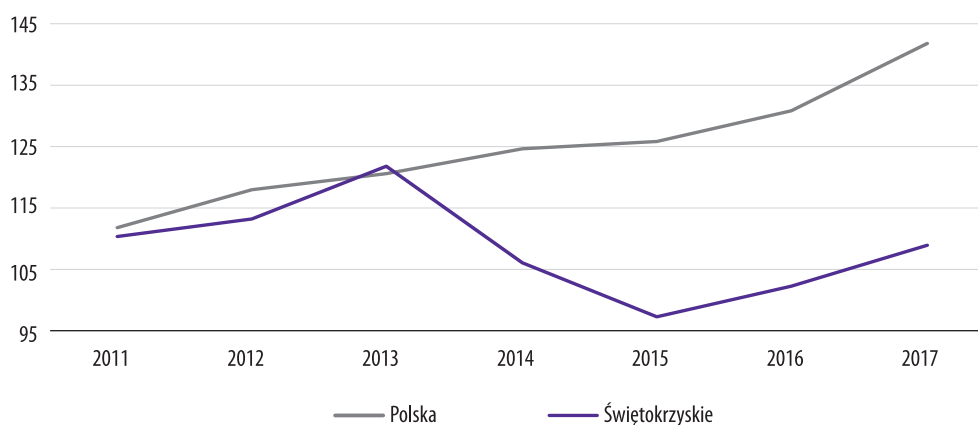
a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

Tablica 27. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące) (dok.)Table 27. *Indices of retail sales^a (current prices) (cont.)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year=100</i>			
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Ogółem <i>Total</i>	111,5	91,6	105,1	106,7
w tym:: <i>of which</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor, vehicles, motorcycles, parts</i>	169,7	122,7	99,7	122,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	98,1	111,3	109,2	96,9
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	106,8	119,2	56,8	130,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	96,1	66,7	61,5	100,9
Pozostałe <i>Others</i>	122,3	89,5	115,5	83,3

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

^a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales

Wykres 59. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące) 2010 = 100Chart 59. *Indices of retail sales (current prices) 2010=100*

W województwie świętokrzyskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2017 r. (I-III, I-IV, I-IX, I-XII) w porównaniu z analogicznymi okresami roku poprzedniego obserwowano wzrost sprzedaży detalicznej ogółem. W 2017 r. wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem największy wzrost sprzedaży w odniesieniu do 2016 r. zaobserwowano w grupie pojazdy samochodowe, motocykle,

części (o 22,7%). Zwiększyła się również sprzedaż w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 0,9%). Z kolei spadek sprzedaży detalicznej odnotowano wśród przedsiębiorstw należących do grupy pozostałe oraz jednostek zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (spadek odpowiednio o 16,7% i 3,1%).

Struktura sprzedaży detalicznej w 2017 r. w stosunku do roku ubiegłego nie uległa znaczącym zmianom. Nadal największy udział w wartości sprzedaży detalicznej ogółem miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (28,7% wobec 31,6% w 2016 r.), przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii pozostałe (23,0% wobec 29,5%) oraz przedsiębiorstwa zajmujące się handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (11,5% wobec 10,0%).

Tablica 28. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim (ceny bieżące)
Table 28. Indices of retail sales^a in świętokrzyskie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem Total	102,1	103,1	105,7	105,1	109,2	107,7	106,1	106,7
w tym: of which:								
Pojazdy samochodowe, moto cykle, części Motor, vehicles, motorcycles, parts	95,0	98,0	100,5	99,7	117,8	123,6	115,6	122,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	109,3	109,5	111,1	109,2	96,1	99,7	97,8	96,9
Tekstylnia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	60,4	60,0	57,7	56,8	121,0	122,8	137,3	130,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	53,5	55,8	57,8	61,5	97,8	96,1	102,7	100,9
Pozostałe Others	121,1	118,8	122,9	115,5	79,6	79,4	78,3	83,3

a Patrz notka a do tabl. 27 na str. 91.
a See note a to table 27 on page 91.

W 2017 r. w województwie świętokrzyskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych, jak i w przedsiębiorstwach hurtowych ukształtowała się na poziomie o 1,8% niższym niż w roku poprzednim (wobec wzrostu odpowiednio o 0,8% i 2,7% w 2016 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 12,9% wyższa niż w 2016 r., w tym w jednostkach hurtowych – większa o 11,9% (wobec wzrostu odpowiednio o 6,0% i o 3,4% w roku poprzednim). W 2017 r. w województwie świętokrzyskim wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży hurtowej największy wzrost w relacji do poprzedniego roku obserwowano w grupie sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego (o 78,0%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2017 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były lepsze niż uzyskane rok wcześniej. Odnotowano wprawdzie pogorszenie wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, ale jednocześnie znacznej poprawie uległ wynik na operacjach finansowych, co skutkowało wyraźnym wzrostem wyniku finansowego netto. Poprawie uległy podstawowe wskaźniki finansowe (poza rentownością ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów). Wzrósł zarówno odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, jak i udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

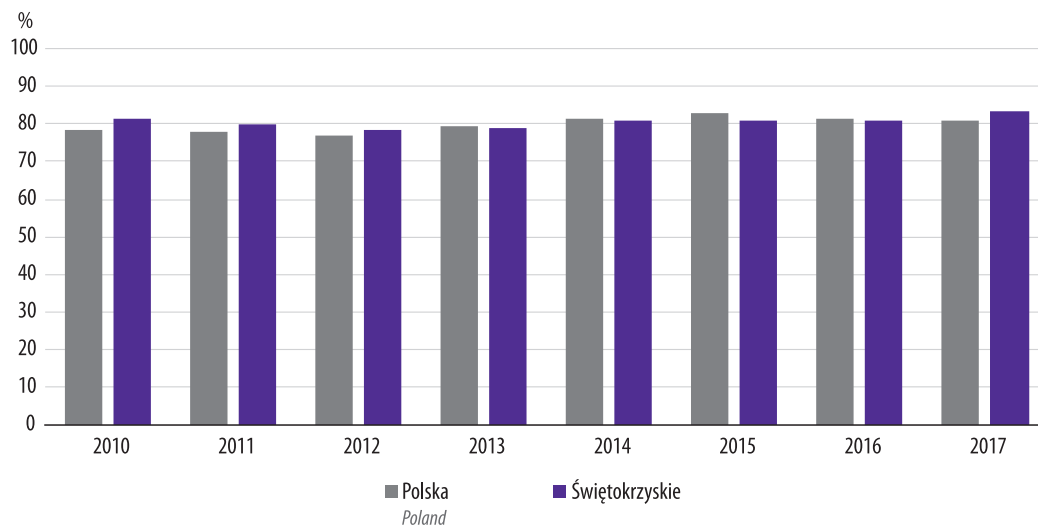
Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

Wyniki finansowe uzyskane w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie świętokrzyskim były lepsze w porównaniu z osiągniętymi w roku poprzednim (poza rentownością ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów), jak również korzystniejsze w relacji do 2010 r. (z wyjątkiem wskazanego wskaźnika).

W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2017 r. były w przeważającej części lepsze od uzyskanych rok wcześniej, natomiast mniej korzystne w relacji do osiągniętych w 2010 r.

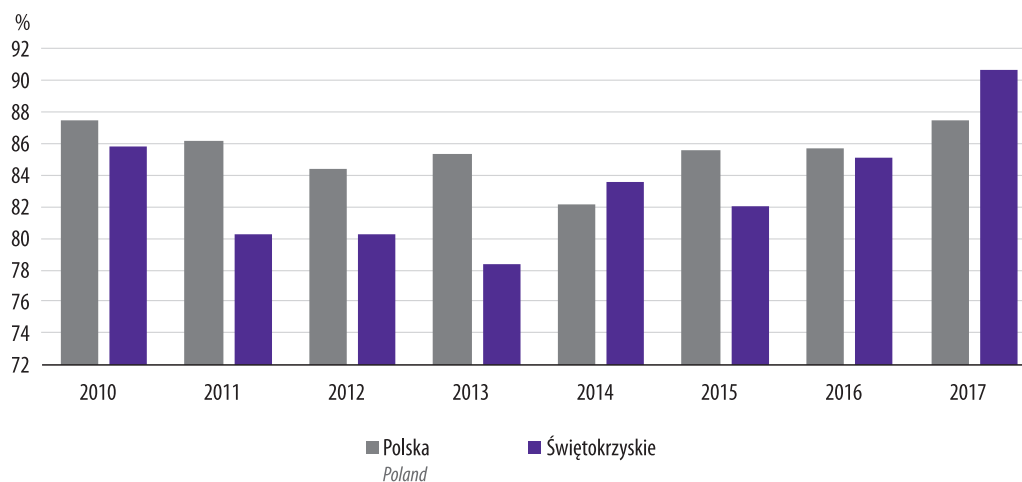
Wykres 60. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów

Chart 60. Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities

Wykres 61. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności

Chart 61. Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

W 2017 r. zysk netto wykazało 83,5% badanych przedsiębiorstw wobec 81,1% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem zwiększył się z 85,1% zanotowanych w 2016 r. do 90,7%.

Przychody z całokształtu działalności wzrosły o 9,8% do 40476,1 mln zł, natomiast koszty ich uzyskania zwiększyły się o 8,3% do 38110,2 mln zł. Relacje te wpłynęły na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 1,3 p.proc. do 94,2% (w kraju zanotowano jego poprawę – o 0,2 p.proc. do 94,8%).

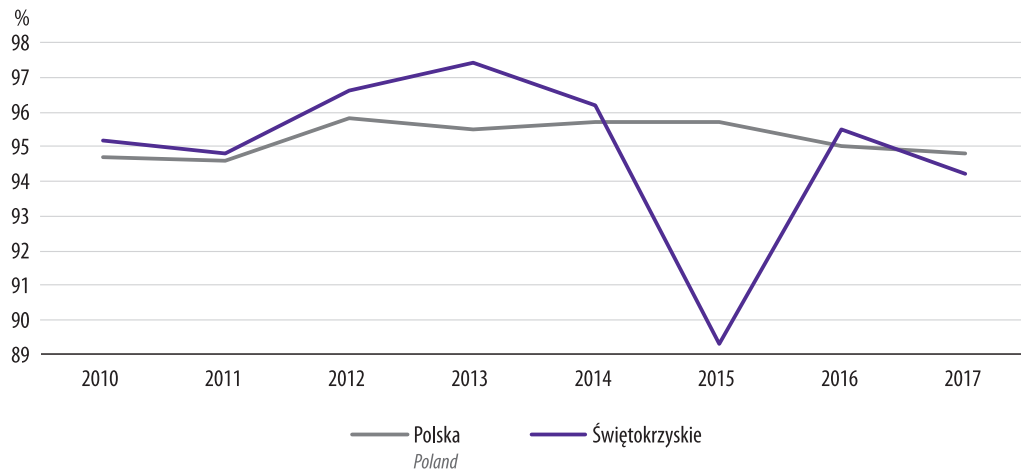
W omawianym okresie odnotowano pogorszenie wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, ale jednocześnie znacznej poprawie uległ wynik na operacjach finansowych, co skutkowało wyraźnym wzrostem wyniku finansowego netto (także w kraju odnotowano poprawę efektów).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2017 r. w województwie świętokrzyskim osiągnęły wartość 37868,2 mln zł (wzrost o 6,6% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 36248,7 mln zł (wzrost o 7,0%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

(na poziomie 1619,5 mln zł) był o 1,8% niższy niż przed rokiem, przy równoczesnym pogorszeniu wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 12,0% (do 141,5 mln) oraz znacznej poprawie wyniku na operacjach finansowych (z minus 134,2 mln zł do 604,9 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 2365,9 mln zł, tj. o 41,2% większą niż w 2016 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 2284,4 mln zł i zwiększył się o 54,8% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

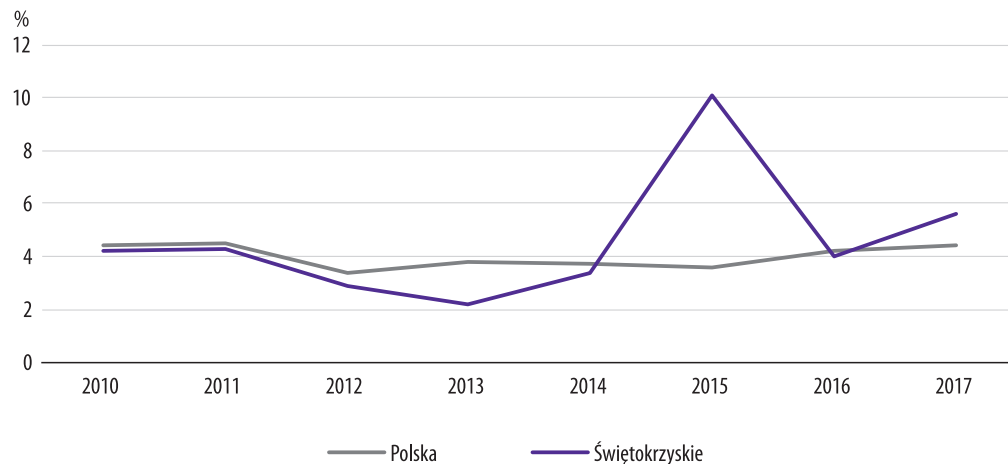
Wykres 62. Wskaźnik poziomu kosztów

Chart 62. Cost level indicator

Wykres 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 63. Net turnover profitability rate

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Poprawiły się wskaźniki rentowności – za wyjątkiem rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Wskaźnik rentowności obrotu brutto zwiększył się z 4,5% w roku 2016 do 5,8% w 2017 r., a obrotu netto odpowiednio z 4,0% do 5,6%. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zmniejszył się natomiast z 4,6% do 4,3%. Poprawiła się płynność zarówno I, jak i II stopnia.

Lepsza niż w roku 2016 była zdolność do obsługi bieżących zobowiązań. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zwiększyły się odpowiednio z 41,1% do 42,7% oraz z 93,1% do 98,1%.

Podobnie w kraju w 2017 r. odnotowano wzrost zarówno rentowności brutto, jak i netto. Zmniejszyła się natomiast rentowność ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Poprawiła się płynność finansowa II stopnia, podczas gdy I nieco spadła.

Tablica 29. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych

Table 29. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	w % in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów Profitability rate of sales of products, goods and materials	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability rate	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability rate	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia First degree financial liquidity indicator	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności II stopnia Second degree financial liquidity indicator	105,5	101,0	102,0	102,2

Tablica 29. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych (dok.)

Table 29. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	w % <i>in %</i>			
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	95,2	89,3	95,5	94,2
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate of sales of products, goods and materials</i>	5,5	3,7	4,6	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	4,9	10,6	4,5	5,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,2	10,1	4,0	5,6
Wskaźnik płynności I stopnia <i>First degree financial liquidity indicator</i>	37,8	46,8	41,1	42,7
Wskaźnik płynności II stopnia <i>Second degree financial liquidity indicator</i>	93,9	104,6	93,1	98,1

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Nakłady inwestycyjne

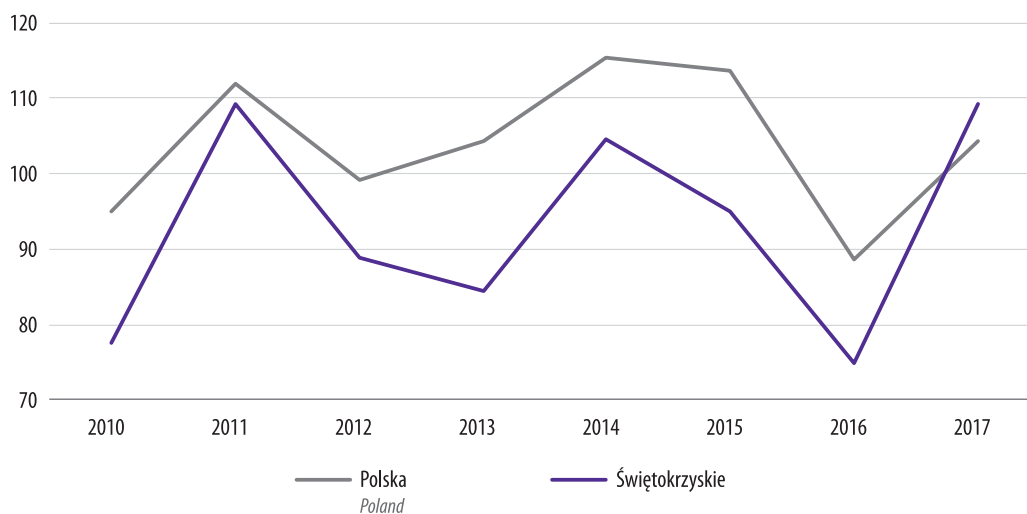
Investment outlays

W 2017 r. po dwóch latach spadku odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego. Spowodowane to zostało wyraźnym zwiększeniem nakładów na budynki i budowle oraz maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia. Wraz ze wzrostem o ponad 1/4 liczby nowych inwestycji dynamicznie rosła wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, która ponad dwukrotnie przekroczyła poziom z roku poprzedniego.

Wykres 64. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)

Chart 64. Dynamics of total investment outlays (current prices)

Previous year = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1211,6 mln zł i były większe niż rok wcześniej o 9,3%. Niższą dynamikę inwestycji odnotowano w skali kraju. W całej Polsce w odniesieniu do 2016 r. nakłady uległy zwiększeniu o 4,4%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tablica 32. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 32. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
Polska <i>Poland</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	89236,8	136474,6	120825,1	126186,5
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % - outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buldings and structures</i>	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy <i>Purchases of</i>	56,8	59,4	63,4	64,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	12,4	14,1
Świętokrzyskie				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	1824,3	1481,6	1108,2	1211,6
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % - outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buldings and structures</i>	40,3	36,1	30,9	32,2
Zakupy <i>Purchases of</i>	59,5	62,8	68,1	67,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	50,7	54,2	59,9	60,4
środków transportu <i>transport equipment</i>	8,8	8,6	8,2	7,2

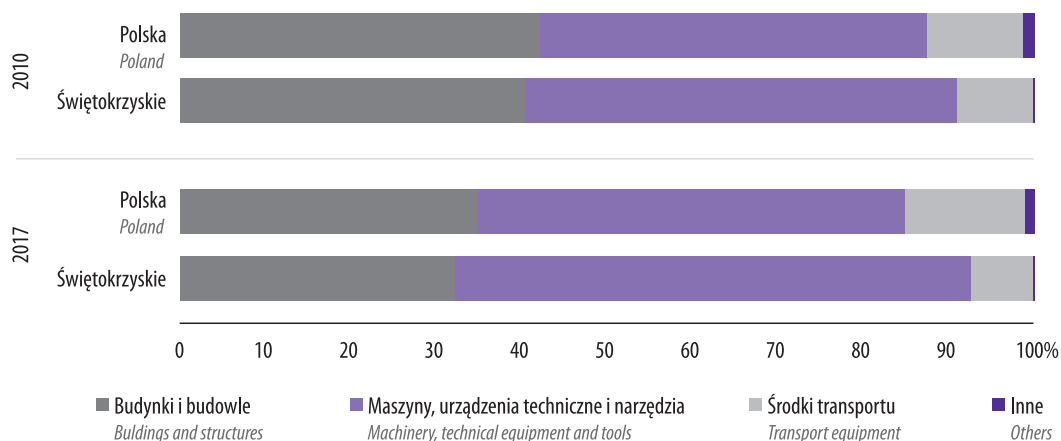
Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Do wzrostu nakładów w 2017 r. przyczyniło się znaczne zwiększenie wydatków na budynki i budowle. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel przeznaczono 389,7 mln zł (13,9% więcej niż w 2016 r.). Po spadku przed rokiem zwiększyły się nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, które osiągnęły wartość 732,4 mln zł, a skala wzrostu wyniosła 10,3%. W 2017 r. w dalszym ciągu malała natomiast wartość zakupów przeznaczonych na środki transportu. Obniżyła się ona o 3,2% do kwoty 87,6 mln zł.

Wykres 65. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**
 Chart 65. *Structure of investment outlays for fixed assets (current prices)*

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 820,0 mln zł i w porównaniu z rokiem 2016 zwiększyła się o 8,7%. Udział tych zakupów w nakładach ogółem zmalał w skali roku o 0,4 p. proc.

Na uzyskanie większych niż w roku 2016 nakładów w największym stopniu wpłynął wzrost inwestycji w przetwórstwie przemysłowym (o 36,6%). Znacznie więcej niż przed rokiem zainwestowano w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 73,3%). Kolejny rok z rzędu wzrost odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 21,3%).

W większości sekcji odnotowano spadek nakładów. Szczególnie głęboki był on w budownictwie, w którym po wzroście przed rokiem zmalały one o 87,6%. Znacznie zmalały także nakłady w transporcie i gospodarce magazynowej (o 71,6%). Głęboki spadek utrzymał się w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 62,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 23,7%). Mniej zainwestowano także m.in. w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 15,1%), informacji i komunikacji (o 12,7%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,0%).

W 2017 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 904 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 628,2 mln zł. Zarówno liczba zadań inwestycyjnych (708 w 2016 r.), jak i ich wartość kosztorysowa była znacznie większa niż przed rokiem, gdy wyniosła 310,7 mln zł. W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji uległa zwiększeniu o 2,2%, natomiast ich wartość kosztorysowa wzrosła o 10,2%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

General notes

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2017 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano metodą przedsiębiorstw.

5. Dane opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.

6. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to administrative division of the country in a given period. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 XII 2017.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.

In the publication “Report on Socio-economic Situation of Świętokrzyskie Voivodship in 2017” the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “Industry” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the enterprise method.

5. Data are compiled according to the respective organizational status of units of the national economy.

6. The term entities of the national economy is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term economic entities is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie

9. In the publication data in regard to:

- 1) average paid employment and average monthly gross wages and salaries cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) sold production of industry and construction concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2017 r. – z lat 2015 i 2016;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,

- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

11. Since 2010 in agricultural surveys data do not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (under specified levels); in accordance to that fact data for 2010 concerning land use as well as sown area, crop yields and livestock were changed in comparison with the ones published in the previous editions of the Report.

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2017 – the prices from 2016 and 2017, are assumed;

2) sold production of industry:

- 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,

- 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót abbreviation	sekcje sections	pełna nazwa full name
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
x		
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
x		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Trade; repair of motor vehicles		
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Accommodation and food service activities
Accommodation and catering		
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Real estate activities
x		
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrative and support service activities
x		
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker		
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	
	działy divisions	

<p>Manufacture of metal products</p> <p>Produkcja maszyn i urządzeń</p> <p>x</p> <p>skrót abbreviation działy (dok.) divisions (cont.)</p>	<p>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</p> <p>Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana</p> <p>Manufacture of machinery and equipments n.e.c.</p> <p>pełna nazwa full name</p>
<p>Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze</p> <p>x</p>	<p>Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze, z wyłączeniem motocykli</p> <p>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</p>
<p>Gospodarka odpadami; odzysk surowców</p> <p>x</p>	<p>Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców</p> <p>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</p>
<p>Budowa budynków</p> <p>x</p>	<p>Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków</p> <p>Construction of buildings</p>
<p>Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej</p> <p>x</p>	<p>Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej</p> <p>Civil engineering</p>
<p>18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.</p>	<p>18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.</p>

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012
Ludność ^a (w tys.)	1285,0	1282,5	1278,1	1274,0
Na 1000 ludności:				
małżeństwa zawarte	5,5	6,1	5,4	5,4
urodzenia żywe	8,9	9,7	9,1	9,0
zgony	10,5	10,9	10,7	10,9
przyrost naturalny	-1,7	-1,2	-1,7	-1,9
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,7	-2,0	-1,8	-1,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	103,2	114,9	116,6	117,1
rok poprzedni = 100	.	101,3	101,5	100,5
udział sektora prywatnego (w %)	83,4	87,7	89,8	90,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	117,8	82,1	83,2	86,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	20,6	15,2	15,2	16,0
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	88,6	83,3	82,8	82,5
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	1070	190	213	218
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	54,3	56,7	57,1	57,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	44,0	49,9	49,8	49,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)	19,0	12,0	12,9	13,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^e (w zł)	2130,23	2900,21	3022,12	3158,25
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	318,4	310,9	307,4	306,0
rok poprzedni = 100	98,9	98,1	98,9	99,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1010,88	1416,62	1494,87	1583,00
rok poprzedni = 100	103,1	106,7	105,5	105,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	736,04	930,42	960,41	1029,82
rok poprzedni = 100	102,2	104,8	103,2	107,2
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):				
ogółem	102,4	102,6	104,7	104,0
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,8	104,6	104,4
odzież i obuwie	93,5	95,4	97,5	97,0
mieszkanie	104,1	103,2	107,1	105,5
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,1	26,0	28,4	28,8
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:				
bydło ^e	34,7	35,1f	34,1	34,1
trzoda chlewna ^g	81,6	74,0f	62,1	48,1

a Stan w końcu roku. b W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących i nowej podstawy uogólniania danych. e Stan w czerwcu. f Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. g Stan w końcu lipca.

a As of the end of the year. b In case of the international migration - data for 2014. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds base for generalization of the results. e As of June. f Data of Agricultural Census as of 30 June. g As of the end of July.

2013	2014	2015	2016	2017	Specification
1268,2	1263,2	1257,2	1252,9	1247,7	Population ^a (in thous.)
					Per 1000 population:
4,6	4,8	4,7	4,8	4,7	marriages contracted
8,4	8,5	8,4	8,5	8,7	live births
11,2	10,8	11,4	11,1	11,5	deaths
-2,7	-2,3	-3,0	-2,7	-2,7	natural increase
-2,2	-2,0	-1,9 ^b	-1,4	-1,8	internal and international net migration for permanent residence
115,9	113,0	109,8	111,8	118,4	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
98,9	97,6	97,2	101,8	105,9	previous year = 100
90,4	91,3	91,0	90,4	90,5	private sector participation (in %)
90,1	75,4	66,1	57,1	46,6	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
16,6	14,1	12,5	10,8	8,8	Registered unemployment rate ^a (in %)
86,7	87,2	86,4	85,2	83,9	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
149	114	87	35	38	Unemployed persons per job offer ^a
55,2	55,3	56,0	55,1	54,9	Activity rate by LFS ^d (in %)
48,0	49,0	50,4	50,2	51,1	Employment rate by LFS ^d (in %)
13,0	11,3	10,1	8,9	7,0	Unemployment rate by LFS ^d (in %)
3194,24	3303,05	3470,67	3579,30	3821,36	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^c (in zł)
302,5	299,8	300,4	302,0	303,0	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
98,9	99,1	100,2	100,5	100,3	previous year = 100
1675,09	1732,48	1786,10	1818,86	1866,45	Average monthly gross retirement pay and pension paid by SII (in zł)
105,8	103,4	103,1	101,8	102,6	previous year = 100
1094,62	1118,10	1154,09	1157,75	1179,50	Average monthly gross retirement pay and pension of farmers (in zł)
106,3	102,1	103,2	100,3	101,9	previous year = 100
					Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
100,8	99,7	98,3	99,4	102,2	total
101,6	98,8	97,6	100,0	104,5	food and non-alcoholic beverages
95,0	95,4	94,0	95,9	94,0	clothing and footwear
101,6	100,7	99,8	99,6	102,7	dwelling
28,4	33,2	30,8	29,8	32,2	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
					Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
33,1	32,8	34,7	33,9	33,8	cattle ^e
45,5	50,1	48,0	42,9	45,9	pigs ^g

przekracza 9 osób. d Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2017 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii

9 persons. d Annual average. For 2010-2017 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):				
ziarna zbóż (bez siewnego)	66,9	119,5	152,1	105,6
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	115,2	108,0	123,7	119,0
żywca rzeźnego wieprzowego	92,6	82,2	119,9	115,3
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:				
1 kg żyta	12,3	8,4	6,4	7,1
1 kg jęczmienia	10,0	7,3	5,6	6,6
Produkcja sprzedana przemysłu b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	108,5	108,6	100,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	61,0	59,7	60,9	60,7
rok poprzedni = 100	.	98,1	102,0	99,6
Produkcja sprzedana budownictwa b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	113,3	117,4	109,1
Produkcja budowlano-montażowa b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	108,1	116,8	112,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	8,5	13,1	12,7	13,6
rok poprzedni = 100	.	106,6	96,6	106,9
Mieszkania oddane do użytkowania	2121	2277	2965	3097
rok poprzedni = 100	107,2	120,3	130,2	104,5
na 1000 ludności	1,6	1,8	2,3	2,4
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	104,4	107,1	108,2	110,5
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	111,5	110,3	102,7
Podmioty gospodarki narodowej ^c	104416	108715	105906	108068
rok poprzedni = 100	101,3	102,9	97,4	102,0
w tym spółki handlowe	3970	4760	4934	5206
rok poprzedni = 100	103,0	104,6	103,7	105,5
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	500	563	570	583
rok poprzedni = 100	101,0	101,8	101,2	102,3
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d (w %)	.	95,2	94,8	96,6
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d (w %):				
brutto	.	4,9	5,2	3,4
netto	.	4,2	4,3	2,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^d (w mln zł; ceny bieżące)	1211,6	1824,3	1989,8	1768,8
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	.	77,7	109,1	88,9

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c W rejestrze REGON; bez osób przekracza 49 osób.
a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c In the REGON register; excluding

2013	2014	2015	2016	2017	Specification
					<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
95,8	81,7	90,2	97,7	110,2	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
99,9	98,6	98,6	103,0	102,6	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
97,5	91,0	85,0	115,2	104,5	<i>pigs for slaughter</i>
					<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to market-place prices:</i>
7,4	7,5	7,3	8,6	8,3	<i>per kg of rye</i>
6,4	6,4	6,2	7,3	7,0	<i>per kg of barley</i>
102,0	106,8	102,5	100,7	114,4	<i>Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)</i>
60,1	59,5	57,9	58,6	64,2	<i>Average paid employment in industry ^b (in thous.)</i>
99,1	99,0	97,3	101,1	109,5	<i>previous year = 100</i>
90,1	100,2	93,0	82,0	100,7	<i>Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)</i>
78,2	87,2	94,3	95,8	102,9	<i>Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)</i>
12,1	10,8	9,8	10,2	9,7	<i>Average paid employment in construction ^b (in thous.)</i>
88,8	89,3	91,4	104,4	94,8	<i>previous year = 100</i>
2868	3533	3409	3020	3151	<i>Dwellings completed</i>
92,6	123,2	96,5	88,6	104,3	<i>previous year = 100</i>
2,3	2,8	2,7	2,4	2,5	<i>per 1000 population</i>
119,4	102,9	109,1	115,5	120,6	<i>average useful floor area per dwelling completed (in m²)</i>
107,6	87,0	91,6	105,1	106,7	<i>Retail sale of goods ^b (previous year = 100; current prices)</i>
109882	110130	110574	111128	112296	<i>Entities of the national economy ^c</i>
101,7	100,2	100,4	100,5	101,1	<i>previous year = 100</i>
5641	6014	6514	7044	7528	<i>of which commercial companies</i>
108,4	106,6	108,3	108,1	106,9	<i>previous year = 100</i>
608	641	632	671	741	<i>of which with foreign capital participation</i>
104,3	105,4	98,6	106,2	110,4	<i>previous year = 100</i>
97,4	96,2	89,3	95,5	94,2	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises ^d (in %)</i>
					<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^d (in %):</i>
2,6	3,8	10,6	4,5	5,8	<i>gross</i>
2,2	3,4	10,1	4,0	5,6	<i>net</i>
1493,3	1561,0	1481,6	1108,2	1211,6	<i>Investment outlays in enterprises ^d (in mln zł; current prices)</i>
84,4	104,5	94,9	74,8	109,3	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI
Ludność ^a (w tys.)	a	1254,5
	b	1249,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	a	111,5	111,9	111,9	112,1	112,3	112,8
	b	115,2	115,6	118,3	118,2	118,4	118,8
poprzedni miesiąc = 100	a	101,2	100,3	100,0	100,2	100,1	100,5
	b	102,3	100,3	102,4	99,9	100,2	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	101,4	102,0	102,3	102,8	102,8	103,0
	b	103,3	103,3	105,7	105,4	105,4	105,3
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	a	70,2	69,8	67,7	63,9	62,0	59,6
	b	59,6	58,7	55,4	52,1	50,3	47,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	a	13,1	13,0	12,6	12,0	11,7	11,3
	b	11,1	10,9	10,4	9,8	9,5	9,1
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	a	2491	5048	4097	4582	3531	4267
	b	3267	4532	4542	3735	3866	4025
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	a	48	31	30	30	28	20
	b	30	22	20	22	19	15
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	a	3351,14	3415,66	3573,59	3543,24	3509,29	3533,42
	b	3545,43	3548,11	3821,97	3764,97	3776,96	3835,01
poprzedni miesiąc = 100	a	93,9	101,9	104,6	99,2	99,0	100,7
	b	94,5	100,1	107,7	98,5	100,3	101,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	102,1	102,5	102,3	103,0	103,9	102,9
	b	105,8	103,9	107,0	106,3	107,6	108,5
Wskaźnik cen:							
towarów i usług konsumpcyjnych							
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	a	.	.	98,8 ^c	.	.	99,0 ^d
	b	.	.	102,3 ^c	.	.	102,2 ^d
skupu ziarna zbóż:							
poprzedni miesiąc = 100	a	97,0	97,7	97,1	99,2	102,6	102,4
	b	103,0	101,1	102,9	100,7	105,2	102,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	98,6	95,7	98,6	94,7	102,6	101,9
	b	101,6	105,1	111,4	113,0	115,9	115,9
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):							
poprzedni miesiąc = 100	a	101,0	95,9	103,2	93,3	102,7	99,8
	b	100,4	97,1	101,9	101,6	101,2	98,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	107,1	100,4	106,7	95,9	100,5	99,2
	b	93,4	94,5	93,3	101,6	100,1	99,2
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:							
poprzedni miesiąc = 100	a	104,3	101,1	102,9	97,5	113,5	104,3
	b	95,5	99,9	101,8	109,6	103,5	101,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	97,4	90,8	96,0	90,5	108,8	108,0
	b	119,3	117,9	116,6	131,2	119,5	116,0

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
c-f Dane dotyczą okresów (miesiący): c I-III, d IV-VI, e VII-IX, f X-XII.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	SPECIFICATION A – 2016 B – 2017	
.	1252,9	a	Population ^a (in thous.)
.	1247,7	b	
112,8	112,0	111,9	112,5	112,8	112,6	a	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
119,1	118,5	118,6	118,9	119,1	119,1	b	
100,0	99,3	99,8	100,6	100,2	99,9	a	previous month = 100
100,2	99,5	100,0	100,3	100,1	100,0	b	
102,7	101,9	101,5	101,8	102,2	102,2	a	corresponding month of previous year = 100
105,6	105,8	106,0	105,7	105,6	105,8	b	
58,6	57,8	56,8	55,9	56,7	57,1	a	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
47,9	47,9	46,8	45,1	45,5	46,6	b	
11,1	11,0	10,8	10,6	10,8	10,8	a	Registered unemployment rate ^a (in %)
9,1	9,1	8,9	8,6	8,6	8,8	b	
3529	3512	3881	2670	2296	2030	a	Job offers declared during a month
3497	3433	3362	3161	2465	1716	b	
26	20	22	28	32	35	a	Registered unemployed persons per job offer ^a
17	16	19	21	21	38	b	
3607,10	3557,99	3575,08	3602,59	3658,72	3 752,98	a	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)
3900,66	3834,96	3832,74	3922,11	4020,77	3 996,64	b	
102,1	98,6	100,5	100,8	101,6	102,6	a	previous month = 100
101,7	98,3	99,9	102,3	102,6	99,4	b	
102,2	102,4	103,1	103,5	103,5	105,2	a	corresponding month of previous year = 100
108,1	107,8	107,2	108,9	109,9	106,5	b	
							Price indices of:
							consumer goods and services
.	.	99,3 ^e	.	.	100,5 ^f	a	corresponding period of previous year = 100
.	.	102,2 ^e	.	.	102,1 ^f	b	
							procurement of cereal grain:
96,5	92,3	99,6	101,1	104,5	106,4	a	previous month = 100
96,6	90,2	101,6	99,2	105,5	102,7	b	
97,9	96,0	90,8	92,2	90,3	104,3	a	corresponding month of previous year = 100
116,1	113,4	115,6	113,4	114,5	110,6	b	
							procurement of cattle for slaughter (excluding calves):
99,3	88,9	111,4	97,7	102,2	100,1	a	previous month = 100
105,3	98,2	102,5	100,5	101,4	102,8	b	
104,2	92,2	101,2	100,5	94,1	93,9	a	corresponding month of previous year = 100
105,2	116,2	106,9	110,1	109,2	112,2	b	
							procurement of pigs for slaughter:
102,8	105,6	100,2	96,7	96,7	102,3	a	previous month = 100
97,5	98,7	97,5	93,1	96,6	98,3	b	
111,2	119,8	112,3	115,1	127,7	130,3	a	corresponding month of previous year = 100
110,0	102,8	100,1	96,4	96,2	92,6	b	

a As of the end of the period. b Data concern economic entities employing more than 9 persons.
c–f Data concern periods (months): c I-III, d IV-VI, e VII-IX, f X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	a	7,6	7,8	7,4	8,0	8,3	8,2
	b	8,8	8,2	8,5	9,3	9,1	10,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe):							
poprzedni miesiąc = 100	a	79,3	112,8	111,3	96,8	99,1	112,4
	b	93,6	97,6	142,1	87,0	107,2	104,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	97,1	101,1	99,8	101,9	99,5	107,9
	b	109,6	94,9	121,2	108,9	117,8	109,3
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące):							
poprzedni miesiąc = 100	a	32,0	115,2	119,6	101,8	127,2	118,8
	b	31,1	116,2	125,8	88,6	125,8	125,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	94,1	125,9	110,4	88,3	102,0	97,9
	b	106,6	107,6	113,1	98,5	97,4	103,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	278	557	768	987	1286	1499
	b	324	517	732	911	1299	1563
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	a	170,6	150,5	117,6	113,2	112,9	100,9
	b	116,5	92,8	95,3	92,3	101,0	104,3
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (ceny bieżące):							
poprzedni miesiąc = 100	a	81,1	106,9	112,7	99,8	101,6	102,2
	b	80,1	102,1	116,8	94,3	108,2	101,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	100,0	105,1	101,0	101,9	103,7	103,9
	b	111,0	106,0	109,9	103,9	110,6	109,8
Podmioty gospodarki narodowej ^c	a	110533	110566	110650	110689	110883	110408
	b	110770	110822	111137	111378	111671	112021
w tym spółki handlowe	a	6547	6610	6660	6720	6768	6806
	b	7083	7119	7140	7170	7712	7258
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	a	635	631	633	633	631	650
	b	673	673	674	679	684	694
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefi- nansowych ^d :							
brutto (w %)	a	.	.	3,3	.	.	5,6
	b	.	.	2,9	.	.	5,1
netto (w %)	a	.	.	2,7	.	.	5,2
	b	.	.	2,4	.	.	4,6
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^d (w mln zł; ceny bieżące)	a	.	.	203,0	.	.	465,0
	b	.	.	232,5	.	.	554,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	a	.	.	62,4	.	.	62,6
	b	.	.	114,5	.	.	119,3

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c W rejestrze REGON; bez osób dane prezentowane są narastająco.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c In the REGON register; excluding persons tending private farms in cumulatively.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	SPECIFICATION A – 2016 B – 2017	
8,8	10,4	9,0	9,6	8,8	9,4	a	Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye
8,9	8,7	8,9	8,4	7,9	8,0	b	
							Sold production of industry ^b (constant prices):
89,6	103,1	113,9	98,1	100,2	83,8	a	previous month = 100
96,3	102,1	104,5	109,0	96,5	83,4	b	
95,0	103,3	102,0	99,8	105,6	92,9	a	corresponding month of previous year = 100
117,5	116,4	106,8	118,8	114,5	113,8	b	
							Construction and assembly production ^b (current prices):
86,3	107,4	106,7	117,2	94,7	147,4	a	previous month = 100
105,0	95,4	100,4	103,9	112,2	129,3	b	
90,5	83,6	77,0	108,6	98,1	109,8	a	corresponding month of previous year = 100
125,5	111,5	104,9	93,0	110,3	96,7	b	
1725	1878	2107	2355	2627	3020	a	Dwellings completed (since the beginning of the year)
1785	2106	2322	2548	2745	3151	b	
101,5	98,9	102,1	95,0	93,0	88,6	a	corresponding period of previous year = 100
103,5	112,1	110,2	108,2	104,5	104,3	b	
							Retail sale of goods ^b (current prices):
98,0	107,4	99,0	98,4	94,6	114,4	a	previous month = 100
96,1	100,7	101,9	99,9	99,4	103,5	b	
101,3	110,1	109,6	106,2	111,7	112,4	a	corresponding month of previous year = 100
107,7	101,0	103,9	105,6	110,9	100,4	b	
110762	110944	111030	111074	111034	111128	a	Entities of the national economy ^c
112092	112357	112328	112322	112323	112296	b	
6837	6859	6906	6948	6998	7044	a	of which commercial companies
7297	7356	7394	7444	7495	7528	b	
654	653	657	663	665	671	a	of which with foreign capital participation
698	698	698	731	735	741	b	
							Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^d :
.	.	4,3	.	.	4,5	a	gross (in %)
.	.	5,0	.	.	5,8	b	
.	.	3,8	.	.	4,0	a	net (in %)
.	.	4,5	.	.	5,6	b	
.	.	753451	.	.	1108,2	a	Investment outlays in enterprises ^d (in mln zł; current prices)
.	.	822157	.	.	1211,6	b	
.	.	71,6	.	.	74,8	a	corresponding period of previous year = 100 (current prices)
.	.	109,1	.	.	109,3	b	

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. d Dane dotyczą podmiotów w których liczba pracujących przekracza 49 osób; agriculture; as of at the end of the period. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented